

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

David Imre

**§ 189 zákona č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník – trestný
čin kuplířství**

Diplomová práce

Pověřený akademický pracovník: JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

Teoretický okruh: Trestní právo hmotné

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 1. 6. 2022

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 269329 znaků včetně mezer.

Diplomant

V Praze dne

Na tomto místě chci poděkovat panu JUDr. Rudolfu Vokounovi, CSc. za veškerou jím poskytnutou pomoc a rady v rámci zpracování této diplomové práce.

Také bych zde rád poděkoval své rodině, která po celou dobu mého dosavadního studia při mně stála a podporovala mě.

Obsah

Obsah

Úvod:	1
1. Prostituce a kriminalita:	3
1.1. Pojem prostituce:	3
1.1.1. Kriminologické pojetí prostituce	3
1.1.2. Trestněprávní pojetí prostituce:.....	6
1.1.3. Příčiny, struktura a dynamika prostituce:	9
1.2. Vztah prostituce ke kriminalitě:	10
1.3. Historie regulace prostituce na území České republiky:	14
1.3.1. Regulace prostituce mezi lety 1918 až 1950:	14
1.3.2. Regulace prostituce mezi lety 1950 až 1990:	16
1.3.3. Regulace prostituce od roku 2009 po současnost:	20
2. Skutková podstata trestného činu kuplířství dle § 189:.....	23
2.1. Rozbor základní skutkové podstaty:.....	23
2.1.1. Objekt trestného činu kuplířství:.....	23
2.1.2. Subjekt trestného činu kuplířství:.....	23
2.1.3. Objektivní stránka trestného činu kuplířství:	24
2.1.4. Subjektivní stránka trestného činu kuplířství:.....	29
2.2. Zvlášť přitěžující okolnosti u trestného činu kuplířství:.....	29
2.3. Problematika jednočinného souběhu s trestným činem kuplířství:.....	33
2.3.1. Souběh s trestným činem obchodování s lidmi dle § 168 TZ:	33
2.3.2. Souběh s trestným činem znásilnění dle § 185 TZ:	35
2.3.3. Souběh s trestným činem sexuálního nátlaku dle § 186 TZ:	37
2.3.4. Souběh s trestným činem svádění k pohlavnímu styku dle § 202 TZ:.....	38
2.3.5. Souběh s trestným činem ohrožování výchovy dítěte dle § 201 TZ:	39
3. Trestná činnost vázící se k trestnému činu kuplířství:.....	41
3.1. Trestná činnost spočívající v přenosu chorob:	41
3.2. Trestná činnost v souvislosti s návykovými látkami:	45
3.3. Organizovaný zločin:.....	46
4. Srovnání se zahraniční úpravou:	49
4.1. Polská trestněprávní úprava prostituce:	49
4.1.1. Přestupek propagace úplatné sexuální služby:	51
4.1.2. Trestný čin nucení k prostituci dle čl. 203 Kodeksu Karnego:.....	52

4.1.3. Trestný čin ekonomického vykořisťování prostituce – dohazovačství, kuplířství pasáctví dle čl. 204 Kodeksu Karneho:	52
4.2. Britská úprava trestných činů souvisejících s prostitucí:	57
4.2.1. Obecná úprava trestných činů souvisejících s prostitucí na území Velké Británie:	58
4.2.2. Úprava na území Severního Irska:	69
4.2.3. Úprava na území Skotska:	72
4.3. Novozélandský přístup k prostituci:	81
4.3.1. Právní rámec poskytování sexuálních služeb na Novém Zélandě dle Prostitution Reform Act 2003:	81
4.3.2. Problematika provozovatelů podnikání v prostituci:	84
4.3.3. Prostituce a její vztah k podzákoným právním předpisům dle Prostitution Reform Act 2003:	87
5. Zhodnocení současné úpravy:	89
5.1. Statistiky trestného činu kuplířství:	90
5.2. Možné legislativní změny v budoucnu:	93
Závěr:	98
Seznam použitých zkratk:	99
Seznam použitých zdrojů.....	100
§ 189 zákona č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník – trestný čin kuplířství.....	104
Abstrakt	104
§ 189 zákona č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník – pimping	105
Abstrakt	105

Úvod:

Cílem této diplomové práce je poskytnout podrobný a ucelený vhled do problematiky trestného činu kuplířství v kontextu aktuální trestněprávní úpravy na území České republiky. Důvodů pro zvolení tohoto tématu i přes nízké statistické zastoupení tohoto trestného činu v rámci celkové kriminality na území České republiky je několik. Prvním z nich je postavení obětí tohoto trestného činu, tedy prostituujících osob, které se nacházejí, vzhledem k současné podobě prostituční scény, ve vysoce zranitelném postavení a mohou se tak stát oběťmi i podstatně závažnějších trestných činů, ať už by tyto byly páčány samotným kuplířem, klientelou nebo dalšími, na prostituci obětí nějakým způsobem zúčastněnými osobami. Dále, páčání trestného činu kuplířství se v praxi neděje izolovaně od ostatní kriminality, naopak často bývá propojeno s další trestnou činností, s níž trestný čin kuplířství má synergický efekt, ať už se jedná o kriminalitu mravnostní, drogovou, finanční, násilnou anebo o organizovaný zločin. V neposlední řadě, přestože lze zaznamenat ve veřejném prostoru jistou míru debaty ohledně trestného činu kuplířství a jeho efektivity ve vypořádávání se s negativními jevy prostituce prostředky trestního práva, jedná se z hlediska trestní politiky o okrajovou záležitost, které je málokdy, když už vůbec, věnováno více času na onen hlubší vhled. Tento nezájem pramení jednak z výše uvedeného malého zastoupení tohoto trestného činu v rámci agendy orgánů činných v trestním řízení, ale také z jisté „společenské tolerance“ jak k prostituci jako takové, tak i k páčání trestného činu kuplířství, pokud není tato trestná činnost doplněna „něčím závažnějším.“ Z těchto důvodů se mi jeví jako vhodné pokusit se poskytnout podrobný rozbor trestného činu kuplířství, a to jak z hlediska jeho skutkové podstaty, tak z hlediska jeho pozice v rámci české kriminality.

Z hlediska struktury této diplomové práce, nejprve je v první části rozebrána problematika prostituce z kriminologického hlediska, tedy prostituce jakožto kriminogenní socio-patologický jev. Spolu s tímto rozbohem jsou popsány také druhy způsobů, kterými může právní řád na problematiku prostituce reagovat. V této části je také uvedeno shrnutí právní úpravy prostituce na území současné České republiky od roku 1918 po přijetí v současnosti platného Trestního zákoníku z roku 2009. Podstatou této části má být poskytnutí širšího kontextu pro problematiku trestného činu kuplířství a jako takové prostituce, stejně jakož i způsobů, jak právní řády na tuto problematiku reagují.

Druhá část této práce sestává z podrobného rozboru základní skutkové podstaty trestného činu kuplířství dle § 189 TZ, a dále obsahuje rozbor jednotlivých kvalifikovaných skutkových podstat tohoto trestného činu. Pro bližší hodnocení trestného činu kuplířství je rozbor jeho

jednotlivých pojmů zásadní, zejména proto, že bližší definice těchto pojmů nacházíme teprve v judikatuře a praxi, přičemž se jedná často o pojmy „vypůjčené“ ze skutkových podstat jiných trestných činů, což má zásadní, a někdy dokonce neblahé, dopady z hlediska aplikace § 189 TZ v praxi, jak je popsáno dále. Tamtéž je rozvedena problematika jednočinného souběhu s trestnými činy, které připadají v úvahu jakožto další, typické trestné činy, kterých se může pachatel v souvislosti s trestným činem kuplířství velmi pravděpodobně dopustit.

Třetí část diplomové práce se věnuje zasazení trestného činu kuplířství a prostituce do kontextu širší kriminality, která kuplířství a prostituci často doprovází. Jedná se o trestné činy, které nemusí být nezbytně páchaný v jednočinném souběhu s trestným činem kuplířství. Jejich propojení s tímto trestným činem vyplývá zejména z povahy prostředí, v němž je trestný čin kuplířství páchán, a dále z povahy trestného činu kuplířství, jakožto systematického způsobu dosahování výdělků v rozporu s trestním právem. Bližší popis na trestný čin kuplířství navazující trestné činnosti a trestné činnosti s ním spojené dává ucelenější obraz o prostituční scéně jako takové.

Čtvrtá část obsahuje přehled polské, britské a novozélandské právní úpravy prostituce a srovnání současné české právní úpravy s nimi. Snahou zde je porovnání různých přístupů k prostituci z pohledu práva jako celku a nalezení toho, čím by se česká legislativa mohla v budoucnu inspirovat a čeho naopak by se měla pro futuro vyvarovat.

Nakonec, pátá část obsahuje zhodnocení stavu trestného činu kuplířství k datu dokončení této práce. Zde jsou uvedeny zejména statistická data z posledních let a úvahy ohledně dalšího možného vývoje právní úpravy týkající se prostituce na území České republiky.

1. Prostituce a kriminalita:

§ 189 TZ, jenž upravuje trestný čin kuplířství, je jedním ze tří ustanovení trestního zákoníku, která se výslovně zabývají úpravou trestněprávního postihu jednání pachatele, které souvisí s prostitucí. Zbývá dvě ustanovení jsou konkrétně § 190 TZ, jenž upravuje trestný čin prostituce ohrožující mravní vývoj dětí, a § 168 odst. 3 písm. d) TZ, jenž stanoví jako zvlášť přitěžující okolnost spáchání trestného činu obchodování s lidmi v úmyslu, aby bylo jiného užito k prostituci. Nikoliv výslovně, přesto však v souladu s definicí prostituce dle současné optiky českého právního řádu, jak bude popsána dále, se k této aktivitě v případě dětí vztahuje i § 202 TZ upravující trestný čin svádění k pohlavnímu styku (kdo nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti nebo jinému za pohlavní styk s dítětem, ..., úplatu, výhodu nebo prospěch, ...). Prostituce je tedy jak pojmem, jež trestní zákoník výslovně užívá, tak fenoménem, na který, byť někdy i jen pouze fakticky, trestní zákoník reaguje. Přesto však ani trestní zákoník, a ani jiný právní předpis, neobsahuje zákonnou definici tohoto pojmu.¹ Přitom přesné vymezení toho, co český právní řád považuje za prostituci, je nezbytné, a to jak pro správnou identifikaci jednání, která jsou dle § 189 TZ trestným činem, tak pro pochopení samotného fenoménu prostituce a jeho dopadů, které v řadě případů mohou být vysoce negativní, a v neposlední řadě pro identifikování další trestné činnosti, která se na prostituci může vázat, či dokonce v rámci kriminální činnosti pachatele trestný čin kuplířství doplňovat.

1.1. Pojem prostituce:

Prostituce je fenomén, který představuje samotnou podstatu existence trestného činu kuplířství, neboť právě na tento fenomén jak trestný čin kuplířství dle § 189 TZ, tak jakákoliv jeho zahraniční obdoba, reaguje. Definice tohoto pojmu je tedy neodmyslitelným prvním krokem k jakýmkoliv úvahám ohledně trestného činu kuplířství. Správná a přesná definice prostituce ale může být poněkud obtížná k nalezení, neboť i když každý máme určitou obecnou představu o tom, co se skrývá pod tímto pojmem, může být překvapivé, co všechno může tento pojmem skutečně zahrnovat a naopak, co všechno pod tento pojem nespadá. Níže je tedy podrobně popsáno kriminologické, tak trestněprávní pojetí prostituce.

1.1.1. Kriminologické pojetí prostituce:

¹ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

Prostitucí nauka rozumí dobrovolné poskytování sexuálních služeb za úplatu fyzickou osobou, které směřují k uspokojování sexuálních potřeb.² Tato definice je stabilně uznávána v rámci oboru kriminologie,³ přesto však pro přesnou aplikaci § 189 TZ a jiných ustanovení trestního zákoníku je potřeba přesnější vymezení tohoto pojmu. Důvodem je krajní neurčitosti pojmu sexuálních služeb, který tuto definici činí velice širokou, neboť pod pojmem „sexuální služba“ si lze představit jakékoliv jednání směřující k ukojení pohlavního pudu. Pokud by byla v rámci aplikace ustanovení trestního zákoníku prostituce vykládána takto široce, znamenalo by to kriminalizaci i takových jednání, která jsou dle současné aplikační praxe a snad i dle představ zákonodárce bez trestněprávního postihu. Např. by takto šlo pod pojem prostituce zahrnout erotický bezkontaktní tanec, nebo třeba i výrobu anebo distribuci pornografie, přičemž osoby takovou činnost např. organizující by byly postihovány za trestný čin kuplířství.

Tato definice však vystihuje samotnou podstatu prostituce, která tedy spočívá v činnosti fyzické osoby, jež nabízí jiným osobám erotické služby, jejichž účelem je ukojení pohlavního pudu, za což od protistrany přijímá určitý prospěch, to vše řízeno zákonem nabídky a poptávky.⁴ Tato definice tak obsahuje několik klíčových znaků, které jsou pro pojem prostituce tak, jak s ním nakládá § 189 TZ, určující.

Prvním tímto znakem je dobrovolnost, tedy skutečnost, že osoba provozující prostituci jedná nikoliv proti své vůli, respektive že schopnost takové osoby projevit svou vůli a jednat v souladu s ní není žádným závažným právně relevantním způsobem ve vztahu k této činnosti omezena. Lze říct, že v českém právním řádě je tento znak pojmově určující jen ve vztahu k prostituci dle § 189 TZ, neboť trestný čin kuplířství postihuje v tomto ustanovení popsaná jednání pachatele ve vztahu k dobrovolně provozované prostituci. Výjimkou zde však je případ přiměnění jiného k provozování prostituce dle § 189 odst. 1 TZ, jenž nauka i praxe chápou *via facti sice* jako užití formy donucení v podobě určité formy psychického tlaku za účelem přesvědčení jiného k takové činnosti,⁵ avšak nikoliv dosahující takové intenzity, že by takové jednání podstatným způsobem omezovalo schopnost projevit svou vůli ze strany osoby provozující prostituci. V opačném případě by takové jednání spadalo pod některá z jednání popsanych v §

² GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 310

³ Obdobně definováno též např. HOLCR, K. a kol. Kriminológia. 1. vydanie. Bratislava: Iura EDITION, 2008 s.273

⁴ HOLCR, K. a kol. Kriminológia. 1. vydanie. Bratislava: Iura EDITION, 2008 s. 274

⁵ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

168 odst. 1 nebo 2 TZ ve spojení s odst. 3 písm. d) toho samého ustanovení, a tedy by se jednalo o kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu obchodování s lidmi.

Druhým pojmovým znakem prostituce je úplatnost poskytovaných sexuálních služeb. To znamená, že z činnosti osoby provozující prostituci plyne jí, anebo jiné osobě prospěch, a to nehledě na to, zda tento prospěch má podobu peněžní, věcnou či představuje jakoukoliv jinou výhodu či užitek.⁶ Jinými slovy, poskytnutí sexuálních služeb je pro osobu provozující prostituci prostředkem dosažení úplaty, nikoliv účelem samo o sobě. Tato skutečnost je kriminologickou definicí prostituce vystižena též i užitím onoho slovního spojení „sexuální služby“ ve vztahu k činnosti, kterou osoba provozující prostituci nabízí, neboť pojem služba vystihuje fakt, že výkon, který za úplatu osoba provozující prostituci poskytuje, je činěn za účelem získání ekonomického prospěchu v rámci směny na trhu.

Třetím pojmovým znakem je skutečnost, že prostituci provozuje fyzická osoba, tedy člověk ve smyslu § 23 OZ. Tímto způsobem kriminologická definice váže pojem prostituce, respektive jejího výkonu v přímém slova smyslu, na samotnou realizaci aktu, jež představuje onu za úplatu poskytovanou sexuální službu. Toto je důležité v tom ohledu, že se nemůže stát, že prostituující osobou by byla právnická osoba ve smyslu § 20 a násl. OZ. Důvod je zřejmý, neboť právnická osoba ze své podstaty sama o sobě nemůže poskytnout takový výkon, neboť je v konečném důsledku fiktivní útvar nadaný právní osobností. To však neznamená, že by se právnická osoba svými aktivitami nemohla na prostituci provozované fyzickou osobou podílet. Např. člen jejího statutárního orgánu může takovou činnost jménem právnické osoby organizovat ve vztahu k osobám prostituci provozujícím dělbou jejich práce v podobě směn, zajišťovat jejich činnost poskytováním prostor pro provozování prostituce, k nimž má právnická osoba uživatelský titul apod., a na oplátku za tuto činnost část ze zisku vygenerovaného prostitucí těchto osob odvádět na účet právnické osoby. Jinými slovy, je naprosto teoreticky představitelné a prakticky realizovatelné, aby právnická osoba na prostituci participovala, byť sama nemůže být osobou prostituci provozující, a to i tehdy, kdy by činnost právnické osoby spočívala v činnosti, která by směřovala k uspokojování sexuálních potřeb jiných (např. výše popsání činnosti spočívající ve vedení tzv. veřejného domu, ale také třeba provoz obchodu s erotickými pomůckami, výroba pornografie atp.).

⁶ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

1.1.2. Trestněprávní pojetí prostituce:

Aplikační praxe operuje s užším vymezením pojmu prostituce oproti jeho kriminologickému pojetí výše. Judikatura totiž pod pojmem prostituce chápe pohlavní styk poskytnutý fyzickou osobou za úplatu.⁷ Pojem pohlavního styku je taktéž v platných právních předpisech českého právního řádu nedefinovaný, a proto je opět třeba sáhnout k judikatuře pro jeho řádnou definici. Je však třeba poznamenat, že trestněprávní judikatura ohledně pohlavního styku se váže především k trestnému činu znásilnění, přičemž je z ní patrné, že se snaží o co možná nejlepší zachycení veškerých vynucených forem sexuálního kontaktu mezi pachatelem a obětí tohoto trestného činu, aby mohlo dojít k adekvátnímu trestněprávnímu postihu pachatele, jenž je úměrný traumatu, které způsobil oběti. Možná právě proto je pojem pohlavního styku koncipován velice široce,⁸ tedy jako jakékoliv ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby.⁹ Tento pojem zahrnuje soulož, což je byť i jen částečné spojení pohlavních orgánů muže a ženy.¹⁰ Dále je pohlavním stykem i jiný pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží, tedy takovým způsobem, který se blíží z hlediska své schopnosti způsobit oběti trestného činu znásilnění trauma srovnatelné s nedobrovolnou souloží,¹¹ přičemž zpravidla se jedná o pohlavní styk, jenž se svým samotným mechanismem souloží podobá, typicky styk orální nebo anální, ale také dle soudní praxe např. penetrace otvorů osoby za účelem sexuálního uspokojení prsty (tzv. digitální penetrace) či věcí.¹² Nakonec pod pojem pohlavního styku spadá též jiný pohlavní styk, ve smyslu pohlavního styku provedeného způsobem se souloží nikoliv srovnatelným, jakožto např. ohmatávání genitálií.¹³

Jako příklad z rozhodovací praxe českých soudů v rámci otázky, co je a co není pohlavní styk, může posloužit rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. 3 Tdo 182/2012, v němž je stanoveno, že: „za jiný pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží se považuje takový styk, při jehož realizaci dochází k situaci srovnatelné s tou, jaká nastává u soulože. Rozhodná je tedy srovnatelnost provedení, a proto musí být jiný pohlavní styk srovnatelný se situací, při níž dochází ke spojení pohlavních orgánů muže a ženy. Jestliže se u soulože předpokládá současné spojení pohlavního orgánu muže a ženy, pak srovnat s tím lze

⁷ Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 8. 1994, sp. zn. 4 To 518/94, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, vydání 4/1995

⁸ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 611

⁹ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 610

¹⁰ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 610

¹¹ FREMR, R. § 185 znásilnění. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník*: Komentář, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

¹² FREMR, R. § 185 znásilnění. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník*: Komentář, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

¹³ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 610

situace, kdy do pohlavního orgánu ženy neproniká pohlavní úd muže, ale tato situace je simulována jiným mechanismem, např. jazykem, prsty, jiným předmětem. Srovnatelný způsob se souloží zde spočívá v tom, že se simulovaným mechanismem navozená situace je stejná, jako když do vagíny (pochvy) ženy pronikne mužský pohlavní úd. To tedy znamená, že je tento mechanismus schopen vyvolat stejný účinek, jako kdyby o takovou simulaci nešlo a jednalo by se o skutečnou soulož. K obdobné situaci dochází v případě mužského pohlavního údu, který je při souloží zasouván do pochvy (vagíny) ženy, a proto, aby nastal účinek srovnatelný tomu, k jakému dochází v případě soulože, muže být namísto vnikání do pochvy použit způsob, při němž nejde o ženské pohlavní orgány, ale jinou srovnatelnou část těla (ženy nebo muže). Na základě tohoto vymezení se za jiný pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží považuje zejména orální pohlavní styk (felace či cunilinctus), anální pohlavní styk (coitus analis), ale může sem patřit i zasouvání jiných předmětů (tzv. robertků apod.) do ženského pohlavního ústrojí, event. další způsoby srovnatelného použití předmětů sloužících jako náhražky pohlavních orgánů.“ V tomto rozhodnutí soud jedním dechem dodává, že výčet způsobů provedení pohlavního styku není v žádném zdroji poznání, ať už by se jednalo o judikaturu či komentářovou nebo jinou odbornou literaturu, taxativní, a tedy: „Je proto třeba v každém konkrétním případě, kdy vyvstávají pochybnosti o tom, zda se jedná či nejedná o „pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží“, pečlivě posoudit konkrétní okolnosti.“

Zúžení pojmu prostituce z úplatného poskytování sexuálních služeb na úplatné poskytování pohlavního styku má za důsledek, že četnou řadu aktivit směřujících k uspokojení pohlavního pudu jiného za úplatu není možné klasifikovat optikou českého právního řádu jako prostituci a případná jednání na takové aktivity navazující, jako jsou např. některá jednání v § 189 TZ, z důvodů jejich pouhé vazby na poskytování sexuálních služeb nelze trestněprávně postihnout jako trestný čin kuplířství. Takovými jednáními jsou činnosti osob, které se např. zabývají výdělečnou výrobou anebo distribucí pornografie, nebo třeba provozováním strip-klubů.

Aplikační praxe výše zmíněným užším výkladem pojmu prostituce oproti jejímu kriminologickému pojetí tedy šetří před kriminalizací celou řadu jednání navazujících na úplatná sexuální jednání jiných osob. Přitom je však třeba zmínit, že za určitých podmínek i takováto jednání mohou představovat trestný čin, byť se nebude jednat o trestný čin kuplířství dle § 189 TZ. Např. výroba anebo distribuce pornografického díla, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje či jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem, představuje trestný čin šíření pornografie dle § 191 TZ. Stejně tak výroba anebo distribuce, ale též

i přechovávání či získání přístupu prostřednictvím informační nebo komunikační technologie k pornografickému dílu, které vyobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem, představuje trestný čin, a to trestný čin výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií dle § 192 TZ, zatímco přiměnění, zjednání, najmutí, zlákáání, svedení či zneužití dítěte k výrobě pornografického díla, anebo kořistění z účasti dítěte na takovém díle představuje trestný čin zneužití dítěte k výrobě pornografie dle § 193 TZ. Také účast na pornografickém představení nebo na jiném obdobném vystoupení, ve kterém účinkuje dítě, představuje trestný čin, a to sice trestný čin účasti na pornografickém představení dle § 193a TZ. Pro výše uvedenou problematiku, tedy kriminalizaci jednání spočívajících v ukájení pohlavního pudu za úplatu, avšak nikoliv úplatným pohlavním stykem, může být tento trestný čin relevantní např. pro problematiku striptýzu, jenž předvádí dítě. Kriminalizaci takového jednání je možné dovodit díky užití výrazu „jiné obdobné vystoupení“ v rámci § 193a TZ, které je vykládáno jako jiná forma vystoupení oproti pornografickému představení, která spočívá buďto v pohlavním styku anebo jiné formě ukájení pohlavního pudu, a to včetně pouhého předstírání takového jednání.¹⁴

To však neznamená, že neexistují hraniční případy poskytování sexuálních služeb, které by bylo taktéž možné podřadit pod pojem pohlavního styku, byť tyto aktivity mají svou povahou blíže k jiným činnostem, se kterými se nepojí trestněprávní postih. Jako příklad může posloužit erotický tanec typicky doprovázený svlékáním částí oděvu osobou, jež tančí, která takto odhaluje intimní části svého těla, tedy tzv. striptýz. Tato činnost bývá v souladu s obecnou představou povětšinou vykonávána v bezkontaktní formě, tedy aniž by docházelo k fyzickému doteku mezi tanečnickem a divákem. Existuje však nikoliv neznámá varianta striptýzu ve formě tzv. tance na klíně, tedy, jak název napovídá, tance, při němž dochází k bezprostřednímu fyzickému kontaktu mezi divákem a tanečnickem. Popří tom v případě striptýzu, jak v jeho bezkontaktní, tak v jeho kontaktní formě, zpravidla platí, že osoba, jež takto tančí, sleduje ukojení pohlavního pudu diváka, a zároveň taktéž divák svou účastí na takovém představení sleduje ukojení svého pohlavního pudu. V případě bezkontaktní formy striptýzu se tak děje pouhým pozorováním tančící osoby a z povahy věci tak není ukájen pohlavní pud diváka na těle této osoby, neboť divák a tančící osoba nejsou ve fyzickém kontaktu, a to ani prostřednictvím svých těl a stejně tak ani prostřednictvím předmětu, jenž by takový kontakt zprostředkoval. V případě tance na klíně však dochází k bezprostřednímu fyzickému kontaktu mezi divákem, na němž je takto tančeno, a tančící osobou, přičemž je zároveň ukájen divákův pohlavní pud. Optikou výše uvedené definice prostituce a pohlavního styku v rámci judikatury lze tedy celkem

¹⁴ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 623

rozumně dovodit, že se v případě tance na klíně jedná o prostituci, je-li za takový tanec poskytována úplata. Přesto však v obecném povědomí bude mít tanec na klíně blíže k jiným formám striptýzu, jako je např. tanec u tyče než k prostituci. Zde se pak jeví jako vhodné aplikovat zásadu subsidiarity trestněprávní represe dle § 12 odst. 2 TZ, pokud by nastaly pochybnosti ohledně nutnosti trestněprávního postihu osoby provozující podniky takovouto službu poskytující za trestný čin kuplířství dle § 189 TZ.

1.1.3. Příčiny, struktura a dynamika prostituce:

Nauka rozlišuje tři druhy důvodů, proč se osoby uchylují k provozování prostituce, a to sice:¹⁵

- 1.) Důvody sociální, jež spočívají v touze prostituující osoby po svém uplatnění. Tyto důvody představují kombinaci ekonomické a společenské motivace, přičemž daná osoba vidí svou budoucnost v kariérním provozování prostituce. V závislosti na konkrétní osobě pak bude záležet, zda převládá v její motivaci provozovat prostituci prvek ekonomický, tedy cíl dlouhodobě si obstarávat prostředky obživy tímto řemeslem, či prvek společenský, tedy touha osoby být součástí této výšece nočního života. Základ této motivace nauka spatřuje v absenci rodinných vazeb dané osoby a nedostatku mravního založení.
- 2.) V případě sexuálních důvodů spočívá primární motivace osoby provozující prostituci ve vyhledávání četných sexuálních styků, a to třeba i s osobami, jež zná pouze povrchně, pokud vůbec. Finanční prostředky, či jiná forma kompenzace, nejsou hlavním cílem takové osoby, pouze příjemným zpestřením realizace jejího koníčku.
- 3.) Rozumové důvody nauka definuje jako vztah osoby k prostituci jako k práci. Shodně s osobou vedenou k prostituci sociálními důvody je tato osoba motivována cílem získat prostituci finanční prostředky, avšak nikoliv nezbytně za cenu kariérního provozování prostituce. Jinými slovy, prioritou je zde zisk co možná největšího finančního obnosu v co možná nejkratším čase, přičemž právě snaha o co možná nejkratší dobu provozování prostituce odlišuje osobu motivovanou rozumovými důvody od osoby motivované sociálními důvody.

Je třeba však podotknout, že v konkrétním případě osoby provozující prostituci sice na její straně bude v rámci její celkové motivace určitá skupina uvedených důvodů zpravidla převažovat, avšak zároveň bude na její straně existovat určitá kombinace těchto důvodů. Stejně tak je

¹⁵ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 313

zřejmé, že u konkrétní osoby provozující prostituci se důvody její motivace k této činnosti mohou v čase měnit.

Prostituci lze blíže kategorizovat na základě místa jejího provozování, a to na:¹⁶

- Prostituci klubovou, která je vykonávána v erotických klubech či veřejných domech.
- Prostituci privátní, která je provozována v bytech.
- Prostituci venkovní, která je provozována na veřejných prostranstvích, typicky u silnice, na benzinové pumpě, v automobilu atd.
- Prostituci eskortní, která je provozována v místě zákazníka.

V rámci posledních cca 30-ti let byla původně, konkrétně začátkem 90. let, největším problémem z hlediska své četnosti prostituce venkovní, která však postupně ustupovala a nadále ustupuje prostituci privátní.¹⁷ Samotná privátní prostituce dále mění svůj charakter oproti předlistopadové době, neboť byty, v nichž je provozována, bývají často uzpůsobeny do podoby miniklubů s veškerým komfortem spojeným s obrazem klubové prostituce.¹⁸ Na jedné straně lze považovat ústup prostituce z ulic do soukromých prostor za pozitivum, neboť venkovní prostituce se sebou nese jednak značnou míru bezprostředního bezpečnostního rizika jak pro osobu ji provozující, tak pro zákazníka prostituující osoby. Dále také tato forma prostituce silně narušuje mravnost, vzhledem k jejímu provozování na veřejnosti. Na straně druhé se s privátní prostitucí často pojí problém, spočívající v tom, že osoby ji provozující mnohdy samy bydlí v pokojích, které jsou jim osobou, jež daný byt za tímto účelem provozuje, k výkonu prostituce poskytnuty. To se sebou nese jednak zdravotní a hygienická rizika, ale také i riziko sociální, neboť na základě této životní situace prostituující osoby může osoba s užívacím titulem k bytu maximalizovat její závislost na sobě, a takový stav závislosti poté zneužít.¹⁹

1.2. Vztah prostituce ke kriminalitě:

Ať už prostituci definujeme extenzivněji, či dle zúženého pojetí judikatury, je prostituce řazena mezi sociálně patologické jevy, vzhledem k bezpečnostním, zdravotním, sociálním a

¹⁶ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 311

¹⁷ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 312

¹⁸ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 312

¹⁹ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 312

hygienickým rizikům, jež jsou s ní spojena.²⁰ Konkrétněji k jednotlivým druhům rizik, bezpečnostní rizika zahrnují jednak hrozbu užití násilí vůči osobám jež prostituci provozují, a to jak ze strany osob, které tuto činnost pro prostituující osoby zajišťují (např. pasák, majitel klubu, atd.), ale též i ze strany klientely, např. z důvodu osobních neshod s osobou poskytující úplatný sex nebo třeba v důsledku parafílie klienta, který vyhledává tvrdší pohlavní styk než by byla dotyčná osoba za úplatu ochotna poskytnout, anebo než který právní řád připouští (např. sexuálně motivované mrzačení, či usmrcení). Taktéž ale osobám provozujícím prostituci může z pohledu jejich bezpečnosti hrozit zneužití jejich postavení ve smyslu trestného činu obchodování s lidmi dle § 168 TZ, či jiných forem nátlaku. Hygienická a zdravotní rizika prostituce vyplývají přímo z povahy prostituce samotné, tedy opakovaném pohlavním, či jiném intimním, styku s osobami, jež prostituující osoba sama dobře nezná, a tedy nemá přehled o jejich zdravotním stavu. S tímto oborem činnosti se pojí pak zejména riziko přenosu a šíření pohlavních a jiných vysoce nakažlivých chorob. Nakonec sociální rizika se pojí jednak s vnímáním postavení osob provozujících prostituci společností, které obecně nebývá nikterak valné a může mít za důsledek ostrakizaci osob tuto činnost provozujících, dále absence řádného sociálního zajištění těchto osob ve srovnání s jinými profesemi dosahujícími srovnatelných příjmů, ale také např. riziko nenadálé sociální situace v podobě těhotenství, a to jak v případě žen provozujících prostituci, tak i v případě neplánovaného otcovství mužů této činnosti se věnujících (byť zde lze předpokládat srovnatelně menší přímý dopad na jejich sociální situaci). Také je dobré dodat, že byť pouze osoba provozující prostituci je optikou českého právního řádu obětí trestných činů s prostitucí souvisejících, výše uvedená rizika plynoucí ze samotného fenoménu prostituce mohou ovlivňovat i jiné osoby, zejména tedy klienta prostituující osoby. Toto platí především ve vztahu k bezpečnostním rizikům, neboť poskytnutí úplatného pohlavního styku může být pouhou záminkou pro vytvoření situace, která usnadňuje spáchání trestného činu (typicky krádež anebo loupež). Zároveň i zdravotní a hygienická rizika představují zdroj nebezpečí pro klienty vyhledávající tyto služby.

Na základě výše uvedeného je zřejmé, že na fenomén prostituce musí právní řád určitým způsobem reagovat. Napříč historickým vývojem lidstva i napříč státy světa se forma této reakce různí, přičemž lze rozlišovat tři ideové koncepce státní reakce na prostituci z hlediska jejího trestněprávního postihu, jimiž jsou následující přístupy:²¹

²⁰ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 310

²¹ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 310

- Aboliční přístup spočívá v postihu určitých společensky závadných jednání, která prostituci doprovázejí, popří ponechání samotné prostituce bez speciální právní úpravy.
- Reglementační přístup spočívá ve vymezení právního rámce prostituce, tedy určitého dovoleného způsobu jejího provozování, který je právním řádem upraven, a v postihu vybočení z takto nastoleného rámce.
- Represivní přístup spočívá v zákazu provozování prostituce a následném postihu takového případného jednání jako protiprávního.

Výše uvedené členění přístupů k prostituci je členěním tradičním, které se ustálilo v souvislosti s přechody právních řádů od reglementačního přístupu k přístupu aboličnímu nebo represivnímu. Tyto přechody lze datovat k začátku 20. století, a tedy výše uvedené členění přístupů k prostituci, i když stále funkční, může být obtížně aplikovatelné na moderní přístupy k prostituci, jako je např. tzv. „švédský“ nebo též „skandinávský model,“ které vedle kuplířů kriminalizují též samotné zákazníky osob poskytujících úplatné sexuální služby. Lze nalézt argumenty pro řazení tohoto modelu jak do přístupu represivního,²² vzhledem k přísnější trestní represi na poli prostituce, tak k řazení pod přístup aboliční, vzhledem k tomu, že samotný akt prostituce ze strany prostituující osoby je sám o sobě ponechán bez postihu. I když tato práce nadále vychází z tradičního členění přístupů k prostituci, dodávám zde i alternativní a podrobnější členění, které zahrnuje i modernější přístupy:²³

- Prohibice, jakožto kriminalizace prostituce jako celku.
- Kriminalizace poptávky po prostituci, tedy postih klientů prostituujících osob.
- Dekriminalizace prostituce s omezujícími opatřeními státu (pod tento přístup spadá v současné době i úprava na území České republiky).
- Legalizace prostituce s její regulací, přičemž prostituce představuje legální výdělečnou aktivitu, která je ale provozovatelná pouze v režimu podnikání.
- Absolutní legalizace prostituce, která může být vykonávána i v zaměstnaneckém poměru.

V České republice je v současnosti uplatňován aboliční přístup,²⁴ a tedy prostituce sama o sobě není trestná. Naopak jsou v trestním zákoníku uvedeny trestné činy, které se prostituce týkají, zejména trestný čin kuplířství dle § 189 TZ, trestný čin prostituce ohrožující mravní

²² JELÍNEK, J. a kol.: Kriminologie. 1. vydání. Praha: Leges, 2021, 351 s.

²³ JELÍNEK, J. a kol.: Kriminologie. 1. vydání. Praha: Leges, 2021, 352 s.

²⁴ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 310

vývoj dětí dle § 190 TZ, potažmo trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 TZ, jenž stanoví jako zvlášť přitěžující okolnost užití jiného k prostituci. Tyto trestné činy, jak již bylo uvedeno výše, se dotýkají prostituce přímo, neboť buď kriminalizují jednání, která se prostituce určitým způsobem týkají (§ 189 a § 168 odst. 3 písm. d) TZ) nebo kriminalizují přímo určitou závadnou formu výkonu prostituce (§ 190 TZ). Vedle těchto trestných činů jsou v trestním zákoníku obsaženy i další trestné činy, které sice nepostihují jednání v nich popsané jen a pouze v případě, pokud se vztahuje k prostituci, ale o nichž lze říct, že jejich spáchání v souvislosti s prostitucí je nikoliv atypické. Takové trestné činy jsou např. trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci dle § 152 TZ, trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti dle § 153 TZ, trestný čin ohrožení pohlavní nemoci dle § 155 TZ, ale také třeba trestný čin ohrožování výchovy dítěte dle § 201 TZ, nebo trestný čin svádění k pohlavnímu styku dle § 202 TZ.²⁵ Prostituce sama o sobě může také představovat za určitých podmínek spáchání trestného činu výtržnictví dle § 358 TZ,²⁶ zejména v případě pouliční prostituce.

V případě aboličního přístupu k prostituci je tak vhodné skupinu výše uvedených trestných činů, tedy takových, které buď přímo postihují určitou variantu prostituce, či činnost na ni navazující, anebo postihují činnost i jinak trestnou, která však může být v případě provozování prostituce častá, označovat jako trestné činy spojené s prostitucí.²⁷ Tato skupina trestných činů pak spolu se skupinou tzv. sexuálních trestných činů, tedy takových, jež představují jednání spočívající ve společnosti neakceptovaném a trestním řádem postihovaném ukájení sexuálních potřeb pachatele,²⁸ tvoří výše kriminality, kterou kriminologie označuje jako mravnostní.²⁹ Je ale dobré v této souvislosti dodat, že trestné činy související s prostitucí se v určitém ohledu překrývají se sexuálními trestnými činy, neboť výše zmíněné trestné činy, které jsou postihovány i tehdy, pokud nesouvisí s prostitucí, jsou primárně sexuálními trestnými činy. Trestnými činy souvisejícími s prostitucí se stávají až tehdy, pokud v kontextu skutkových okolností daného případu s prostitucí skutečně souvisí.

²⁵ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 299

²⁶ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 299

²⁷ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 299

²⁸ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 298

²⁹ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019 s. 298

1.3. Historie regulace prostituce na území České republiky:

Prostituce je fenomén, který lidskou společnost doprovází od nepaměti. S trochou nadsázky se i říká, že se jedná o nejstarší řemeslo. Je tedy logické, že prostituce prošla mnoha změnami v rámci několika tisíciletí existence lidské civilizace, byť její podstata je i v současnosti zachována. Stejně tak je logické i to, že v průběhu času se pohled společnosti na prostituci měnil a vyvíjel. Tato skutečnost měla pak zákonitě dopad i na právní úpravu zabývající se tímto fenoménem. Právní řady platné na území současné České republiky nejsou v tomto výjimkou, přičemž za o něco málo více než století se v poslední době na tomto území vystřídal všechny tři výše zmíněné přístupy k prostituci. Proto je níže popsán vývoj úpravy týkající se prostituce od roku 1918 až po přijetí současného trestního zákoníku.

1.3.1. Regulace prostituce mezi lety 1918 až 1950:

Vzhledem k recepci právních předpisů rakousko-uherského právního řádu platných na území Československé republiky, došlo k zachování do té doby platného reglementačního přístupu k prostituci,³⁰ jenž umožňoval provozování prostituce jakožto tzv. svobodné živnosti dle § 11 Císařského patentu, jímž se vydává živnostenský řád, 227/1859 Ř. z. Právní rámec prostituce byl dále doplněn soustavou správních opatření, jež upravovala podrobněji dozor nad prostitutkami.³¹ Zároveň v rovině trestního práva československého došlo k recepci trestního zákona č. 117/1852 Ř. z., jenž obsahoval skutkovou podstatu trestného činu kuplířství.³² Skutková podstata tohoto trestného činu, obsažená v § 512 trestního zákona, spočívala v trestním postihu těch, „a) kdo nevěstkám k provozování jich nedovolené živnosti u sebe řádný pobyt dávají nebo je jinak přechovávají, b) kdo z přivádění takových osob živnost činí, c) kdo se jinak dají potřebovat za dohazovače v nedovoleném srozumívání tohoto druhu.“ Trestný čin kuplířství byl toho času přestupkem, vzhledem k jeho umístění v dílu II. trestního zákona, přičemž klasifikace takto umístěných trestných činů, jakožto přestupků, vyplývala z pravidla, že přestupkem je to, co tento zákon za přestupek prohlásí, jež bylo obsaženo v čl. IV. tohoto zákona. Dle § 513 trestního zákona byl přestupek kuplířství trestán tuhým vězením, tedy vězením druhého stupně dle § 245 trestního zákona, v rozmezí tří až šesti měsíců, jež mělo být zostřeno v případě, že pachatel tento trestný čin provozoval po delší dobu.

³⁰ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

³¹ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

³² GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

Ohledně výše uvedené konstrukce přestupku kuplířství lze učinit několik závěrů. V první řadě, pojetí přestupku kuplířství představuje typický příklad aplikace trestněprávní represe na činnost vážící se k prostituci v rámci reglementačního přístupu, neboť trestněprávní postih je dle dikce § 512 trestního zákona spojen s jednáním pachatele, které by pro vystižení jeho podstaty bylo možno nazvat asistencí osob při provozování prostituce bez řádného živnostenského oprávnění. V tomto ohledu lze říct, že konstrukce přestupku kuplířství dle § 512 trestního zákona má spíše blíže k trestnému činu neoprávněného podnikání dle § 251 TZ, respektive k účasti na tomto činu ve formě pomoci dle § 24 písm. c) TZ, než k trestnému činu kuplířství ve smyslu § 189 TZ. Dále je však dobré zmínit, že pouze v případě činnosti dle § 512 písm. b) trestního zákona byl trestní postih podmíněn výdělečností, respektive možnostmi zisku prospěchu z této činnosti („...živnost činí, ...“), zatímco činnost popsaná v § 512 písm. a) a c) trestního zákona byla kvalifikována jako přestupek kuplířství bez ohledu na to, zda pachatel měl z této činnosti prospěch nebo ne. V tomto ohledu se naopak konstrukce přestupku kuplířství dle § 512 trestního zákona jistým, byť přeci jen relativně vzdáleným, způsobem podobá konstrukci trestného činu kuplířství dle § 189 TZ, neboť obě ustanovení rozlišují mezi postihem činnosti navazující na prostituci, která je pro svou závažnost hodna trestněprávního postihu i tehdy, když pachatel z takové činnosti nemá žádný prospěch, a činností, jež je naopak závažná právě proto, že pachatel z protiprávního jednání čerpá prospěch. Nutno však jedním dechem dodat a zdůraznit, že kriminalizace kořistění z prostituce provozované jinou osobou dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ je opodstatněna tím, že pachatel této varianty trestného činu kuplířství profituje z pro prostituující osobu vysoce rizikové a mravně závadné činnosti. V případě § 512 písm. b) trestního zákona závadnost jednání pachatele spočívá primárně v tom, že profituje z asistence osob při provozování podnikatelské činnosti bez řádného oprávnění.

Zásadní změny doznal reglementační přístup na území Československé republiky přijetím zákona č. 241/1922 Sb. o potírání pohlavních nemocí, jehož § 13 zrušil veškerá do té doby platná reglementační opatření.³³ Dále § 14 tohoto zákona zrušil dosavadně existující nevěstince a jejich další zřizování zakázal, přičemž nadále mělo být jejich zřizování trestné dle ustanovení trestního zákona o kuplířství.³⁴ § 15 tohoto zákona pak ukládal státní správě zřízení ústavů pro prostitutky, jež měly řemeslným prostitutkám poskytnout dočasný útulek a prostor pro nápravu,

³³ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

³⁴ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

tedy možnost převýchovy.³⁵ Československý zákonodárce se takto vydal cestou aboličního přístupu, což z hlediska historického kontextu není až tak překvapivé, neboť v tomto ohledu došlo ze strany zákonodárského sboru k inspiraci v dosavadním vývoji právní praxe na západě Evropy, která se obdobným způsobem snažila zmírnit tehdy vysoce frekventovaný výskyt pohlavních nemocí. Tento přístup k prostituci přetrval více méně nezměněn do doby nástupu KSČ k moci v důsledku únorových událostí.

1.3.2. Regulace prostituce mezi lety 1950 až 1990:

Další významná změna na poli právní regulace úplatného pohlavního styku přišla s trestním zákonem č. 86/1950 Sb. Ustanovením § 311 tohoto zákona byl, mimo jiné, zrušen Oddíl III Zákona o potírání pohlavních nemocí, přičemž také došlo k nahrazení sankcí v něm obsažených sankcemi tohoto nového trestního zákona.³⁶ Oddíl II Zákona o potírání pohlavních nemocí byl však nadále zachován, a tedy i nadále zůstal zachován zákaz zřizování nevěstinců.³⁷ Je však, vzhledem ke skoro padesáti letem represivního přístupu k prostituci za doby komunistické diktatury, celkem zajímavé, že ve své prvotní podobě trestní zákon č. 86/1950 Sb. neobsahoval trestný čin kuplířství. Toto je pak obzvlášť zvláštní ve vztahu ke zřizování nevěstinců, neboť byť i v této době nadále trval zákaz takové činnosti. § 14 Zákona o potírání pohlavních nemocí jasně stanovil, že zřizování nevěstinců je trestné podle ustanovení trestního zákona o kuplířství. Vzhledem k absenci úpravy tohoto trestného činu v československém právním řádě lze tedy hovořit o mezeře v zákoně do roku 1957. Jistou, byť velmi neelegantní, cestu ven z tohoto stavu však mohl představovat § 134 zákona č. 88/1950 Sb. trestního zákona správního, který upravoval přestupek proti mravnosti, jakožto porušení mravnosti pohoršlivým způsobem.

Z pohledu problematiky prostituce je další podstatnou změnou v rámci československého právního řádu novelizace trestního zákona č. 86/1950 Sb. zákonem č. 63/1956 Sb., jež zavedla, mimo jiné, dva pro tehdy platný trestní zákon nové trestné činy. Prvním z nich byl trestný čin kuplířství dle § 243a trestního zákona, jenž je relevantní pro problematiku prostituce z na první pohled zjevných důvodů a mimo jiné jeho zavedením byla zcela zmiňovaná mezera v zákoně. Druhým a do té doby naprosto novým trestným činem, byl trestný čin příživnictví dle § 188a trestního zákona, jímž byl zaveden trestněprávní postih různých jednání osob, kterými si

³⁵ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

³⁶ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

³⁷ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

opatřovaly prostředky na obživu způsobem v rozporu se socialistickou morálkou, což zahrnovalo i prostituci.³⁸

Nová skutková podstata trestného činu kuplířství, ve znění § 243a trestního zákona z roku 1950, spočívala v postihu pachatele trestem odnětí svobody v rozmezí tří měsíců až tří let, pokud: „jiného zjedná, přiměje nebo svede k provozování prostituce,“ což stanovila alinea první tohoto paragrafu, či pokud: „kořistí z prostituce provozované jiným.“

Ve výše uvedené konstrukci je vidět zásadní koncepční posun oproti definici trestného činu kuplířství dle § 512 trestního zákona z roku 1852, jenž trestný čin kuplířství pojímal de facto buďto jako formu nedovoleného podnikání, nebo jako kriminalizovanou formu pomoci k němu. Nová koncepce tohoto trestného činu z pera komunistického zákonodárce kriminalizuje jednak, byť i nezištný, akt přivedení jiného do světa provozování prostituce, a to konkrétně činností, jíž by bylo možné podřadit pod pojmy „zjednání,“ „přiměnění,“ či „svedení,“ a dále kriminalizuje jakékoliv jednání pachatele, které spočívá v čerpání jakéhokoliv prospěchu z prostituce provozované jiným, což je vyjádřeno slovním spojením „kořistí z prostituce provozované jiným.“ Toto pojetí trestného činu kuplířství zůstalo nadále zachováno doposud. Z pohledu samotné zákonné definice základní skutkové podstaty trestného činu kuplířství obsažené v současném trestním zákoníku oproti stavu úpravy tohoto trestného činu v roce 1957 lze tedy hovořit pouze o menším rozšíření v podobě inkorporace pojmů „najmutí“ a „zlákání“ k prostituci do § 189 odst. 1 al. 1 TZ.

Trestný čin příživnictví dle § 188a trestního zákona ve znění novely z roku 1956 spočíval v postihu pachatele trestem odnětí svobody v rozmezí tří měsíců až dvou let, pokud: „se žije nekalým způsobem a vyhýbá se poctivé práci.“ Zakotvení tohoto trestného činu do československého právního řádu vedlo ke kriminalizaci prostituce,³⁹ a tedy také k počátku represivního přístupu k ní, jenž přetrval až do roku 1990, kdy byl trestný čin příživnictví zrušen.⁴⁰ Důvod této změny je v kontextu doby celkem logický, neboť prostituce jako taková byla pro komunistický režim jedním ze symbolů buržoazie, jakožto typický příklad vykořisťování člověka. Ideologická závadnost prostituce pro režim byla dále umocněna tím, že prostituce jeho optikou nepředstavovala řádnou práci. Je-li nahlíženo na prostituci tímto prizmatem, pak je pouze

³⁸ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

³⁹ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

⁴⁰ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 310

přirozeným dovršením věci její prohibice, jsou-li vzata v potaz i rizika z fenoménu prostituce vyplývající.

Skutkové podstaty trestného činu kuplířství a trestného činu příživnictví byly přejety trestním zákonem č. 140/1961 Sb, přičemž se nově nacházely pod ustanovením § 204 a § 203 tohoto zákona respektive. Samotná skutková podstata trestného činu kuplířství dle § 204 trestního zákona č. 140/1961 Sb. byla ponechána ve stejném znění, jaké měla v § 243a trestního zákona č. 86/1950 Sb. po jeho novelizaci, avšak došlo ke zvýšení rozmezí pro výměru délky trestu odnětí svobody za tento trestný čin, konkrétně na jeden rok až pět let. Skutková podstata trestného činu příživnictví dle § 203 trestního zákona č. 140/1961 Sb. však byla převzata s drobnou změnou spočívající v přidání demonstrativního výčtu jednání, která představují soustavné vyhýbání se práci a opatřování si prostředků k obživě nekalým způsobem. Tento výčet sestával ze dvou výslovně jmenovaných způsobů takové obživy, jimiž byly hazardní hry a prostituce. Zároveň došlo k menšímu zmírnění trestněprávní represe ve vztahu k jednáním, jež představují trestný čin příživnictví dle § 203 trestního zákona, neboť nově měl být pachatel potrestán trestem odnětí svobody ve výši až dvou let, tedy oproti předchozímu stavu došlo k vypuštění dolní hranice trestu odnětí svobody za tento trestný čin. Nakonec přidání výše zmíněného slova „soustavně“ do skutkové podstaty trestného činu příživnictví ve vazbě na vyhýbání se poctivé práci indikuje opět jisté snížení míry trestněprávní represe oproti skutkové podstatě tohoto trestného činu před rekodifikací, neboť, na rozdíl od slovního spojení „živí se nekalým způsobem a vyhýbá se poctivé práci,“ nová dikce § 203 trestního zákona zřetelně požadovala, aby takové jednání vykazovalo určitou stálost v rámci životního stylu pachatele a jeho pracovních návyků.

Výše uvedené zvolnění trestněprávní represe ve vztahu k trestnému činu příživnictví a potažmo prostituci nemělo dlouhého trvání. První změna přišla s novelou trestního zákona zákonem č. 53/1963 Sb., jenž byl reakcí tehdejšího režimu na rozpor mezi realitou na straně jedné a jeho očekáváním z hlediska pracovní morálky lidu v nové společnosti, jež dosáhla socialistické fáze svého vývoje, na straně druhé.⁴¹ Nově byl § 203 trestního zákona rozdělen na dva odstavce, přičemž v obou byla obsažena jedna ze základních skutkových podstat trestného činu příživnictví, § 203 odst. 1 trestního zákona, postihovala jednání pachatele spočívající v soustavném vynechávání pracovních směn bez závažného důvodu či předstírání pracovní neschopnosti, ač již byl pro takový čin postižen místním lidovým soudem nebo národním výborem. Byť se jedná o zajímavý projev své doby na poli trestněprávní legislativy, ve vztahu k prostituci měla tato

⁴¹ KUKLÍK, J. a kol. Dějiny československého práva 1945-1989. 1. vydání. Praha: Auditorium, 2011, s. 261

skutková podstata jen podružnou roli, a to v případě, že by se osoba, jež provozovala prostituci, zároveň dopustila takového jednání v souvislosti s jejím provozováním. Přímý postih prostituce byl obsažen v novém znění § 203 odst. 2 trestního zákona, jenž bylo podobné opět znění předchozímu, ale také opět vykazovalo určité odlišnosti.

V první řadě se zákonodárce vrátil zpět k používání pouze abstraktního a generického popisu jednání pachatele trestného činu příživnictví bez uvedení příkladů nekalých způsobů obživy. Toto však neznamenalo, že by došlo k dekriminalizaci prostituce a návratu k aboličnímu přístupu, pouze byl vytvořen prostor pro další výklad pojmů v § 203 odst. 2 trestního zákona judikaturou. Takto se stalo ve vztahu k pojmu „nekalý způsob opatřování prostředků k obživě“ rozhodnutím Nejvyššího soudu č. IV/1963 Sbírky rozhodnutí a stanovisek čs. soudů, v němž byla zahrnuta prostituce do výčtu těchto nekalých způsobů obživy, vedle např. opatřování si prostředků majetkovou trestnou činností, spekulacemi, provozováním hazardních her, ale také např. dojíždání zbytků v podnicích veřejného stravování, nebo zneužívání štědrosti podnapilých osob.⁴² Dále také došlo ke zpřísnění trestněprávního postihu trestného činu příživnictví, neboť horní výměra trestu odnětí svobody za spáchání tohoto trestného činu dle § 203 odst. 2 trestního zákona byla zvýšena na tři roky.

Poslední novelizací trestního zákona z roku 1961, která byla v době předlistopadového režimu z pohledu regulace prostituce relevantní, bylo přijetí zákona č. 56/1965 Sb. Tímto zákonem byl zrušen odst. 1 § 203 trestního zákona. Nadále tedy spočíval trestný čin příživnictví dle § 203 trestního zákona v jednání pachatele, které bylo popsáno v odst. 2 tohoto ustanovení před uvedenou novelou. Tandem § 203 a § 204 trestního zákona z roku 1961 po této novele přetrvával až do roku 1990.

Nad rámec samotného trestního zákona z roku 1961 však existovala další relevantní trestněprávní úprava ve vztahu k prostituci, a to sice zákon č. 150/1969 Sb. o přečinech. Tento zákon zavedl novou kategorii přečinů, které byly v § 1 odst. 1 tohoto zákona definovány jako: „zaviněné, pro společnost nebezpečné činy, jejichž znaky jsou uvedeny v tomto zákoně a jež nedosahují stupně společenské nebezpečnosti trestného činu.“ Tento zákon znal též přečin příživnictví, který dle § 10 zákona o přečinech spočíval v tom, že si jeho pachatel opatřoval, byť částečně, prostředky k životu nekalým způsobem. Za takové jednání bylo pak možné pachatele

⁴² KUKLÍK, J. a kol. Dějiny československého práva 1945-1989. 1. vydání. Praha: Auditorium, 2011, s. 261

potrestat trestem odnětí svobody až na jeden rok, peněžitým trestem do výše 5 000 Kč nebo propadnutím věci.

Konstrukce skutkové podstaty přečinu příživnictví tedy explicitně dovolovala opět postih jednání pachatele, který by si i pouze příležitostně opatroval prostředky nekalým způsobem, což zahrnovalo i prostituci. Zákon o přečinech tak ve vztahu k prostituci znamenal zpřísnění trestní represe. Zpřísnění trestní represe vůči méně společensky závažným jednáním ostatně bylo zamýšleným účelem zákona o přečinech, neboť již v rámci důvodové zprávy k němu je v souhrnu uváděno, že zákonodárce byl motivován k přijetí tohoto zákona vzhledem k nezbytnosti kriminalizace jednání, která představují občanskou nekázeň, jenž ohrožuje zásobování trhu, vede k uvolnění pracovní morálky anebo lhostejnosti a nezodpovědnosti k socialistickému vlastnictví.⁴³

1.3.3. Regulace prostituce od roku 2009 po současnost:

Rok 1990 z pohledu trestněprávního přístupu k problematice prostituce na území Československé federativní republiky představoval zásadní zlom. Bylo tomu tak proto, že došlo k přijetí zákona č. 175/1990 Sb., který, mimo jiné, zrušil § 203 trestního zákona, který upravoval trestný čin příživnictví. Dále tímto zákonem byl zrušen zákon č. 150/1969 Sb., o přečinech, čímž byl také zrušen přečin příživnictví. Tímto došlo po skoro padesáti letech k opuštění represivního přístupu československého trestního práva k prostituci a opět k návratu k přístupu aboličnímu, neboť trestný čin kuplířství byl i nadále zachován.

Další zásadní změnou bylo přijetí zákona č. 290/1993 Sb., jímž došlo jak k doplnění zvláštní části trestního zákona o některé další trestné činy, tak k podstatné modifikaci mnohých skutkových podstat dosavadních trestných činů. Jedním z těchto modifikovaných činů byl také trestný čin kuplířství, jehož skutková podstata byla podstatně rozvedena oproti jejímu původnímu znění. Nové znění § 204 trestního zákona bylo děleno na čtyři odstavce, přičemž dosavadně postihovaná jednání, která představovala trestný čin kuplířství, byla obsažena v odstavci 1 tohoto paragrafu. Zároveň došlo ke zmírnění postihu jednání pachatele, jímž naplnil znaky základní skutkové podstaty trestného činu kuplířství, oproti jeho postihu před výše uvedenou novelou, neboť horní hranice výše trestu odnětí svobody za jednání popsána v § 204 odst. 1 trestního zákona byla snížena z pěti let na tři roky.

Odstavce 2 až 4 § 204 trestního zákona obsahovaly zvlášť přitěžující okolnosti, které zvyšovaly v úvahu připadající rozpětí trestu odnětí svobody na 1 rok až 5 let, 2 roky až 8 let a 5 až

⁴³ KUKLÍK, J. a kol. Dějiny československého práva 1945-1989. 1. vydání. Praha: Auditorium, 2011, s. 267

12 let respektive. Z těchto okolností byly zachovány ve skutkové podstatě trestného činu kuplířství dle § 189 TZ pouze dvě, a to snaha získat jednáním naplňujícím základní skutkovou podstatu tohoto trestného činu značný prospěch a spáchání trestného činu kuplířství jako člen organizované skupiny, které jsou v současnosti obsaženy v § 189 odst. 2 písm. a) a b) TZ a svého času byly obsaženy v § 204 odst. 3 písm. a) a b) trestního zákona. Zbylé zvláště přitěžující okolnosti obsažené v § 204 trestního zákona nebyly inkorporovány do § 189 TZ, neboť tato jednání v současné době představují trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1, 3 písm. d) TZ v případě, že jejich obětí je osoba mladší osmnácti let, či dle § 168 odst. 2, 3 písm. d) v případě, že jejich obětí je osoba starší osmnácti let a je vůči ní užito násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy.

Zajímavé je, že do 1. 1. 2010, kdy nabyl účinnost dosud platný trestní zákoník, trvalo jisté zdvojení právní kvalifikace výše popsaného jednání. Již trestní zákon z roku 1961 obsahoval trestný čin obchodování s lidmi, v té době obsažený v § 232a. Jednání spočívající ve přiměnění či zjednání osoby mladší osmnácti let, aby jí bylo užito k prostituci, bylo možno tedy taktéž kvalifikovat jako trestný čin obchodování s lidmi dle § 232a odst. 1 písm. a) a odst. 3 písm. d) trestního zákona. To samé jednání vůči osobě starší osmnácti let za užití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné vážné újmy, anebo při zneužití tísně či závislosti takové osoby, bylo možné kvalifikovat jako trestný čin obchodování s lidmi dle § 232a odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. d) trestního zákona. V tomto ohledu lze o hovořit o jisté legislativní nedůslednosti, která by pak v konkrétním případě byla řešena kvalifikováním výše popsaných jednání pachatele jako trestný čin obchodování s lidmi dle uvedených příslušných ustanovení trestního zákona, neboť v důsledku vyšší horní hranici trestu odnětí svobody, která by pachateli hrozila při takové kvalifikaci jeho jednání, oproti horní hranici trestu odnětí sazby hrozící v případě kvalifikování jeho jednání jako trestný čin kuplířství, lze hovořit o specialitě § 232a trestního zákona vůči § 204 trestního zákona. Přesto ustanovení § 204 odst. 2 a 3 písm. c) trestního zákona nebyla kompletně redundantní, neboť § 232a trestního zákona, na rozdíl od § 168 odst. 1 TZ, nepostihoval jednání pachatele, které by spočívalo v kořistění z prostituce mladistvých a osob mladších 15-ti let, stejně jako kořistění z nucené prostituce dospělých osob. Ve vztahu ke kořistění z prostituce mladistvých a dětí mladších 15-ti let chybělo jiné ustanovení v trestního zákona takové jednání kriminalizující. Ve vztahu ke kořistění z nucené prostituce dospělých osob, tedy např. situacím, kdy pachatel nutí jinou osobu pod pohrůžkou násilí prostituci vykonávat, aby z ní mohl následně kořistit (trestný čin kuplířství dle § 204 odst. 1 a 2 trestního zákona), lze uvažovat o kvalifikaci jednání pachatele jako trestný čin vydírání dle § 235 odst. 1 trestního zákona. Dále

v případě nucení dospělé osoby k takové činnosti s cílem z ní kořistit např. zneužívaje její závislosti v důsledku skutečnosti, že je tato osoba od pachatele finančně závislá, či je třeba závislá drogově a pachatel jí drogy poskytuje apod., lze uvažovat o klasifikaci takového jednání pachatele jakožto trestný čin útisku dle § 237 trestního zákona. Jak trestný čin vydírání, tak trestný čin útisku však, opět vzhledem k horním hranicím trestu odnětí svobody, byly subsidiární vůči trestnému činu kuplířství podle § 204 odst. 1 a 2 trestního zákona, což má své opodstatnění ve skutečnosti, že nucení k provozování prostituce představuje konkretizovanou formu vydírání či útisku, která se vyznačuje vysokou mírou újmy způsobené oběti takového činu, neboť takto dochází k protiprávnímu zásahu do jedné z nejintimnějších sfér jejího života, a to sice do sféry její důstojnosti v sexuální oblasti a svobody jejího rozhodování v sexuálních stycích.

Byť i v současnosti přetrvává v českém právním řádě aboliční přístup k prostituci, již více než dvacet let lze pozorovat snahy o přechod k reglementačnímu přístupu. Prvním pokusem o tuto změnu bylo předložení zákona o regulaci prostituce vládou České republiky a návrhu na vypovězení Úmluvy o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce jiných osob spolu s jejím Závěrečným protokolem ze dne 21. 3. 1950.⁴⁴ Tato snaha vlády se však nesetkala s valným ohlasem na půdě poslanecké sněmovny, neboť návrh na vypovězení uvedené úmluvy byl zamítnut již v prvním čtení.⁴⁵ Samotná rozprava ohledně návrhu vypovězení se přitom nesla především v duchu úvah poslanců nad potenciálními dopady zákona o regulaci prostituce, přičemž důraz byl kladen zejména na morální problémy takové úpravy.⁴⁶ Podobný osud měly i návrhy zákonů o regulaci prostituce z roku 2010 a 2014, které byly podány ze strany hlavního města Prahy,⁴⁷ přičemž lze říct, že se jednalo o komplexní a zdařilou úpravu, která zřetelně vymezovala podmínky provozování prostituce, hleděla na rizika s prostitutí obecně spojená, jakožto například šíření pohlavních nemocí, či narušení mravnosti nabízením úplatného pohlavního styku na veřejnosti, a tyto rizika zevrubně řešila (např. zavedením povinných pravidelných zdravotních kontrol osob provozujících prostituci nebo možnosti provozovat prostituci pouze v prostorách k tomu povolením stavebního úřadu určených).⁴⁸

⁴⁴ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 311

⁴⁵ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 311

⁴⁶ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 311

⁴⁷ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 311

⁴⁸ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 311

2. Skutková podstata trestného činu kuplířství dle § 189:

V této části je dále podrobně rozebrána skutková podstata trestného činu kuplířství dle § 189 TZ. Rozbor je proveden tak, že nejprve je popsána základní skutková podstata tohoto trestného činu a poté v samostatném oddílu jednotlivé zvlášť přitěžující okolnosti. Protože trestný čin kuplířství, stejně jako každý jiný trestný čin, neexistuje samostatně v jakémsi právním vakuu, je v posledním oddíle této části vymezena i problematika možnosti souběhu trestného činu kuplířství s dalšími trestnými činy, jejichž páčání bude v praxi časté v oblasti kriminality související s prostitucí.

2.1. Rozbor základní skutkové podstaty:

2.1.1. Objekt trestného činu kuplířství:

Objektem trestného činu kuplířství je důstojnost v sexuální oblasti a ochrana mravnosti.⁴⁹ V případě mravnosti jde konkrétně o zákonodárcem předpokládané mravní cítění společnosti, s nímž není úplatný pohlavní styk v souladu, stejně jako činnosti spočívající v návodu k poskytování takových služeb, či organizaci nebo zajišťování takové činnosti. Kromě lidské důstojnosti je úpravou tohoto trestného činu chráněna také svoboda rozhodování v pohlavních vztazích.⁵⁰

2.1.2. Subjekt trestného činu kuplířství:

Pachatelem trestného činu kuplířství může být kdokoliv,⁵¹ neboť trestní zákoník nevyžaduje, aby pachatel tohoto trestného činu měl jakoukoliv zvláštní vlastnost. Proto se tedy jedná o obecný subjekt. Toto platí jak v případě základních skutkových podstat trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 a al. 2 TZ, tak i v případě kvalifikovaných skutkových podstat tohoto trestného činu dle § 189 odst. 2, 3 a 4 TZ.

Pachatelem tohoto trestného činu může být jak fyzická, tak právnická osoba, neboť § 189 TZ není uveden ve výčtu trestných činů v § 7 ZTOPO, jenž obsahuje trestné činy, jejichž spáchání není právnické osobě možné přičíst.⁵²

Je také dobré zmínit, že pachatelem trestného činu kuplířství může být také osoba, která sama poskytuje úplatný pohlavní styk.⁵³ Tato skutečnost je zde zdůrazněna proto, že v aplikační praxi může mít celkem zajímavé dopady. Například, v případě klubové či privátní prostituce je

⁴⁹ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 608.

⁵⁰ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1870.

⁵¹ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 616

⁵² FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁵³ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 627

možné, aby na místě páchaní trestného činu kuplířství byla přítomna osoba, která je příslovečnou vedoucí směny, tedy je odpovědna za hladký chod provozu takového podniku. Není však nepředstavitelné, že tato osoba sama také poskytuje úplatný pohlavní styk. I v takovémto případě bude tato osoba pachatelem trestného činu kuplířství, pokud tuto aktivitu nedělá nezištně, a to nehledě na to, zda tato osoba je koncovým „majitelem“ takového podniku, či zda nad ní stojí někdo další v pomyslné pyramidě hierarchie vztahů nadřízenosti a podřízenosti na takovém pracovišti. Jiným příkladem, který však už je o něco kurióznější, je situace, kdy se dvě osoby, které poskytují úplatný pohlavní styk, rozhodnou spojit své síly a poskytovat tuto službu ve společných prostorách, přičemž aby žádná z nich nebyla tu a tam škodná, rozhodnou se dělit si denní tržbu mezi sebe půl na půl. V takovém případě lze říct, že obě osoby jsou si navzájem jak oběťmi, tak pachatelkami trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ, neboť se navzájem vůči sobě dopouštějí kořistění z jimi provozované prostituce.

2.1.3. Objektivní stránka trestného činu kuplířství:

§ 189 odst. 1 TZ v rámci al. 1 a al. 2 uvádí dvě základní skutkové podstaty trestného činu kuplířství, přičemž první spočívá v tom, že pachatel trestného činu kuplířství přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede jinou osobu k provozování prostituce. Druhá základní skutková podstata trestného činu kuplířství spočívá v tom, že pachatel kořistí z prostituce provozované jinou osobou.

§ 189 odst. 1 al. 1 TZ obsahuje několik podob jednání pachatele trestného činu kuplířství, které jsou uvedeny alternativně, a tedy pokud jednání pachatele má podobu kterékoliv z těchto modalit, pak naplní znak objektivní stránky trestného činu kuplířství dle tohoto ustanovení.

První z těchto modalit spočívá v přiměnění jiného k prostituci, čímž se rozumí vyvinutí určité míry psychického tlaku pachatelem na jinou osobu, přičemž však tento tlak nemá podobu ani násilí, pohrůžky násilím či pohrůžky jinou těžkou újmou.⁵⁴ Kdyby pachatel vůči jiné osobě užil násilí, jeho pohrůžky, nebo pohrůžky jiné těžké újmy, aby tuto osobu přiměl k provozování prostituce ve smyslu úplatného pohlavního styku s jinou osobou, než je pachatel, pak by spáchal trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 2 TZ (potažmo tohoto trestného činu dle § 168 odst. 1 TZ, pokud by bylo obětí dítě. Zde však není použití výše uvedených prostředků znakem skutkové podstaty). Kdyby se pachatel dopustil toho samého jednání, ale za účelem vynučení

⁵⁴ FREMR, R. *§ 189 kuplířství*. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

úplatného pohlavního styku jiné osoby se sebou samým, pak by se dopustil trestného činu znásilnění dle § 185 odst. 1 al. 1 TZ.

Druhou modalitou je zjednání jiného k provozování prostituce, tedy dosažení neformální dohody mezi pachatelem a jinou osobou, že jiná osoba bude provozovat prostituci.⁵⁵ Z dikce zákona vyplývá, že není rozhodné, zda je pachatel stranou takovéto dohody, nebo pouze osobou, která uzavření takové dohody zprostředkovala. Pro naplnění objektivní stránky trestného činu kuplířství z hlediska této modalitě tedy postačí úmyslná participace pachatele na uzavření takové neformální dohody.

Třetí modalitou je najmutí jiné osoby k provozování prostituce. Oproti zjednání jiné osoby k provozování prostituce, se bude v případě najmutí jiné osoby jednat o formálnější postup, jehož výsledkem by měla být smlouva,⁵⁶ přičemž rozhodná bude zamýšlená faktická povaha činnosti najaté osoby na základě takové smlouvy.⁵⁷ S touto modalitou tedy bude shodné jednání pachatele i v případě, že by v rámci smlouvy byla uvedena jiná činnost než prostituce pro účely zastření faktické povahy činnosti, pro kterou pachatel jinou osobu najal (např. společnosti, tanečnice, masérka, atp.), pokud opravdová činnost najaté osoby bude spočívat v poskytování úplatného pohlavního styku.⁵⁸

Zlákání jiné osoby k provozování prostituce, jakožto čtvrtá modalita jednání pachatele, spočívá v přesvědčení jiné osoby pachatelem k provozování prostituce na základě vyzdvihování výhod takové činnosti.⁵⁹ Lze říct, že pro naplnění objektivní stránky trestného činu kuplířství pachatelem v rámci této modalitě není zapotřebí, aby došlo k uzavření dohody, a to i neformální, jak mezi ním a jinou osobou prostituci na základě zlákaní pachatelem ji provozující, tak mezi takovou jinou osobou a další třetí osobou. Jinými slovy, objektivní stránka trestného činu kuplířství v podobě zlákaní jiné osoby k provozování prostituce bude pachatelem naplněna i v tom případě, kdy ani o, a ani žádná další osoba, by se na provozování prostituce jinou osobou, jakkoliv dále podíleli. Pro ilustraci by se mohlo jednat např. o situaci, kdy by se osoba A svěřila osobě B se svými finančními obtížemi, načež by osoba B začala vyzdvihovat výhody

⁵⁵ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁵⁶ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁵⁷ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁵⁸ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁵⁹ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

provozování prostituce jako snadného způsobu rychlého řešení takových potíží, samozřejmě za předpokladu, že by osoba B byla alespoň srozuměna s tím, že je takovým svým jednáním k provozování prostituce osobu A schopna pohnout.⁶⁰ Osoba B by tak spáchala trestný čin kuplířství i v případě, že by osoba A po zlákáni provozovala prostituci sama „na vlastní pěst.“

Svedení jiné osoby k provozování prostituce, jakožto pátá a poslední modalita dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, je obdobou zlákáni, ale s tím rozdílem, že pachatel bude jinou osobu k provozování prostituce přesvědčovat skrytějšími způsoby oproti zlákáni, které představuje otevřené přesvědčování jiné osoby k provozování prostituce.⁶¹ Komentářová literatura jako příklad svedení k provozování prostituce uvádí jednání pachatele, jenž sám provozuje prostituci a před sváděnou osobou si tento způsob obživy pochvaluje, přičemž pachatel, aby mohl být trestně odpovědný za spáchání trestného činu kuplířství tímto způsobem, musí být alespoň srozuměn s tím, že takovéto jednání by bylo způsobilé přesvědčit dotčenou osobu k následování jeho příkladu.⁶²

Dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ se dopustí trestného činu kuplířství pachatel, který kořistí z prostituce provozované jiným. Kořistěním se rozumí získávání jakéhokoliv prospěchu pachatelem z prostituce provozované jinou osobou.⁶³ Takto získaný prospěch může představovat peníze, hmotné dary, ale také jiné výhody, jakožto např. bezplatné poskytování služeb. Podstatné je, že se jedná o něco, co je pachateli ku prospěchu, a zároveň, že důvodem získání takového něčeho je provozování prostituce jinou osobou. Zároveň není rozhodné, zda se pachatel nějakým způsobem podílí na provozování prostituce jinou osobou (např. pasák, řidič, ochranka), nebo zda tak nečiní vůbec, a pouze úmyslně, byť třeba jen na základě srozumění, prospěch z prostituce provozované jinou osobou čerpá (např. partner, člen rodiny).⁶⁴

TZ nestanoví minimální částku, jejíž výše by pachatel musel dosáhnout v rámci kořistění z prostituce provozované jiným. Na základě jazykového výkladu spojení „kořistí z prostituce provozované jiným,“ lze dovodit, že aby byl pachatel trestného činu kuplířství za kořistění dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ odpovědný, bude potřeba, aby k získávání prospěchu z prostituce

⁶⁰ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁶¹ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁶² FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁶³ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁶⁴ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

provozované jiným docházelo opakovaně.⁶⁵ Dále judikatura dospěla k výkladu, že není zapotřebí, aby pachatel opakované poskytnutí prospěchu (pozn. v daném případě úplaty) požadoval nebo jakýmkoliv způsobem vynucoval.⁶⁶ Toto rozhodnutí reflektuje obecnější trend v rámci české judikatury ve vztahu k trestnému činu kuplířství, jenž spočívá ve snaze o náležitý postih osob, které vědomě svou činností přispívají buďto k provozování prostituce přímo, nebo zprostředkovaně, a to za úplatu, jakožto např. výše uvedeným rozhodnutím odsouzený noční vrátný, který „pouze“ umožňoval ženám provozovat na půdě hotelu prostituci za jimi poskytnutou provizi.

Lze konstatovat, že dikce § 189 odst. 1 al 2 TZ vytváří velice široký prostor pro možnost pachatele spáchat trestný čin kuplířství kořistěním z prostituce provozované jiným. Příčinou tohoto stavu je, že legislativa spolu s judikaturou v případě této varianty základní skutkové podstaty trestného činu kuplířství implicitně vymezily, nad rámec obecných podmínek trestní odpovědnosti pachatel, pouze dva seznatelné mantinely, a to sice alespoň nepřímý úmysl pachatele takto kořistit na straně jedné a požadavek alespoň dvou případů takového jednání na straně druhé. Absence dalších kritérií pro určení, zda se jedná o případ trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al 2 TZ nebo ne, jako by bylo např. stanovení minimální výše dosaženého prospěchu, minimální doby po kterou musí kořistění probíhat, nebo potřeby určitého kvalifikovaného vztahu pachatele k provozování prostituce obětí této varianty trestného činu kuplířství (např. pachatel poskytuje pomocné práce za prospěch, nebo prospěch čerpá z postavení „šéfa“ osoby provozující prostituci, apod.), je způsobilá vést k aplikačním obtížím. Z hlediska formální stránky trestného činu kuplířství může být otázkou třeba situace, kdy osoba provozující prostituci je matkou samoživitelkou, která obstarává rodinné příjmy touto činností a jejíž dítě je starší patnácti let, ale zároveň mladší osmnácti let, které s matkou žije ve společné domácnosti. Bylo by-li si toto dítě vědomo původu rodinných financí, z nichž je živeno, a bylo by-li dostatečně rozumově a mravně vyspělé ve smyslu, že by si uvědomovalo právní závadnost jednání spočívajícího v požívání prospěchu obstaraného prostitucí provozovanou někým jiným, bylo by pak pachatelem trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ, ledaže by odmítlo přijmout ze strany matky takto opatřené prostředky na úhradu životních potřeb? Po formální stránce pravděpodobně ano, byť se zde jeví opět v případě stíhání takového mladistvého pachatele uplatnit zásadu subsidiarity trestní represe. Lze také předpokládat, že by se popsany příklad s velkou pravděpodobností ani nedostal do stádia obvinění takového mladistvé, či dokonce až před soud,

⁶⁵ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 617

⁶⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 14. 4. 1977, sp. zn. 11 Tz 17/77, publikováno pod publikačním číslem R 11/1978 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu

vzhledem ke skutečnosti, že zásada subsidiarity trestní represe má, mimo významu aplikačního, též význam interpretační, a tedy výklad ustanovení § 189 odst. 1 al. 2 TZ, který by kriminalizoval výše popsané jednání mladistvého, by s velkou pravděpodobností neobstál, především vzhledem k závislosti mladistvého na osobě rodiče.

Na výše uvedený příklad se také vztahuje výklad komentářové literatury, která k problematice kořistění a absence vymezení doby, po kterou musí být kořistěno, tvrdí, že nebude zpravidla stačit k naplnění znaku „kořistí z prostituce provozované jiným,“ pokud potenciální pachatel pouze příležitostně přijme prospěch od osoby provozující prostituci, např. v podobě dárku, pohostění, apod.⁶⁷ Otázkou však nadále zůstává, zda je opravdu vhodné, aby základní skutková podstata trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ z podstaty svého širokého záběru dopadala i na případy obdobné příkladu uvedenému výše, jako by byl např. příbuzný odvislý v důsledku nemoci na příjmy od osoby provozující prostituci, ale také i třeba na případy, kdy osoba provozující prostituci žije spolu s další osobou v manželském, partnerském, či jiném citovém svazku a vytváří společnou domácnost. Opět, po formální stránce věci, taková osoba by byla kuplířem, pokud by osoba provozující prostituci neměla z této činnosti získané příjmy odděleny od jmění, s nímž takto spolu žijící osoby společně nakládají. Ve vztahu k osobám, které kořistí z prostituce provozované jinou osobou tak, že s takovou osobou žijí a vědomě za účelem úhrady společných nákladů přijímají prospěch, který taková osoba prostitucí získala, lze vlastně hovořit o trestněprávním postihu jednání, které de facto spočívá v parazitním způsobu života, což bylo obecně před rokem 1990 předmětem trestného činu příživnictví. Proto tedy je otázkou, zda trestněprávní represe, která v rovině formální vzniká v důsledku spoře definovaného pojmu kořistění z prostituce provozované jiným, není přeci jenom příliš vysoká.

Dále je také dobré zmínit, že v rámci pravidla „dvakrát kořistil, je tedy pachatel“ není žádným způsobem vymezena maximální možná doba, která nesmí mezi prvním a druhým případem kořistění uběhnout, aby bylo možné považovat kořistící osobu za pachatele trestného činu kuplířství. Toto čistě technicky vzato znamená, že po formální stránce spáchání trestného činu kořistění je irelevantní, zda mezi prvním a druhým případem kořistění uplynulo pouze pár dní, týdnů nebo měsíců, ale také zda a kolik od prvního prohřešku kořistníka uplynulo let. Může se tak stát, že pachatelem trestného činu kořistění dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ se stanem např. řidič taxislužby, který odvezl klienta v době silvestrovské noci roku 2010 do podniku, v němž je poskytován úplatný pohlavní styk, za což vzal na vrátnici podniku provizi, a následně by se

⁶⁷ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. X

dopustil stejného jednání další silvestrovskou noc, která by však nastala třeba 5, 10, ale i třeba 20 či 30 let po taxikářově prvním prohřešku.

Kuriozita uvedeného příkladu je dále prohloubena skutečností, že výše zmíněný výklad, jenž stanoví nutnost alespoň dvou případů kořistění, je pravidlem, které posouvá okamžik dokonání trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ na moment druhého případu kořistění, což má zajímavý dopad z hlediska promlčecí doby. Ani jedna ze základních skutkový podstat trestného činu kuplířství nevyžaduje účinek, proto tedy promlčecí doba u takto spáchaného trestného činu začne běžet dle § 34 odst. 2 TZ ukončením jednání pachatele. Ukončením jednání pachatele trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ je moment druhého přijetí prospěchu z prostituce provozované jiným. Popří tom, promlčecí doba takto spáchaného trestného činu je dle § 34 odst. 1 písm. d) TZ 5 let, neboť § 189 odst. 1 TZ stanoví horní hranici trestu odnětí svobody na 4 roky. Na základě výše uvedeného tedy může nastat situace, že zatímco taxikář uvedený v původní verzi příkladu bude potrestán za trestný čin kuplířství nehledě na to, jak velká je časová prodleva mezi prvním a druhým případem kořistění, taxikář, který by spáchal trestný čin kuplířství tím, že by kromě vzetí provize za přívoz klienta 31. 12. 2010, vzal taktéž za stejnou činnost provizi den poté na nový rok, by byl po čtyřech letech od druhého případu beztrestný z důvodu promlčení jeho původního trestného činu a mohl by klidně opět vzít další provizi po této době, a to stejně beztrestně, jako když vzal provizi poprvé.

2.1.4. Subjektivní stránka trestného činu kuplířství:

Z hlediska subjektivní stránky se vyžaduje ke spáchání trestného činu kuplířství v rámci jeho základních skutkových podstat úmyslné zavinění,⁶⁸ což vyplývá z aplikace obecného pravidla obsaženém v § 13 odst. 1 TZ, jenž stanoví, že: „K odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti,“ na dikci § 189 odst. 1 al. 1 a 2 TZ.

Zároveň § 189 odst. 1 al. 1 a 2 TZ nepožaduje kvalifikovanou formu úmyslu v podobě úmyslu přímého ve smyslu § 15 odst. 1 písm. a) TZ, a tedy postačí i zavinění pachatele trestného činu kuplířství v podobě úmyslu nepřímého ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) TZ.

2.2. Zvlášť přitěžující okolnosti u trestného činu kuplířství:

V rámci § 189 odst. 2 až 4 TZ jsou obsaženy zvlášť přitěžující okolnosti při spáchání trestného činu kuplířství. Konkrétně se jedná o spáchání tohoto trestného činu v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch (§ 189 odst. 2 písm. a) TZ), jako člen organizované

⁶⁸ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 617

skupiny (§ 189 odst. 2 písm. b) TZ), způsobení těžké újmy na zdraví (§ 189 odst. 3 TZ) a způsobení smrti (§ 189 odst. 4 TZ).

Samotný pojem prospěchu není v trestním zákoníku přímo definován,⁶⁹ avšak § 138 odst. 2 TZ stanoví, že částky uvedené v odst. 1 toho samého paragrafu se užijí mimo jiné i pro určení výše prospěchu. Výši značného prospěchu tedy stanoví § 138 odst. 1 písm. d) TZ, jež v současnosti na základě novelizace trestního zákoníku zákonem č. 333/2020 Sb. činí 1 000 000 Kč. Pachatel trestného činu kuplířství tedy naplní tento znak jeho kvalifikované skutkové podstaty, pokud se jednání v § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2 TZ dopustí v úmyslu pro sebe získat prospěch, jehož hodnota je alespoň 1 000 000 Kč,⁷⁰ a to i pokud by se mu nakonec tento prospěch nepodařilo dosáhnout.⁷¹ V takovém případě bude pachatel odpovědný za pokus trestného činu kuplířství dle § 21 odst. 1 a § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2, odst. 2 písm. a) TZ, samozřejmě pokud jeho jednání vyplývající ze zjištěného skutkového stavu bezprostředně směřovalo k získání takového prospěchu spácháním trestného činu kuplířství v jeho základní variantě, avšak ke získání tohoto prospěchu nedošlo. Je také dobré opět zdůraznit, že značný prospěch nemusí nezbytně představovat finanční částku, ale může se jednat i o jinou hodnotu, která je peněžně ocenitelná a její ocenění dosahuje této výše, neboť aplikační praxe považuje za prospěch ve smyslu § 138 TZ jakýkoliv materiální zisk vyjádřitelný v penězích.⁷² Z hlediska účelu, který zákonodárce ustanovením § 189 odst. 2 písm. a) TZ sleduje, lze říct, že toto ustanovení se snaží o přísnější postih vysoce ziskových případů páchaní trestného činu kuplířství, neboť takové případy budou zpravidla doprovázeny zejména dlouhodobostí páchaní tohoto trestného činu, anebo pachatel takto bude zasahovat větší skupinu obětí.

Pojem organizované skupiny není v trestním zákoníku, na rozdíl od organizované zločinecké skupiny dle § 129 TZ, definován.⁷³ Za organizovanou skupinu se považuje sdružení nejméně tří trestně odpovědných osob, v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jeho jednotlivými členy a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což

⁶⁹ DRAŠTÍK, A. § 138 hranice výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění škody na životním prostředí a hodnoty věci a jiné majetkové hodnoty. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁷⁰ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁷¹ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁷² DRAŠTÍK, A. § 138 hranice výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění škody na životním prostředí a hodnoty věci a jiné majetkové hodnoty. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁷³ KRÁL, V. § 42 přitěžující okolnosti. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení činu a tím i jeho škodlivost pro společnost.⁷⁴ Aby mohlo být jednání pachatele trestného činu kuplířství kvalifikováno také dle § 189 odst. 2 písm. b) TZ, je zapotřebí, aby jednal úmyslně ve smyslu § 15 TZ jako člen organizované skupiny, neboť z podstaty věci je vyloučeno, aby pachatel mohl být členem organizované skupiny pouze z nedbalosti ve smyslu § 16 TZ, a tedy dle obecného pravidla ohledně jiných skutečností jakožto zvlášť přitěžujících okolností v § 17 písm. b) TZ vyžaduje trestní zákoník, byť pouze implicitně, ve vztahu k této okolnosti úmysl pachatele.⁷⁵

Těžkou újmu na zdraví definuje výkladové ustanovení § 122 odst. 2 TZ, a to tak, že se jedná jen o vážnou poruchu zdraví nebo jiné vážné onemocnění, které současně představuje některou z taxativně uvedených forem újmy na zdraví dle § 122 odst. 2 písm. a) až i.) TZ,⁷⁶ konkrétně zmrzačení, ztrátu nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztrátu nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohydění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivé útrapy, nebo delší dobu trvající poruchu zdraví. Dle § 17 písm. a) TZ postačí ve vztahu k této okolnosti pouhá nedbalost pachatele trestného činu kuplířství, neboť se nejedná o okolnost v podobě těžšího následku, u níž by trestní zákoník, byť i jen implicitně z povahy věci, vyžadoval úmysl pachatele.⁷⁷ Uvedením způsobení těžké újmy na zdraví jako okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby v případě spáchání trestného činu kuplířství vede k tomu, že vedle objektu chráněného základní skutkovou podstatou tohoto trestného, je kvalifikovanou skutkovou podstatou tohoto trestného činu také chráněno, jakožto objekt tohoto trestného činu, lidské zdraví. Přitom lidské zdraví je shodně objektem mimo jiné trestného činu těžkého ublížení na zdraví dle § 145 TZ,⁷⁸ jímž mu zákonodárce poskytuje trestněprávní ochranu před úmyslným způsobením těžké újmy na zdraví jiného pachatelem, nehledě na spojitost takového jednání s provozováním prostituce. Lze tedy říct, že pokud pachatel trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2, odst. 3 TZ jedná ve vztahu ke způsobení těžké újmy na zdraví oběti úmyslně, pak naplňuje znaky tzv. složené skutkové podstaty,⁷⁹ neboť tato konstrukce trestného činu kuplířství zahrnuje jak znaky

⁷⁴ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁷⁵ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁷⁶ DRAŠTÍK, A. § 122 ublížení na zdraví a těžká újma na zdraví. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁷⁷ FREMR, R. § 189 kuplířství. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁷⁸ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání.* Praha: Leges, 2019, s. 551

⁷⁹ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání.* Praha: Leges, 2019, s. 174

trestného činu kuplířství v podobě jeho základní skutkové podstaty, tak znaky trestného činu těžkého ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1 TZ. Pro složené skutkové podstaty je typická jejich specialita vůči skutkovým podstatám, z nichž se skládají.⁸⁰ Specialita složené skutkové podstaty nastává tehdy, když zákonodárce stanoví trest odnětí svobody, jakožto postih za jednání v takové skutkové podstatě uvedené, s takovým rozpětím jeho možné výměry v případě odsouzení pachatele, které převyšuje rozpětí trestu odnětí svobody, jenž by byl pachateli jinak uložen, pokud by byl odsouzen za spáchání těch trestných činů v souběhu, z nichž se jinak složená skutková podstata skládá. Zatímco za spáchání trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2 a odst. 3 TZ hrozí pachateli pět až dvanáct let, za spáchání trestného činu těžkého ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1 TZ v souběhu s trestným činem kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2 by pachateli dle pravidla obsaženého v § 43 odst. 1 TZ hrozil pouze trest odnětí svobody v rozmezí od tří do deseti let. Z vůle zákonodárce je tedy výše popsané jednání pachatele přísněji trestáno podle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2, odst. 3 TZ, a tedy proto je tato skutková podstata speciální oproti skutkové podstatě trestného činu těžkého ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1 TZ.

Naopak v případě poslední zvlášť přitěžující okolnosti, tedy způsobení smrti, je možná pouze nedbalost pachatele. Důvodem je skutečnost, že pokud by pachatel jednáním dle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2 TZ způsobil úmyslně smrt jiné osoby, a takové jednání by bylo pak následně klasifikováno jako trestný čin kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2, odst. 4 TZ, pak by pachateli hrozil pouze trest odnětí svobody v rozmezí od osmi do patnácti let, zatímco je-li jednání pachatele klasifikováno jakožto souběh trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2 a trestného činu vraždy dle § 140 odst. 1 nebo 2 TZ, pak by pachateli hrozil, v souladu s pravidlem pro ukládání trestů v případě souběhu trestných činů dle § 43 TZ, trest odnětí svobody v rozmezí deseti až osmnácti let, jednalo-li by se o trestný čin vraždy dle § 140 odst. 1 TZ, nebo v rozmezí dvanácti až dvaceti let, v případě, že by se jednalo o trestný čin vraždy dle § 140 odst. 2 TZ. Na základě výše uvedeného je tedy jak ustanovení § 140 odst. 1 TZ, tak ustanovení § 140 odst. 2 TZ speciální vůči ustanovení § 189 odst. 4 TZ. Zároveň, vzhledem k tomu, že § 143 odst. 1 TZ stanoví za způsobení smrti z nedbalosti pouze trest odnětí svobody do výše tří let, je ustanovení § 189 odst. 4 TZ vůči tomuto ustanovení speciální, a tedy bude aplikováno na případy, kdy pachatel, jenž se dopustil vůči oběti jednání dle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2 TZ, zároveň v příčinné souvislosti s tímto jednáním způsobil ze své nedbalosti smrt této oběti.

⁸⁰ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 174

2.3. Problematika jednočinného souběhu s trestným činem kuplířství:

Jako v případě každého jiného trestného činu i v případě trestného činu kuplířství je nutné se zabývat otázkou souběhů, a to jak ve vztahu k jednáním, která by se jako tento trestný čin na první pohled mohla zdát, tak i ve vztahu k jednáním, která právě v důsledku souběhu zvyšují společenskou nebezpečnost jednání pachatele. Níže jsou zpracovány otázky jednočinných souběhů pro trestný čin kuplířství nejtypičtější.

2.3.1. Souběh s trestným činem obchodování s lidmi dle § 168 TZ:

Trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 TZ se skládá ze dvou základních skutkových podstat. Základní skutková podstata tohoto trestného činu dle § 168 odst. 1 TZ postihuje jednání pachatel, jímž přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje, přijme nebo vydá dítě, aby jej bylo užito k některému z účelů uvedených v písmenech a) až e) tohoto paragrafu. Konkrétně se jedná o užití dítěte k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla (§ 168 odst. 1 písm. a) TZ), k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla (§ 168 odst. 1 písm. b) TZ), k službě v ozbrojených silách (§ 168 odst. 1 písm. c) TZ), k otroctví nebo nevolnictví (§ 168 odst. 1 písm. d) TZ), nebo k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování (§ 168 odst. 1 písm. e) TZ). Stejně tak je postižen i pachatel, jehož jednání spočívá v kořistění z výše uvedeného jednání jiného.

§ 168 odst. 2 TZ představuje druhou základní skutkovou podstatu trestného činu obchodování s lidmi, přičemž tato varianta spočívá v postihu stejného jednání, jako v případě tohoto trestného činu dle prvního odstavce, ale se dvěma podstatnými rozdíly. Zaprvé, oběti trestného činu obchodování s lidmi dle § 168 odst. 2 TZ může být jedině osoba starší 18-ti let. Zadruhé, nad rámec výše popsaného jednání, aby byl pachatel trestně odpovědný dle § 168 odst. 2 TZ, musí se dopustit vůči oběti buďto násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy, anebo užít vůči oběti lsti či zneužit jejího omylu, tísně či závislosti.

Z výše uvedeného je již na první pohled zřejmý překryv mezi ustanoveními § 168 odst. 1 a 2 TZ a § 189 odst. 1 al. 1 a 2 TZ, a to co do způsobů jednání pachatele, tedy přiměnění, zjednání, najmutí, zlákáání či svedení oběti anebo kořistění pachatele ze sexuálního aktu oběti. Přímý střet mezi těmito trestnými činy však nastává v momentě, kdy se trestný čin obchodování s lidmi váže k prostituci oběti, neboť dle § 168 odst. 3 písm. d) TZ je zvlášť přitěžující okolností při spáchání trestného činu obchodování s lidmi, pokud je tento trestný čin spáchán, aby bylo oběti užito k prostituci.

Souběh trestného činu kuplířství dle § 189 TZ s trestným činem obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ, nebo s tím samým trestným činem dle § 168 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ je vyloučen v důsledku speciality těchto ustanovení vůči § 189 TZ.⁸¹ Specialita trestného činu obchodování s lidmi vůči trestnému činu kuplířství vyplývá ze skutečnosti, že za ta samá jednání, která jsou kvalifikována dle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ, či § 168 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ, zákonodárce stanovil trest odnětí svobody ve výměře 5-ti až 12-ti let, zatímco v případě kvalifikace jednání pachatele dle § 189 odst. 1 al. 1 nebo 2 TZ by připadal v úvahu pouze trest odnětí svobody v rozmezí 6-ti měsíců až 4 let.

Je potřeba se též vypořádat s možnou situací, která spočívá v donucení oběti do té doby trestného činu kuplířství k pohlavnímu styku s klientem. Konkrétně se může jednat např. o situace, kdy oběť trestného činu kuplířství chce přestat s poskytováním úplatného pohlavního styku zcela, anebo se může jednat o, byť pouze jeden, konkrétní případ odmítnutí poskytnutí takovéto služby, např. kvůli neshodám s klientem, neochotě přistoupit na jeho specifické požadavky stran druhu pohlavního styku apod. V momentě, kdy pachatel trestného činu kuplířství užije některého z prostředků překonání odporu u dospělé oběti dle § 168 odst. 2 TZ, vznikne volně řečeno „dělicí čára“ mezi jeho dosavadní trestnou činností, která spočívala v jednáních dle § 189 odst. 1 al. 1 anebo 2 TZ a směřovala vůči oběti, která však do té doby poskytovala úplatný pohlavní styk dobrovolně, a mezi trestnou činností pachatele, která nově spočívá v trestném činu podle § 168 odst. 2 a 3 písm. d) TZ. Bodem na časové ose, kterým pak tato dělicí čára povede, bude moment, kdy se pachateli podařilo dokonat trestný čin podle § 168 odst. 2 a 3 písm. d) TZ, tedy monet, kdy překonal nově vzniklý odpor oběti k provozování prostituce. Otázkou pak je, jak jednání takového pachatele, který stane před soudem posoudit. V takovém případě se nabízí posoudit takový případ, jakožto vícečinný souběh trestného činu kuplířství a trestného činu obchodování s lidmi, neboť primárním objektem trestného činu kuplířství je mravnost, zatímco primárním objektem trestného činu obchodování s lidmi je svoboda člověka.

Ve vztahu k problematice souběhu trestného činu obchodování s lidmi a trestného činu kuplířství se pojí ještě jedna zajímavá skutečnost. Trestněprávní judikatura⁸² v otázce kvalifikace jednání pachatele, jenž spočívá v najmutí jiného k provozování prostituce, přičemž oběti

⁸¹ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 617

⁸² Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 5. 2011, sp. zn. 6 To 26/2011, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod pořadovým číslem R 24/2012

tohoto jednání je dítě ve smyslu § 126 TZ. I v případě, kdy taková oběť k provozování prostituce přistoupí dobrovolně, bude takovéto jednání pachatele vždy kvalifikováno jako trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ, a to na základě speciality tohoto ustanovení vůči § 189 TZ. Závěr judikatury se opírá o skutečnost, že v případě spáchání trestného činu obchodování s lidmi vůči oběti, jež je dítětem, není potřeba aby pachatel užil násilí, pohrůžky násilí či jiné těžké újmy, či jiných prostředků k překonání odporu oběti vůči pachatelově jednání tak, jak předpokládá § 168 odst. 2 TZ v případě spáchání tohoto trestného činu vůči plnoleté oběti. Jinými slovy, § 168 odst. 1 TZ postihuje i jednání pachatele, kterého se dopouští vůči své oběti i v případě, kdy oběť s takovým jednáním dobrovolně a svobodně souhlasí. Fakt, že zákonodárce nepožaduje ze strany pachatele této varianty trestného činu obchodování s lidmi užití takových prostředků vůči dítěti, vyplývá z předpokladu větší míry bezbrannosti dětí oproti dospělým, což zvyšuje pravděpodobnost, že se stanou oběťmi takového jednání.⁸³ Při absenci zvláštního ustanovení v rámci § 189 TZ ve vztahu k prostituci provozované dětmi, či jiného ustanovení trestního zákoníku tuto problematiku odchylně upravující, je třeba dojít v souladu s pravidly ohledně speciality ustanovení k závěru, že v současné době je dle české právní úpravy jednání pachatele spočívající v přiměnění, zjednaní, najmutí, zlákaní či svedení dítěte k provozování prostituce či kořistění z prostituce provozované dítětem trestným činem obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ.

2.3.2. Souběh s trestným činem znásilnění dle § 185 TZ:

Trestný čin znásilnění dle § 185 TZ sestává ze dvou základních skutkových podstat. První základní skutková podstata dle § 185 odst. 1 al. 1 TZ představuje jednání pachatele, který násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí jiného k pohlavnímu styku. Druhá základní skutková podstata dle § 185 odst. 1 al. 2 TZ pak spočívá ve zneužití bezbrannosti jiného k takovému činu pachatelem.

Vzhledem ke skutečnosti, že jak trestný čin znásilnění, tak trestný čin kuplířství ve své podstatě postihují trestněprávně sankcionované jednání pachatele, jehož základním kamenem z hlediska jeho společenské škodlivosti je vykonání pohlavního styku na oběti, nastává otázka, zda je možný jednočinný souběh těchto trestných činů. V rámci § 189 TZ není obsaženo jednání pachatele za použití násilí, pohrůžky násilí nebo pohrůžky jiné těžké újmy či zneužití bezbrannosti oběti jako znak skutkové podstaty, a to ani v základní skutkové podstatě tohoto trestného činu a stejně tak ani ve skutkové podstatě kvalifikované. Proto lze být toho názoru, že

⁸³ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 595

jednočinný souběh trestného činu kuplířství a trestného činu znásilnění možný je.⁸⁴ Otázkou však bude samotná podoba konkrétního skutkového děje, který by podléhal takové klasifikaci.

První modelová situace, která přichází na mysl, je případ, kdy pachatel donutí jiného k pohlavnímu styku za úplatu s klientem. Lze říct, že užití výše zmíněných prostředků ovlivnění vůle dospělé oběti pachatelem s cílem toho, aby bylo užito oběti k prostituci spočívající v pohlavním styku se zákazníkem, nebude kvalifikováno jako jednočinný souběh trestného činu znásilnění dle § 185 odst. 1 al. 1 anebo 2 TZ a trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, nýbrž takové jednání bude posouzeno jako trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ, a to vzhledem ke specialitě vyplývající z vyšší sazby trestu odnětí svobody při takové kvalifikaci. Oporu pro tento závěr lze též nalézt i v judikatuře,⁸⁵ která v rámci úvahy na téma speciality § 168 TZ oproti § 189 TZ pro případy nucené prostituce zdůrazňuje rozdíl mezi skutkovými podstatami trestných činů, jenž spočívá v tom, že v případě trestného činu kuplířství poškozená osoba k prostituci přistupuje dobrovolně, zatímco v případě trestného činu obchodování s lidmi přistupuje k prostituci proti své vůli. Takovýto závěr vylučuje kromě kvalifikace výše uvedeného jednání pouze jakožto trestný čin kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ také kvalifikaci jakožto jednočinný souběh tohoto trestného s trestným činem znásilnění dle § 185 TZ, na němž by kuplíř participoval jako spolupachatel ve smyslu § 23 TZ.

Druhou modelovou situací by bylo překonání odporu prostituující osoby pachatelem trestného činu kuplířství k vynucení úplatného pohlavního styku se sebou samým. Takové jednání by naplňovalo skutkovou podstatu trestného činu znásilnění podle § 185 odst. 1 al. 1 nebo 2 TZ, a to i v případě, že prostituující osoba je obětí trestného činu kuplířství, jež proti ní pachatel trestného činu znásilnění zároveň páchá. Konkrétně by se o případ jednočinného souběhu trestného činu znásilnění a trestného činu kuplířství mohlo jednat tehdy, kdy by oběť pachatele dobrovolně provozovala prostituci, k čemuž pachatel oběť trestného činu kuplířství přivedl dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ nebo z čehož by kořistil dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ, ale oběť by v rámci této činnosti nechtěla mít pohlavní styk s pachatelem, jehož by se po oběti v rámci provozování prostituce dožadoval. V takovém případě, pokud by pachatel následně užil některého ze způsobů překonání odporu oběti dle § 185 odst. 1 al. 1 nebo 2 TZ, by bylo možné jednání pachatele klasifikovat jakožto jednočinný souběh trestného činu kuplířství dle § 189 TZ a trestného činu

⁸⁴ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 617

⁸⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 5 Tdo 160/2012

znásilnění dle § 185 TZ. Pokud by však pachatelem spáchaný trestný čin znásilnění nesouvisel s prostitucí oběti, pak by se jednalo o souběh vícečinný.

Třetí a poslední modelovou situací, která připadá v úvahu, je jednání pachatele trestného činu kuplířství, který překoná odpor oběti trestného činu kuplířství, aby vynutil její pohlavní styk s klientem a zároveň pachatel na takovém pohlavním styku sám následně participuje. Odpověď na otázku posouzení takového jednání se skrývá, v již výše uvedených modelových situacích, neboť se nejedná o nic jiného než spojení obou těchto skutkových dějů v jeden. Ve vztahu k vynucení pohlavního styku s klientem je tedy třeba opět kvalifikovat jednání pachatele nikoliv jako trestný čin kuplířství, ale jako trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. a) nebo 2 písm. a) a odst. 3 písm. d) TZ. Protože spáchání trestného činu obchodování s lidmi zakládá nový skutek, který může být toliko ve vícečinném souběhu s trestným činem kuplířství (pokud tento trestný čin byl spáchán), nebude se soud zabývat v takové situaci možností jednočinného souběhu trestného činu kuplířství a trestného činu znásilnění, ale jednočinným souběhem trestného činu obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a) nebo 2 písm. a) a odst. 3 písm. d) TZ s trestným činem znásilnění podle § 185 TZ. Pro úplnost dodávám, že jednočinný souběh těchto dvou trestných činů v případě účasti pachatele na výše popsaném vynuceném pohlavním styku možný je, neboť spácháním trestného činu obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. a) nebo 2 písm. a) a odst. 3 písm. d) TZ pachatel sleduje zajištění oběti k tomu, aby na ní vykonal pachatel pohlavní styk,⁸⁶ s tím, aby tento pohlavní styk byl úplatný, avšak tato kvalifikace nezahrnuje skutečnost, že zlomení odporu oběti pachatel také využije navíc k tomu, že sám vykoná pohlavní styk s takto ovlivněnou obětí. Tuto skutečnost teprve plně vystihne kvalifikace jednání pachatele jakožto jednočinný souběh trestných činů obchodování s lidmi a znásilnění.

2.3.3. Souběh s trestným činem sexuálního nátlaku dle § 186 TZ:

Trestný čin sexuálního nátlaku je trestným činem sestávajícím ze tří základních skutkových podstat⁸⁷ (pozn. někteří autoři jsou názoru, že sestává pouze ze dvou).⁸⁸ První základní skutková podstata spočívá v užití násilí, pohrůžky násilí nebo pohrůžky jiné těžké újmy pachatelem vůči jinému, aby jej donutil k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo k jinému srovnatelnému chování. Druhá základní skutková podstata spočívá ve přiměnění jiného pachatelem k výše popsanému chování tím, že pachatel zneužije jeho bezbrannosti. Třetí skutková podstata spočívá

⁸⁶ VOČKA, V. *§ 168 obchodování s lidmi*. In: DRAŠTÍK, A., AUGUSTÍNOVÁ, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*, [Systém Aspi]. Wolters Kluwer [cit. 2020-06-16]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v systému ASPI.

⁸⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 622

⁸⁸ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 612

v přiměnění jiného pachatelem k pohlavnímu styku, k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, a to tak, že pachatel za tímto účelem zneužívá závislosti nucené osoby nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.

Stran problematiky jednočinného souběhu trestného činu sexuálního nátlaku s trestným činem kuplířství lze odkázat na to, co bylo uvedeno k problematice souběhu trestného činu kuplířství s trestným činem znásilnění.⁸⁹ Je však dobré zmínit, že jednočinný souběh těchto trestných činů fakticky připadá v úvahu jedině v případě spáchání trestného činu sexuálního nátlaku dle § 186 odst. 2 TZ. Důvodem je skutečnost, že jedině v této základní variantě trestného činu sexuálního nátlaku nutí pachatel jiného k pohlavnímu styku, přičemž aby se mohlo jednat o jednání spočívající v přiměnění jiného k prostituci dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, pak se musí jednat, dle judikaturní definice prostitute uvedené výše, o pohlavní styk za úplatu. Kdyby pachatel trestného činu sexuálního nátlaku např. nutil oběť k pohlavnímu sebeukájení, obnažování, nebo jinému srovnatelnému chování dle § 186 odst. 1 al. 1 TZ, přičemž za takové jednání by byla pachatelem anebo nucenou osobou přijata úplata či jiný prospěch, pak by se pojmově nemohlo jednat o případ prostitute, a tedy ani o případ spáchání trestného činu kuplířství.

2.3.4. Souběh s trestným činem svádění k pohlavnímu styku dle § 202 TZ:

Trestný čin svádění k pohlavnímu styku sestává v současnosti po novele TZ zákonem č. 220/2021 Sb. ze dvou základních skutkových podstat. První základní skutková podstata tohoto trestného činu dle § 202 odst. 1 TZ spočívá v trestněprávním postihu pachatele, který nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti nebo jinému za pohlavní styk s dítětem, pohlavní sebeukájení dítěte, jeho obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení úplatu, výhodu nebo prospěch. Druhá základní skutková podstata dle § 202 odst. 2 TZ představuje stejný postih pachatele, který vykoná pohlavní styk s dítětem nebo se účastní jeho sebeukájení, jestliže byla dítěti nebo jinému byla nabídnuta, slíbena nebo poskytnuta úplata, výhoda nebo prospěch.

Z díkce § 202 odst. 1 a 2 TZ tedy vyplývá, že tento trestný čin má postihovat jednání pachatele, jenž představuje prostituci jakožto úplatný pohlavní styk, ve kterém figuruje dítě jako jeden z aktérů. Konkrétně toto ustanovení TZ cílí ve vztahu k dětské prostituci na klienty prostituujících osob mladších 18-ti let. Ve vztahu k novému odst. 2 tohoto ustanovení lze pak říct, že se jedná o vítané rozšíření trestní represe vůči klientům dětské prostitute, neboť zajišťuje postih samotného aktéra závadných úplatných sexuálních praktik s dítětem. Úprava před novelou dávala takovým osobám jistý prostor pro manévrování, když by mohly tvrdit, že ony samy

⁸⁹ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 617

úplatu ani neposkytly a ani neslíbily (např. tvrzení „to já ne, to kamarád platil,“ byť v případě vědomí osoby vykonávající úplatný pohlavní styk s dítětem atd., o skutečnosti, že někdo jiný za takové jednání platil, by bylo možné uvažovat o spolupachatelství k tomuto trestnému činu).

Prvoplánově tento trestný čin směřuje proti pachatelům, kteří by byli zákazník prostituuji- cích dětí. Stanovisko, že jednočinný souběh tohoto trestného činu s trestným činem kuplířství je možný, je uváděno jak v komentářové,⁹⁰ tak i jiné odborné literatuře.⁹¹ Na toto téma kome- ntářová literatura⁹² uvádí příklad, ve kterém kuplíř láká dítě k provozování prostituce tím, že mu slibuje vysoké finanční částky za takovou činnost. Takové jednání by pak mělo představovat jednočinný souběh trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ a trestného činu svádění k pohlavnímu styku dle § 202 odst. 1 TZ (za předpokladu, že se jedná o dítě starší 15-ti let). Takové jednání však představuje zlákáni dítěte k provozování prostituce, což v sobě pojmově zahrnuje vykonání pohlavního styku dítětem se zákazníkem. Za takovéto jednání by pak pachate- li hrozil v souladu s pravidlem § 43 TZ pro ukládání úhrnného trestu při souběhu trestných činů trest odnětí svobody s horní hranicí sazby 4 let. Je pak otázkou, zda takové jednání nemá být správně kvalifikováno jako trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ, neboť pachatel svedl dítě k tomu, aby vykonalo pohlavní styk s jiným (resp. bylo jej užito k pohlavnímu styku s jiným), přičemž pachatel tak učinil, aby bylo dítěte jiným užito k prostituci.

2.3.5. Souběh s trestným činem ohrožování výchovy dítěte dle § 201 TZ:

Trestný čin ohrožování výchovy dítěte sestává ze dvou základních skutkových podstat. První základní skutková podstata je obsažena v § 201 odst. 1 TZ a spočívá v jednání pachatele, který, byť i z nedbalosti, ohrozil rozumový a citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že jej svádí k zahálčivému nebo nemravnému životu, umožní mu vést zahálčivý nebo nemravný život, umožní mu opatřovat pro sebe nebo pro jiného prostředky trestnou činností nebo jiným zavrže- níhodným způsobem, nebo závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou svou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti.

Druhá základní skutková podstata spočívá v umožnění, byť i z nedbalosti, dítěti hru na vý- herním hracím přístroji, který je vybaven technickým zařízením, které ovlivňuje výsledek hry a které poskytuje možnost peněžité výhry. Tato varianta spáchání trestného činu ohrožování výchovy dítěte je pro otázku jednočinného souběhu s trestným činem kuplířství spíše okrajově

⁹⁰ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1874

⁹¹ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 650

⁹² ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1874

relevantní, neboť se jedná o ustanovení trestního zákoníku směřující přímo k ochraně dětí před propadnutím hazardním hrám, nikoliv před nemravným životem jako celkem.

Naopak první základní skutková podstata tohoto trestného činu je velice relevantní, neboť, jak již bylo uvedeno výše, prostituce je v současné době považována optikou zákona, a snad i mravního cítění společnosti, za vysoce nemravnou aktivitu. Vznik reálného nebezpečí propadnutí dítěte prostituci v důsledku výše popsaného jednání pachatele je pak obecně považováno za jeden z příkladů ohrožení rozumového, citového nebo mravního vývoje dítěte.⁹³ Jednočinný souběh trestného činu ohrožování výchovy dítěte dle § 201 TZ s trestným činem kuplířství dle § 189 TZ tedy možný je.⁹⁴

Relativně typickým příkladem takového souběhu by pak byla situace, kdy pachatel trestného činu kuplířství najme osobu k provozování prostituce, přičemž takto najatá osoba sice tvrdí, že je starší 18-ti let, ale zároveň vykazuje známky chování anebo fyzického zjevu, které by byly způsobilé vyvolat pochybnost o tomto tvrzení. V takovém případě, pokud pachatel nevyložil náležitou aktivitu vzhledem k situaci, aby si ověřil věk takto najaté osoby a tato osoba by skutečně byla mladší 18-ti let, pak by se dopustil nejen trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 TZ, ale také by se dopustil v jednočinném souběhu trestného činu ohrožování výchovy dítěte dle § 201 odst. 1 písm. b) TZ, neboť by z nedbalosti umožnil dítěti vést zahálčivý a nemravný život.

Z hlediska možnosti jednočinného souběhu tohoto trestného činu s trestným činem kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ je však třeba zmínit, že takový souběh je možný jedině v případě spáchání trestného činu ohrožování výchovy dítěte z nedbalosti pachatele. Kdyby pachatel např. úmyslně najal osobu mladší 18-ti let k provozování prostituce, pak by se nedopustil jednočinného souběhu trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ s trestným činem ohrožování výchovy dítěte dle § 202 odst. 1 TZ, nýbrž by spáchal trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) TZ v případném jednočinném souběhu s trestným činem ohrožování výchovy dítěte dle § 202 odst. 1 TZ v závislosti na konkrétních skutkových okolnostech daného případu.

⁹³ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 647

⁹⁴ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 627

3. Trestná činnost vážící se k trestnému činu kuplířství:

Již v první kapitole této práce bylo zmíněno, že na fenomén prostituce se váže celá řada rizik, z nichž některá také představují trestnou činnost. V předchozí kapitole uvedené trestné činy z pohledu problematiky jednočinného souběhu představují pouze nejtypičtější trestnou činnost, které se může teoreticky pachatel trestného činu kuplířství dopustit paralelně při páchání tohoto trestného činu. Zatím zmíněné trestné činy tak představují jen špičku ledovce trestné činnosti, která se prostituce jako takové zpravidla jinak týká. Níže je tedy za účelem doplnění obrazu prostituční scény rozebrána další trestná činnost, která se typicky na prostituci váže z toho či onoho důvodu.

3.1. Trestná činnost spočívající v přenosu chorob:

Jak již bylo zmíněno, s prostitucí se mimo jiné pojí velká míra zdravotního a hygienického rizika, neboť prostituce sama o sobě spočívá v úplatném pohlavním styku se zákazníkem, který je ze své podstaty do velké míry anonymní. V důsledku této skutečnosti nemůže mít osoba provozující prostituci nikdy stoprocentní jistotu, zda zákazník netrpí některou z nakažlivých anebo pohlavních chorob. Toto riziko je pak násobeno vzhledem k nezbytné četnosti pohlavních styků, aby bylo provozování prostituce pro osobu tak činící rentabilní, pokud tedy prostituce představuje pro prostituující osobu hlavní zdroj příjmů. Co je zde uvedeno z hlediska rizika pro osobu provozující prostituci, platí v obráceném gardu i pro zákazníka.

Šíření tzv. nakažlivých lidských nemocí, resp. způsobení nebo zvýšení nebezpečí jejich zavlečení nebo rozšíření,⁹⁵ je přitom trestným činem, a to jak úmyslným dle § 152 TZ, tak nedbalostním dle § 153 TZ. Dle společného ustanovení § 154 TZ stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nařízení vlády, přičemž v současnosti se jedná o nařízení vlády č. 453/2009 Sb, konkrétně tedy přílohu 1. k tomuto nařízení. V tomto nařízení jsou, jako druhová kategorie, zahrnuty i pohlavní nemoci, které z logiky věci představují nejpravděpodobnější mód trestněprávně relevantní nákazy v případě prostituce, samozřejmě za standardního běhu věci. Vzhledem k tomu, že pojem zavlečení je vykládán jako vyvolání nebezpečí vzniku hromadné infekce na místě, kde se dosud nevyskytovala,⁹⁶ a pod pojmem rozšíření se rozumí vznik epidemie tam, kde se nemoc sice vyskytovala, ale ne v epidemickém měřítku,⁹⁷ lze říct, že uvedené trestné činy cílí na ochranu zdraví populace jako celku. Je-li objektem těchto trestných činů ochrana zdraví populace před hromadnými infekcemi a epidemiemi vysoce nakažlivých

⁹⁵ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 566

⁹⁶ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 566

⁹⁷ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 566

nemocí, pak lze říct, že v případě individuálního konkrétního případu nákazy, kterou pachatel svým ohrožovacím jednáním způsobí, bude jednání pachatele kvalifikováno jako jednočinný souběh uvedených ohrožovacích trestných činů (v závislosti na zavinění pachatele) spolu s některým z poruchových trestných činů proti zdraví.

Závěr ohledně možnosti jednočinného souběhu trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci dle § 152 TZ, anebo toho samého z nedbalosti dle § 153 TZ, s některým z poruchových trestných činů proti zdraví, lze podložit judikaturou Nejvyššího soudu.⁹⁸ V dané situaci se Nejvyšší soud zabýval dovoláním obviněného, jenž byl shledán soudy nižší instance vinným pro spáchání trestného činu šíření nakažlivé lidské choroby dle § 189 trestního zákoníku z roku 1961 a pokusu trestného činu těžkého ublížení na zdraví dle § 8 odst. 1, § 222 odst. 1 trestního zákoníku z roku 1961, přičemž jednání obviněného spočívalo v opakovaném provozování nechráněného pohlavního styku v době, kdy byl nosičem viru HIV a této skutečnosti si byl vědom. Nejvyšší soud se v dané věci vypořádával se dvěma rovinami obrany obviněného, první z nichž spočívala v argumentaci, že způsobení vzniku hrozby šíření viru HIV a případné způsobení nemoci AIDS představuje trestný čin ohrožení pohlavní nemocí dle § 226 trestního zákoníku, nikoliv trestný čin šíření nakažlivé lidské choroby, a to vzhledem k modu přenosu viru v dané konkrétní situaci. Nejvyšší soud se s touto argumentací vypořádal jednak zdůrazněním skutečnosti, že to, co je nakažlivou lidskou nemocí ve smyslu § 189 trestního zákoníku, stanoví nařízení vlády (toho času nařízení vlády č. 114/1999 Sb.), jednak ale také zdůrazněním skutečnosti, že nikoliv jen a pouze pohlavní styk představuje způsob přenosu viru HIV, přičemž mezi další „tradiční“ metody přenosu patří např. kontakt s infikovanou krví nebo krevními deriváty, kontakt s jiným infikovaným materiálem, jenž přišel do styku s tělními tekutinami virus HIV obsahujícími, dále ale také i tzv. vertikálním přenosem, tedy přenosem viru z matky na dítě v průběhu gravidity a zejména porodu, taktéž výjimečně v případě kojení.

Druhou rovinou obhajoby obviněného, s níž se musel Nejvyšší soud vypořádat, bylo tvrzení obhajoby, že není možné kvalifikovat jednání obviněného jako pokus trestného činu těžkého ublížení na zdraví, neboť pokus vyžaduje jednání pachatele trestného činu, které bezprostředně směřuje k jeho dokonání. Argumentace obhajoby se opírala především o skutečnost, že onemocnění AIDS se projevuje až v řádu několika let, a tedy není možné v jednání obviněného spatřovat právě onu bezprostřednost jeho jednání. Nejvyšší soud byl však opačného názoru, když dovedl, že právě na základě dlouhodobého vývoje nemoci lze dovést bezprostřednost

⁹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1172/2005, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, svazek 8 z roku 2006, pod pořadovým číslem R 44/2006-I

jednání pachatele, pokud jeho jednání, jímž jiného vystavil nebezpečí vzniku nákazy, bylo v zásadním rozporu s doporučenými opatřeními k zamezení vzniku nákazy. V dané situaci se jednalo o nechráněný orální a v několika případech i nechráněný anální pohlavní styk, které právě taková jednání v souladu s dosaženým stavem medicínského poznání představují. Vzhledem k tomu, že pokus pojmově nevyžaduje nastání následku, ale naopak mu postačí pouhé riziko vzniku poruchy, neviděl Nejvyšší soud ve výše popsané situaci problém s kvalifikací jednání pachatele jako pokus trestného činu těžkého ublížení na zdraví, a to vzhledem k závažnosti poruchy zdraví, kterou pachatel takto mohl způsobit. Právě tato část usnesení Nejvyššího soudu ilustruje rozdíl objektů poruchových trestných činů proti zdraví, kde je chráněno zdraví jednotlivce či skupiny osob, a trestného činu spočívajícího v šíření nakažlivé lidské nemoci (choroby), kde je chráněn zájem společnosti na tom, aby nedocházelo ke vznikům hromadných infekcí a epidemií vysoce nakažlivých lidských nemocí. Nebýt tohoto rozdílu, pak by jednočinný souběh trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci dle § 189 trestního zákoníku a pokusu trestného činu těžkého ublížení na zdraví dle § 8 odst. 1, § 222 odst. 1 trestního zákoníku nepřicházel v úvahu, neboť v obou případech se jedná o vznik nebezpečí vzniku poruchy, tedy ohrožení, a tedy bez onoho rozdílu v objektech, by kvalifikace spočívající v jednočinném souběhu představovala porušení zásady zákazu dvojího přičítání.

Trestný čin ohrožení pohlavní nemocí dle § 155 TZ naopak cílí na ochranu zdraví pomyslného jedince, neboť jeho objektivní stránka spočívá ve vydání jiného v nebezpečí pohlavní nákazy.⁹⁹ Je třeba však zdůraznit, že tento trestný čin směřuje pouze proti ohrožení jiného nákazou pohlavní nemocí. V individuálním konkrétním případě, tedy tehdy, kdy dojde ke skutečné nákaze poškozeného, se nebude posuzovat jednání pachatele jako trestný čin ohrožení pohlavní nemocí dle § 155 TZ, ale bude se posuzovat jako některý z poruchových trestných činů proti životu a zdraví v závislosti na následku, jež pachatel takto způsobí a úmyslu či nedbalosti pachatele ve vztahu ke skutkovému ději.¹⁰⁰ Vzhledem k tomu, že tohoto trestného činu se lze dopustit „byť i jen z nedbalosti“, lze se jej tak tedy dopustit i úmyslně.

Byť se v případě trestného činu ohrožení pohlavní nemocí dle § 155 TZ jedná o ohrožovací trestný čin, který cílí na ochranu zdraví jednotlivce, i když abstraktního, nelze předem vyloučit možnost jednočinného souběhu trestného činu ohrožení pohlavní nemocí dle § 155 TZ s některým z trestných činů proti zdraví. Taková situace by nastala tehdy, kdy by se vzájemně

⁹⁹ JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 568

¹⁰⁰ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 1985, sp. zn. Tpjf 24/85, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, svazek 4-5 z roku 1986, pod pořadovým číslem R 16/1986

nepřekrýval okruh ohrožených osob pohlavní anebo v důsledku trestněprávně relevantního jednání pachatele s okruhem osob, jimž v důsledku takového jednání pachatele vznikla újma na zdraví.

Lze si představit například situaci, kdy osoba provozující prostituci je stížena pohlavní nemocí, přičemž této skutečnosti si je vědoma, ale přesto nadále dobrovolně provozuje úplatný pohlavní styk, což v rámci své nabídky služeb provozuje i bez ochrany v případě, že si klient připlatí. Takto si osoba provozující prostituci počínala po dobu jednoho týdne, v rámci nějž měla 5 klientů, z nichž každý byl ochoten si za pohlavní styk bez ochrany připlatit. Vůči každému z těchto klientů se tedy osoba provozující prostituci dopustila jednání, které představovalo vydání jiného v nebezpečí nákazy pohlavní nemocí dle § 155 TZ, přičemž osoba provozující prostituci jednala úmyslně ve smyslu § 15 odst. a) TZ (způsobení ohrožení nebylo nezbytně samostatným cílem osoby, ale v důsledku získání příplatku, jež bylo hlavním cílem osoby, bylo nevyhnutelné). Nad rámec toho, jednání osoby provozující prostituci představovala dílčí útoky, které byly vedeny jednotným záměrem (výkon prostituce jako způsob obživy), naplňovaly, byť i v souhrnu skutkovou podstatu stejného trestného činu (šíření pohlavní nemoci dle § 155 TZ) a byly provedeny podobným nebo stejným způsobem provedení (pohlavní styk bez ochrany) v blízké časové souvislosti (doba jednoho týdne). Na základě výše uvedeného by se osoba provozující prostituci dopustila dle § 116 TZ pokračování v trestném činu ohrožení pohlavní nemocí dle § 155 TZ. Pokud by u jednoho z pěti takto ohrožených klientů skutečně nastala nákaza pohlavní nemocí, pak by osoba provozující prostituci byla taktéž pachatelkou některého z poruchových trestných činů proti zdraví v závislosti na vzniklý následek, přičemž takovýto trestný čin by spáchala v jednočinném souběhu s trestným činem ohrožení pohlavní nemocí dle § 155 TZ ve formě pokračování v trestném činu dle § 116 TZ.

Pachatelem výše uvedených trestných činů může být kdokoliv, ale v praxi se bude v případě trestných činů dle § 152 a § 153 jednat zpravidla o osoby, které mají uloženu povinnost dodržovat zákonné hygienické požadavky, osoby vykonávající epidemiologicky závažné činnosti, osoby v karanténě apod., které úmyslně nedodrží z takové situace vyplývající povinnosti, omezení či zákazy.¹⁰¹ Pachatelem trestného činu ohrožení pohlavní nemocí pak bude zpravidla osoba, která je takovou nemocí sama nakažena.¹⁰² Z hlediska prostituce pak v první řadě v úvahu jako pachatelé přicházejí osoby provozující prostituci. Nelze však vyloučit, že i

¹⁰¹ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1605 (k § 152 TZ) a 1609–1610 (k § 153 TZ)

¹⁰² ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1615

samotný kuplíř by mohl figurovat jako spolupachatel těchto trestných činů, pokud by si byl vědom okolností, které by byť i jen nasvědčovaly, že některá z osob, kterou buďto k prostituci přivádí dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, či z jejíž provozované prostituce kořistí dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ, je nakažena některou z uvedených nemocí.

3.2. Trestná činnost v souvislosti s návykovými látkami:

Návykové látky, stejně jako úplatný pohlavní styk, jsou součástí stinné stránky tzv. nočního života. Vzhledem k tomu, že činnosti týkající se těchto dvou částí jednoho světa jsou často na hraně či za hranou zákonnosti, a to i z trestněprávního hlediska, není vůbec překvapivé, že mezi nimi existuje v praxi znatelné propojení. Dokonce lze tvrdit, že organizovaná prostituční scéna se spolu se scénou drogovou celkem dobře doplňují.

Přímý vliv drog na prostituci lze pozorovat zejména v rámci fenoménu ekonomicky motivované trestné činnosti související s drogami neboli tzv. „opatřovací kriminalitě,“ která spočívá v opatřování si prostředků k zakoupení drogy drogově závislými prostřednictvím trestné činnosti.¹⁰³ Jedním z příkladů takové trestné činnosti je i trestný čin kuplířství. Stejně tak, byť se v rámci aboličního přístupu zásadně nejedná o trestnou činnost, může být drogová závislost osoby provozující prostituci jejím motivem k takové činnosti, přičemž obě tato sociopatologická jednání představují v kombinaci s drogovou závislostí vysoce riziková jednání. V případě drogově závislého kuplíře plyne riziko zejména ze skutečnosti, že se může chovat velmi nepředvídatelně a v důsledku své závislosti v případě nespolupráce osoby provozující prostituci může k vynucení její spolupráce sáhnout i k násilí. V případě osoby provozující prostituci, která je drogově závislá, pak riziko spočívá v možnosti kuplíře daleko snadněji s ní manipulovat, neboť může použít drogu jako prostředek ovlivnění její vůle. Dále také, v závislosti na druhu drogy, kterou si osoba provozující prostituci aplikuje a způsobu této aplikace, může dojít ke zvýšení rizika nákazy nakažlivou nemocí na straně klienta.

Stejně tak však lze uvažovat i o stimulačním vlivu prostituční scény na scénu drogovou. Z jednoho úhlu pohledu mohou osoby provozující prostituci být cílovou skupinou pro nelegální prodej návykových látek, ať už by motivace prostituujících osob k takové koupí pramenila ze životního stylu nočního života, ze snahy držet krok s fyzickou náročností své profese, či třeba z potřeby útěchy a útěku od své životní situace. Zároveň však lze říct, že prostředí, v němž je páčán trestný čin kuplířství, se vysloveně nabízí k distribuci návykových látek. Tato spekulace

¹⁰³ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 380

pramení ze skutečnosti, že má-li kuplíř úspěšně páchat po delší dobu trestný čin kuplířství, pak musí být schopen existenci svého ilegálního podniku dobře skrýt před zraky orgánů činných v trestním řízení. Toto platí pak zejména pro prostituci klubovou a privátní, s tím, že prostory, v nichž jsou tyto druhy prostituce provozovány, mohou díky svému utajení zároveň sloužit jako styčné body pro drogový trh (konkrétně např. jakožto místa pro sjednávání drogových obchodů, pro uskladňování drog anebo místa pro distribuci drog koncovým uživatelům).

3.3. Organizovaný zločin:

Prostituce ve své podstatě, jak již bylo uvedeno, představuje úplatnou službu nabízenou osobou provozující prostituci osobě, která úplatný pohlavní styk poptává. V tomto ohledu představuje prostituce byznys, byť nacházející se v oblasti šedé až černé ekonomiky v závislosti na způsobu jejího provozování. Přestože samotná prostituce jako taková není v rámci aboličního přístupu českého právního řádu trestná, vzhledem ke skutečnosti, že prostituce představuje sociálně patologický jev, zákonodárce se rozhodl fakticky znemožnit organizaci poskytování úplatného pohlavního styku a potažmo i jakoukoliv výdělečnou participaci na poskytování úplatného pohlavního styku jiným. To však nemění nic na skutečnosti, že efektivně organizovaná prostituce může představovat potenciálně lukrativní byznys. Vzhledem k tomu, že pro organizovanou kriminalitu je mimo jiné typické kořistit z nabídky služeb, které jsou zřídly anebo projevy sociálně patologických jevů, jakož je nejen prostituce, ale i hazardní hry a sázky,¹⁰⁴ pak nemůže být divu, že se prostituce stala předmětem zájmu organizované kriminality, a její vrcholné formy, jíž jsou organizované zločinecké skupiny. Proto patří i organizování prostituce, a potažmo páchaní trestného činu kuplířství, do portfolia trestné činnosti takových skupin.¹⁰⁵ Tato skutečnost působí problémy hned v několika směrech.

První problematickou stránkou zapojení organizované kriminality do problematiky prostituce je skutečnost, že pro organizovanou kriminalitu je typické užívání násilí jakožto donucovacího prostředku k dosažení svých cílů.¹⁰⁶ Je sice pravdou, že z hlediska užití násilí lze mluvit o jeho subsidiární úloze, neboť jeho aplikace je v případě organizované kriminality prostředkem dosažení jejího zájmu po racionální úvaze, zda je takový postup nevyhnutelný a zda ve srovnání s násilím nepřipadají v reálnou úvahu nenápadnější způsoby dosažení sledovaného

¹⁰⁴ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 465

¹⁰⁵ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 453

¹⁰⁶ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 449

cíle.¹⁰⁷ Avšak v momentě, kdy se organizovaná zločinecká skupina rozhodne užít vůči někomu násilí, činí tak často velmi brutálně a bezohledně.¹⁰⁸ V tomto ohledu jsou tedy osoby provozující prostituci vystaveny vysoké míře rizika jak z hlediska jejich zdraví, tak jejich života, pokud nebudou pro kuplíře, jenž je členem organizované zločinecké skupiny, provozovat prostituci dle jeho představ, v jím požadované frekvenci a obzvláště pokud se pokusí tento druh živobytí opustit.

Dalším zdrojem problémů je skutečnost, že trestná činnost organizovaných zločineckých skupin bývá často diverzifikovaná. Na poli prostituce nad rámec trestného činu kuplířství lze zmínit zejména trestný čin obchodování s lidmi, jehož se organizované zločinecké skupiny dopouštějí mimo jiné též za účelem sexuálního zneužívání obětí, které často čerpají z chudých a zaostalých oblastí světa.¹⁰⁹ Věnuje-li se organizovaná zločinecká skupina také takové trestné činnosti, nelze předem vyloučit, že se z oběti trestného činu kuplířství stane oběť trestného činu obchodování s lidmi, a to obzvláště, pokud bude skupina v takovém postupu spatřovat vyšší výnos.

Provázanost prostituce s organizovanou kriminalitou je však také problematická v tom ohledu, že organizace prostituce představuje pro organizované zločinecké skupiny další zdroj příjmů. V případě, že organizovaná zločinecká skupina dosáhne dostatečné míry sofistikace, aby byla schopna takto získané zisky úspěšně „proprat,“ tedy prostřednictvím trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti uvést takto získané finance do legálního oběhu,¹¹⁰ bude pak docházet k násobení jejích zisků, a to obzvláště, pokud investuje ilegálně získaný kapitál, jehož původ zastřela, dál do legální ekonomiky. Stejně tak lze použít z prostituce nabytý zisk pro investice do krycích a zabezpečovacích aktivit organizované zločinecké skupiny, a to ať už se jedná o nákup nejmodernější techniky pro páchání a krytí trestné činnosti,¹¹¹ korupci, kompromitaci a diskreditaci nepohodlných osob, až povšechnou infiltraci společenských, politických a ekonomických struktur.¹¹²

Z odhadů odborníků na problematiku organizovaného zločinu dotázaných v rámci výzkumu trendů kriminality v České republice prováděného Institutem pro kriminologii a sociální

¹⁰⁷ HOLCR, K. a kol. Kriminológia. 1. vydanie. Bratislava: Iura Eidition, 2008, s. 380

¹⁰⁸ HOLCR, K. a kol. Kriminológia. 1. vydanie. Bratislava: Iura Eidition, 2008, s. 380

¹⁰⁹ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 466

¹¹⁰ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 454

¹¹¹ HOLCR, K. a kol. Kriminológia. 1. vydanie. Bratislava: Iura Eidition, 2008, s. 380

¹¹² GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 454

prevenci za rok 2019 vyplývá, že v roce 2019 trestná činnost spočívající v organizování prostituce a obchodu se ženami je na pátém místě z celkem 21 okruhů trestné činnosti, kterým se organizované zločinecké skupiny věnují.¹¹³ V tomto ohledu lze hovořit o zvýšení četnosti páchaní trestné činnosti zločineckými organizacemi na tomto poli oproti předchozím dvěma rokům, neboť organizování prostituce a obchodování se ženami v roce 2018 bylo dle odhadů až na 14. – 15. příčce z celkem 31 oblastí trestné činnosti¹¹⁴ a v roce 2017 se tato trestná činnost ocitla až na 17. – 18. příčce.¹¹⁵ V rámci širšího pohledu lze však v této oblasti hovořit o návratu organizovaného zločinu do jeho starých kolejí stran v rámci něj páchané trestné činnosti, neboť v posledních deseti letech mělo organizování prostituce a obchodu se ženami tendenci dle odhadů expertů oscilovat právě kolem 5. příčky z uváděných oblastí trestné činnosti v dotaznících IKSP. V ještě širším pohledu lze dokonce v této oblasti kriminality hovořit o celkovém zlepšení oproti přelomu tisíciletí a 90. létům, kdy naopak tato trestná činnost dle odhadů pravidelně atakovala pozice v rámci horních pěti příček a v roce 2003 dokonce dle odhadů zaujala první až druhé místo, o něž se v té době dělila s organizováním nelegální migrace.¹¹⁶

¹¹³ Scheinost, M., Barbořík, M., Frydrych, J. Organizovaný zločin v České republice v roce 2019. In SCHEINOST, M. a kol., Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2019. Praha: IKSP 2020, <http://www.ok.cz/iksp/docs/462.pdf>

¹¹⁴ Cejp, M., Organizovaný zločin v České republice v roce 2018. In DIBLÍKOVÁ, S. a kol., Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2018. Praha: IKSP 2019, <http://www.ok.cz/iksp/docs/454.pdf>

¹¹⁵ Cejp, M., Základní charakteristiky organizovaného zločinu v České republice v roce 2017. In DIBLÍKOVÁ, S. a kol., Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2017. Praha: IKSP 2018, <http://www.ok.cz/iksp/docs/447.pdf>

¹¹⁶ Cejp, M., Organizovaný zločin v České republice v letech 1993-2003. In MAREŠOVÁ, A., BALOUN, V., CEJP, M., KADERÁBKOVÁ, D., MARTINKOVÁ, M., Kriminalita v roce 2003. Praha: IKSP 2005, <http://www.ok.cz/iksp/docs/314.pdf>

4. Srovnání se zahraniční úpravou:

V této části jsou zpracovány tři přístupy trestněprávní politiky k problematice prostituce v zahraničí. První zvolenou zahraniční úpravou je úprava polská, a to pro účel srovnání aboličního přístupu uplatňovaného na území České republiky s jejím blízkým sousedem. Druhou zvolenou úpravou je úprava britská, která je zvolena zejména proto, že abolicionismus uplatňovaný v rámci právního řádu Velké Británie byl od první čtvrtiny 20. století nejen jedním z historických předobrazů pro zahraniční právní úpravy prostituce, ale též byl základním výchozím bodem pro úpravy prostituce v zemích commonwelthu. Jako třetí a poslední zahraniční úprava je zvolena úprava novozélandská, a to proto, že představuje moderní reglementační přístup k prostituci, přičemž se jedná o jednu z nejliberálnějších úprav ve světě.

4.1. Polská trestněprávní úprava prostituce:

Polský trestní zákoník - Kodeks Karny - obsahuje dvě ustanovení, která kriminalizují jednání pachatele, které by dle TZ představovalo trestný čin kuplířství. Tato ustanovení jsou čl. 203 Kodeksu Karného, který představuje trestný čin nucení k prostituci, a čl. 204 Kodeksu Karného, který představuje trestný čin ekonomického vykořisťování prostituce – dohazovačství, kuplířství, pasáctví. Názvy těchto trestných činů však nejsou přímo obsaženy v Kodeksu Karném, jako je tomu u trestných činů v TZ. Jedná se tedy o pojmenování vyplývající z nauky a praxe.

Čl. 203 a 204 Kodeksu Karného jsou začleněny do jeho dílu XXV, který nese název trestné činy proti sexuální svobodě a slušnosti. Podstata trestných činů obsažených v rámci tohoto dílu Kodeksu Karného spočívá dle komentářové literatury v ochraně dvou, na první pohled samostatných rodových objektů, a to sice svobody v sexuální oblasti (wolność seksualna) na straně jedné a slušnosti (obyczajność, alt. moralność) na straně druhé.¹¹⁷ Svoboda v sexuální oblasti je pojímána judikaturou a naukou jako: „svoboda rozhodování o vlastní osobě ve sféře sexuální.“¹¹⁸ Slušnost je pak definována jako: „podstatné morální zásady vzájemného spoluzití v oblasti sexuálního života, styků a závazků.“¹¹⁹ Z těchto dvou hodnot je slušnost vývojově starší, neboť předchozí trestněprávní úprava se zaměřovala především na počestnou realizaci pohlavního pudu osob a potažmo na zachování cti nevěsty.¹²⁰ Sexuální svoboda ve smyslu možnosti jednotlivce svobodně se rozhodovat v oblasti svého pohlavního života byla teprve až ve 20.

¹¹⁷ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s.794

¹¹⁸ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 793

¹¹⁹ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s.794

¹²⁰ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s.793

století zdůrazňována jako hodnota, která by měla být chráněna prostředky polského trestního práva.¹²¹

První dojem o existenci dvou druhových objektů, které jsou chráněny prostřednictvím trestných činů obsažených v jediném díle Kodeksu Karneho, se zakládá na samotném názvu XXV. Dílu. V tomto ohledu komentářová literatura poukazuje, že v rámci tohoto dílu se nacházejí nejen trestné činy, které by tyto rodové objekty chránily v případě jejich spáchání společně a zároveň, ale nacházejí se zde i trestné činy, které z logiky věci de facto chrání pouze jeden z rodových objektů.¹²²

K pojmu slušnost je pak nutno dodat, že se nejedná o čistě trestněprávní pojem. Slušnost je pojmem, se kterým je operováno v rámci polského právního řádu na více místech. Ve vztahu k mravnostním právně relevantním prohřeškům se tak děje zejména v polském Přestupkovém zákoníku - Kodeks wykroczeń -, který definuje ve svém XVI. oddíle přestupky proti veřejné slušnosti („wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej“). Proto tedy činy pachatele, které sice narušují obecnou představu společnosti o slušnosti v sexuální oblasti, ale nikoliv tak intenzivně, že by byly v rámci Kodeksu Karneho kriminalizovány jako trestné činy, nebudou představovat trestný čin dle Kodeksu Karneho, ale mohou představovat přestupek dle Kodexu wykroczeń.¹²³ Stejně tak je dobré zmínit, že i když v rámci Kodeksu Karneho je pojem slušnosti užit pouze jednou, a to právě v rámci názvu jeho XXV. dílu, pojem slušnosti má samozřejmě v rámci polského právního řádu širší význam, než jen morální zásady sexuálního života.

Bezťak je třeba na tyto zdánlivě samostatné rodové objekty nahlížet jako na jeden jediný, a to vzhledem k pravidlu pro systematiku zvláštní části Kodeksu Karneho, které stanoví, že k umístění jednotlivých trestných činů do dílů zvláštní části Kodeksu Karneho dochází na základě totožnosti předmětu jejich ochrany, která vyplývá ze shody mezi právními hodnotami, které mají být prostřednictvím spolu seskupených trestných činů chráněny.¹²⁴ Z této logiky tedy vyplývá, že sexuální svoboda spolu se slušností představují jeden rodový objekt, přičemž toto tvrzení lze opřít o stanovisko polského Nejvyššího soudu, který říká, že o totožnosti předmětu ochrany dvou trestných činů svědčí právě jejich umístění v rámci stejného dílu zvláštní části Kodeksu Karneho.¹²⁵ Tato skutečnost má, dle některých názorů, pak za následek, že na první

¹²¹ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s.793

¹²² A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 794

¹²³ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 797

¹²⁴ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 795

¹²⁵ Postawienie z 17. 6. 1998 r. IV KKN 157/98, Prok. I Pr. 1998, Nr 11-12, poz. 3; zob. Tez wyr. SN z 26. I. 11971 r. V KRN 514/70, niepubl. – obje přečíst doma

pohled (alespoň dle komentářové literatury) nesourodé trestné činy, jsou posuzovány jednotně např. z pohledu recidivy pachatele dle čl. 64 § 1 Kodeksu Karneho, či v rámci rozhodnutí o výkonu podmíněného trestu.¹²⁶ Komentářová literatura s tímto názorem však nesouhlasí, stejně jako s názorem, že sexuální svoboda a slušnost jsou jedním druhovým objektem, který je pak společným všem trestným činům v rámci dílu XXV. Kodeksu Karneho. V tomto ohledu dikce názvu dílu XXV. dává velmi zřetelně na odív faktickou nesourodost v ní uvedených trestných činů co do jejich druhového objektu. Lze pak hovořit o štěstí v případě naší právní úpravy, neboť zákonodárce při tvorbě 3. části TZ zvolil pojem „důstojnost v sexuální oblasti“ jakožto označení druhového objektu a dosáhl tak toho, že sice na jednu stranu je druhový objekt trestných činů v rámci 3. části TZ velice široký až krajně neurčitý, ale zase na druhou stranu je pak schopen zastřešit tak nesourodou skupinu trestných činů z hlediska jejich „vedlejších rodových objektů,“ jako jsou např. trestný čin znásilnění (kde je vedle důstojnosti v sexuální oblasti chráněna též svoboda v rozhodování v pohlavních vztazích)¹²⁷, čin provozování prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (který též chrání nerušený mravní vývoj dětí)¹²⁸ a trestný čin soulože mezi příbuznými (který je trestněprávním projevem morální zásady zákazu soulože mezi nejbližšími příbuznými).¹²⁹

4.1.1. Přestupek propagace úplatné sexuální služby:

Byť se nejedná o trestný čin, je dobré nejprve uvést čl. 142 Kodeksu wykroczeń, který definuje přestupek propagace úplatné sexuální služby. Tento přestupek spočívá v tom, že pachatel přestupku v úmyslu získat majetkový prospěch jiné osobě nabízí vykonání neřestného činu, a to dotěrně, vnucujíc jí tuto službu, anebo jiným způsobem narušujíc veřejný pořádek. Tento přestupek tak představuje přímou formu postihu určité formy prostituce v rámci polského práva.¹³⁰ Ve vztahu k tomuto ustanovení Kodeksu wykroczeń spatřuje komentářová literatura zásadní nedůslednost, a to ve skutečnosti, že zatímco je možné postihovat na základě tohoto ustanovení prostituující osoby za porušení veřejného pořádku nemravným nabízením sexuálních služeb, není dle tohoto ustanovení možné postihnout klienta prostitutky, a to ani v případě, že on sám u takové (či jiné) osoby poptával sexuální služby způsobem narušujícím veřejný pořádek, přičemž této osobě nabízel materiální prospěch.¹³¹ Zároveň je v rámci komentářové

¹²⁶ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 795

¹²⁷ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 619

¹²⁸ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 619

¹²⁹ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. 619

¹³⁰ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 798

¹³¹ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 799

literatury na tento přestupek nahlíženo, jako na instrument trestního práva, který ve svém důsledku zavádí trestnost (byť v širším slova smyslu) prostituce tzv. „bočními dveřmi.“¹³²

Samozřejmě, existence tohoto přestupku nevybočuje nikterak z konceptu abolicionismu. Zejména je tomu tak proto, že nedochází k trestněprávnímu ale správněprávnímu postihu pachatele přestupku. Dále též nedochází k postihu prostituce jako takové, ale pouze k postihu její určité podoby, která narušuje právem chráněný zájem. Ostatně takovýto postih obsahuje i česká právní úprava v podobě trestného činu výtržnictví, jak již bylo uvedeno výše.

4.1.2. Trestný čin nucení k prostituci dle čl. 203 Kodeksu Karneho:

Trestný čin nucení k prostituci dle čl. 203 Kodeksu Karneho spočívá v jednání pachatele, kterým jinou osobu přivedl k provozování prostituce, a to tak, že jí za tímto účelem přemohl, užil proti ní bezprávní pohružky, lsti, nebo zneužil její vztah závislosti nebo kritické postavení.

Obecně lze říct, že trestný čin dle čl. 203 Kodeksu Karneho odpovídá základní skutkové podstatě trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, neboť oba směřují k trestněprávnímu postihu jednání pachatele, kterým pachatel přivádí jinou osobu do světa prostituce závadným, a proto trestným způsobem. Přístup polského zákonodárce je však v této otázce o něco benevolentnější vůči pachateli, neboť trestný čin dle čl. 203 Kodeksu Karneho postihuje jenom tzv. nucené formy prostituce. § 203 Kodeksu Karneho lze vztáhnout na jednání pachatele jen v případě přivedení jiné osoby k provozování prostituce, pokud užil některého z výše uvedených způsobů k překonání jejího odporu k provozování takové činnosti podle jeho představy (neboť tento trestný čin může pachatel spáchat i proti osobě, která prostituci již provozuje, např. v případě nucení osoby provozující prostituci pokračovat v takové činnosti napříč její vůli).¹³³ V tomto ohledu má trestný čin nucení k prostituci dle čl. 203 Kodeksu Karneho spíš blízkost k trestnému činu obchodování s lidmi dle § 168 odst. 2, odst. 3 písm. d) TZ, neboť v obou trestných činech dochází k přemožení odporu oběti za účelem jejího přiměnění k provozování prostituce.

4.1.3. Trestný čin ekonomického vykořisťování prostituce – dohazovačství, kuplířství pasáctví dle čl. 204 Kodeksu Karneho:

Základní skutková podstata trestného činu dle čl. 204 Kodeksu Karneho je obsažena ve dvou odstavcích. Dle čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho je trestné jednání pachatele, který s cílem dosažení majetkového prospěchu jinou osobu láká („naklania“) k provozování prostituce, nebo takové osobě v provozování prostituce pomáhá („ułatwia“). Druhá základní podstata je

¹³² A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s.799

¹³³ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 987

obsažena v čl. 204 odst. 2 Kodeksu Karneho, přičemž zde se jedná o jednání pachatele, spočívající v „majetkovém“ kořistění („korzyści majątkowe“) z prostituce provozované jinou osobou.

Na rozdíl od tuzemského pojetí pojmu kuplíře, je v rámci polské trestněprávní nauky považován za kuplíře pouze pachatel, který páchá trestný čin dle čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho, a to ve formě ulehčování činnosti osoby provozující prostituci s cílem získat majetkový prospěch.¹³⁴ Pachatele, který jinou osobou láká k provozování prostituce s cílem získat majetkový prospěch pak nauka nazývá dohazovačem.¹³⁵ Nakonec pachatel, který materiálně kořistí z prostituce dle § 204 odst. 2 Kodeksu Karneho je dle nauky pasákem.¹³⁶ Obecně lze říct, že čl. 204 Kodeksu Karneho zahrnuje veškerá jednání pachatele, která by byla taktéž trestná jako trestný čin kuplířství dle § 189 TZ, přičemž dohazovačství dle čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho by představovalo trestný čin kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, zatímco polské pojetí kuplířství dle čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho a pasáctví dle čl. 204 odst. 2 Kodeksu Karneho by bylo možno subsumovat pod ustanovení § 189 odst. 1 al. 2 TZ. Přesto však objektivní stránka trestného činu dle § 204 Kodeksu Karneho vykazuje určité podstatné rozdíly oproti objektivní stránce trestného činu kuplířství dle § 189 TZ.

Jak dohazovač dle § 204 odst. 1 Kodeksu Karneho, tak kuplíř dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ usilují o dosažení toho, aby jiná osoba provozovala prostituci. Shoda mezi oběma skutkovými podstatami panuje také v tom, že k tomu, aby byl pachatelem trestný čin dokonán, je zapotřebí, aby provozování prostituce jinou osobou vykazovalo určitou trvalost v čase, tedy aby výsledkem jejich činnosti nebyl pouze jeden úplatný pohlavní styk.¹³⁷

Prvním rozdílem mezi polskou a českou úpravou je, že polský zákonodárce zvolil velice široký pojem lákání jiné osoby k provozování prostituce, což, na rozdíl od taxativního výčtu pěti forem jednání kuplíře v § 189 odst. 1 al. TZ, dává velký prostor pro výklad tohoto ustanovení. Šíře pojmu „lákáni“ může vést k více zosřené trestní represi na tomto poli oproti českým poměrům. Je však třeba uznat, že byť je oněch pět pojmů v § 189 odst. 1 al. 1 TZ (přiměje, zjedná, najme, zláká a svede) více návodnějších, než pouhý pojem „lákáni“, i tyto pojmy jsou neurčité a vyžadovaly pro jejich správnou interpretaci jak přičinění judikatury, tak přičinění nauky.

¹³⁴ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 992

¹³⁵ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 993

¹³⁶ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 992

¹³⁷ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 995

Druhý, a daleko více podstatný, rozdíl se týká subjektivní stránky trestného činu dle čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho, a sice je jím skutečnost, že čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho vyžaduje pro trestní odpovědnost dohazovače, aby sledoval cíl získat majetkový prospěch. Oproti tomu, § 189 odst. 1 al. 1 TZ trestá pachatele, který jinou osobu popsánymi způsoby přivedl k prostituci bez ohledu na to, zda svou činností sledoval zisk majetkového či jiného prospěchu, anebo zda tuto trestnou činnost vykonával nezištně. V tomto ohledu lze říct, že je polská úprava oproti české více liberální, když není dle současně platného Kodeksu Karneho hodné kriminalizace jednání osob, které přivádějí jiné osoby k dobrovolnému provozování prostituce bez toho, aby sledovaly takovým jednáním zisk.

Komentářová literatura k pojmu dohazovačství ve smyslu čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho dále zdůrazňuje dvě věci. Jednak je zdůrazněno, že není trestným činem dle § 204 odst. 1 Kodeksu Karneho ve formě lákání činnost osoby, pokud směřuje vůči jiné osobě, která již pojala záměr provozovat prostituci. Toto shodně platí jak v polské, tak české trestněprávní úpravě, pokud je řeč o situaci, kdy by pachatel lákal jinou osobu, aby pokračovala v provozování prostituce, přičemž je si vědom, že lákaná osoba skutečně prostituci provozuje. Zajímavý rozdíl však nastává v situaci, kdy si pachatel myslí, že láká osobu k tomu, aby začala provozovat prostituci, byť lákaná osoba ve skutečnosti prostituci již provozuje. Dle české právní úpravy by byl pachatel trestný pro pokus trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, ve stádiu pokusu dle (doplnit §) TZ. Dle polské právní úpravy však nikoliv.

Tato zvláštnost vyplývá z pojetí pokusu v polském trestním právu. Čl. 13 odst. 1 Kodeksu Karneho obsahuje úpravu pokusu trestného činu, která je shodná s úpravou českou (§ 21 TZ). Čl. 13 odst. 2 Kodeksu Karneho však upravuje speciální formu pokusu, tzv. „nezdařený pokus“, který je trestný pouze, pokud trestný čin nelze dokonat ze dvou důvodů, a to buď vzhledem k absenci předmětu proti kterému směřuje protiprávní útok pachatele (míněno doslova, např. peníze, které pachatel zamýšlí ukořistit nejsou v kase),¹³⁸ anebo pokud pachatel užije prostředku, který není objektivně schopen přivodit dokonání trestného činu, k němuž pachatel směřuje.¹³⁹ Dle současně platného Kodeksu Karneho tak není trestný nezdařený pokus, pokud důvod nezdaru byl jiný, než výše uvedené.¹⁴⁰ Skutečnost, že lákaná osoba, už prostituci provozuje, nepředstavuje důvod nezdaru pokusu ani v důsledku nezpůsobilosti prostředku užitého

¹³⁸ Podreczniki Prawnicze, Prawo karne, Lech Gradocki, 11. wydanie, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2005 s. 107

¹³⁹ Podreczniki Prawnicze, Prawo karne, Lech Gradocki, 11. wydanie, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2005 s. 107

¹⁴⁰ Podreczniki Prawnicze, Prawo karne, Lech Gradocki, 11. wydanie, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2005 s. 107

pachatelem, a ani v absenci předmětu útoku. Proto tedy dle čl. 13 odst. 2 Kodeksu Karneho nebude trestný pachatel pro nezdařený pokus trestného činu dle 204 odst. 1 Kodeksu Karneho, odpovídá-li skutkový děj výše popsané situaci. Naopak dle české právní úpravy by takový pachatel trestný byl, neboť TZ neobsahuje ustanovení, které by takto privilegovalo nezdařený pokus v důsledku skutkového omylu pozitivního pachatele.

Druhá podstatná věc, na kterou komentářová literatura upozorňuje, je skutečnost, že aby pachatel skutečně spáchal trestný čin dle § 204 odst. 1 Kodeksu Karneho, je nezbytné, aby jeho útok směřoval buď vůči konkrétní osobě, anebo vůči konkrétní skupině osob, které se k provozování prostituce snaží lákat.¹⁴¹ Pokud tedy pachatel své lákání směřuje vůči blíže neurčité skupině osob, např. pokud agituje ve prospěch provozování prostituce na náměstí, v televizi apod., pak se trestného činu dle § 204 odst. 1 Kodeksu Karneho nedopustí.¹⁴² Je však otázkou, na kolik by realizace takové činnosti mohla skutečně v praxi obstát jako beztrestná. Z pohledu výše uvedeného příkladu agitace na náměstí, pokud potenciální pachatel nemá publikum, které by se po delší dobu zastavilo a naslouchalo jeho lákání, bylo by o beztrestnosti pachatele v souladu s výše uvedeným možno uvažovat. Pokud by se však srotil dav posluchačů, kteří jeho lákání naslouchají, mohou již představovat konkretizovanou skupinu osob, kterou pachatel láká. Určitě by tomu tak bylo, pokud by pachatel využil takové situace a začal např. dohadovat podmínky poskytování sexuálních služeb, vyměňovat si své kontaktní údaje s posluchači za tímto účelem apod. Bylo by tedy velice obtížné posoudit trestnost jednání pachatele, který úmyslně láká blíže neurčitý okruh osob k provozování prostituce takovým způsobem.

Přes výše popsané rozdíly, dohazovačství dle čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho se více méně překrývá s jednáním popsaným v § 189 odst. 1 al. 1 TZ. Trestný čin kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ pak odpovídá do jisté míry jak konceptu kuplířství ve smyslu § 204 odst. 1 Kodeksu Karneho, tak pasáctví dle čl. 204 odst. 2 Kodeksu Karneho. Ve všech třech případech se jedná o trestnou činnost pachatele ve vztahu k prostituci, která je prospěchově orientovaná (potud ostatně i shoda § 189 odst. 1 al. 2 TZ s dohazovačstvím). Získávání prospěchu z trestné činnosti pak opět ve všech třech případech vykazuje určitou trvalost či opakovanost, ale stejně jako v české právní úpravě, se ani v polské nevyžaduje, aby kuplíř či pasák měli tuto trestnou činnost jako své povolání a ani nemusí představovat hlavní, natož jediný zdroj příjmů pachatele.¹⁴³

¹⁴¹ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 995

¹⁴² A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 995

¹⁴³ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 995

Jsou zde však opět dva podstatné rozdíly. Zaprvé, jak čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho tak čl. 204 odst. 2 Kodeksu Karneho vyžaduje od pachatele úmysl kořistit majetkově, tedy dosahovat majetkového prospěchu. Tento pojem je sice vykládán široce, jakožto cokoliv, o co se majetek (pachatele) zvýší, tedy peníze, jiné ocenitelné věci, prominutí dluhu apod,¹⁴⁴ ale beztak nedosahuje širě pojetí kořistění v českém právu, tedy získání prospěchu v jakékoliv podobě, a tedy i nemajetkové.

Druhý rozdíl, tentokrát ale pouze ve vztahu k trestnému činu dle čl. 204 odst. 1 Kodeksu Karneho, je, že pro odpovědnost pachatele je nezbytné, aby nad rámec kořistění dále určitým trestněprávně závadným způsobem jednal (lákal jinou osobu k provozování prostituce anebo jiné osobě s provozováním prostituce pomáhá). Vyžaduje se tedy určitý užší vztah pachatele k provozované prostituci,¹⁴⁵ na rozdíl od kuplířství ve formě kořistění dle § 189 odst. 2 TZ, kdy pachatel nemusí mít žádný takový vztah krom kořistění z prostituce jiného.

Pasáctví dle § 204 odst. 2 Kodeksu Karneho o něco více odpovídá pojetí kuplířství ve formě kořistění dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ. Důvodem je skutečnost, že ani Kodeks Karny a ani TZ nevyžadují ani po pasákovi a ani po kuplíři, aby nějakým přímým způsobem participovali na provozování prostituce jinou osobou. Komentářová literatura však zdůrazňuje, že pro trestní odpovědnost pachatele-pasáka dle čl. 204 odst. 2 Kodeksu Karneho se vyžaduje, aby existoval určitý vztah mezi ním a osobou provozující prostituci, který pachatel za účelem kořistění z prostituce úmyslně zneužívá.¹⁴⁶ Toto podstatně limituje dopad skutkové podstaty trestného činu dle § 204 odst. 2 Kodeksu Karneho, neboť buď musí být dán objektivně výše popsaný vztah, který má pasák v úmyslu za dosažením majetkového prospěchu zneužít, anebo se pasák milně o existenci takového vztahu alespoň domnívá (trestný nezdařený pokus v důsledku omylu ohledně způsobnosti prostředku). Naopak § 189 odst. 1 al. 2 TZ se vůbec nezabývá otázkou existence vztahu mezi osobou provozující prostituci a pachatelem. TZ postačí pouhé vědomé čerpání prospěchu z prostituce pachatelem a opakování takového čerpání alespoň dvakrát.

Na závěr k základním skutkovým podstatám dle čl. 204 odst. 1 a 2 Kodeksu Karneho je dobré dodat, že v důsledku díkce těchto ustanovení jsou dohazovačství a kuplířství trestnými činy formálními a jsou tedy spáchány již v momentě, kdy pachatel začne jinou osobu lákat, nebo jí pomáhat, zatímco pouze pasáctví je trestným činem materiálním a je tedy dokonán, až

¹⁴⁴ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 996

¹⁴⁵ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 995

¹⁴⁶ A, Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 995

když pachatel majetkový prospěch skutečně čerpá.¹⁴⁷ Oproti tomu, trestný čin kuplířství dle § 189 TZ je v obou variantách svých základních skutkových podstat trestným činem materiálním.

4.2. Britská úprava trestných činů souvisejících s prostitucí:

V rámci právního řádu Velké Británie se k prostituci uplatňuje aboliční přístup, a tedy na jejím území sice prostituce není trestná, ale trestají se četné aktivity, které trestněprávně relevantním způsobem na prostituci navazují.¹⁴⁸ Vzhledem k britské legislativní technice, která vyplývá z existence tří parlamentů na území Velké Británie, lze členit úpravu trestných činů souvisejících s prostitucí na území Velké Británie na úpravu obecnou, která je platná pro celé toto území a na regionální úpravu irskou a skotskou. Zákony vydané irským nebo skotským parlamentem jsou ve vztahu speciality vůči obecně platné úpravě.

Před rozborem jednotlivých zákonů a skutkových podstat trestných činů v nich obsažených je však zapotřebí vysvětlit dva aspekty britského a potažmo anglosaského trestního práva. Prvním aspektem jsou „druhy odsouzení,“ které úprava každého trestného činu v ustanovení o trestu připouští. Druhým aspektem je koncept „standard scale“ v rámci ukládání pokut.

V rámci commonlaw se rozlišují dva druhy trestných činů, a to trestné činy žalobní a trestné činy souhrnné. Toto rozdělení je v současnosti dáno § 44 odst. 1 Courts Act 2003, který zakládá věcnou působnost magistrálních soudů soudit tzv. souhrnné trestné činy. Pojem „souhrnný“ („summary“) je v rámci commonlaw užíván jinak než v tuzemsku. Za souhrnný se označuje samotný trestný čin, nikoliv trest, přičemž tyto trestné činy jsou vymezovány oproti tzv. žalobním trestným činům, k jejichž souzení mají výlučnou věcnou příslušnost korunní soudy na základě § 6 odst. 1 Courts Act 1971. Rozdíl mezi žalobním a souhrnným trestným činem spočívá v nižší závažnosti souhrnných trestných činů, což má mimo jiné pak za následek mírnější druhy trestů, které lze za jejich spáchání uložit, popř. nižší maximální sazbu či délku trestu, oproti případně existujícímu podobnému žalobnímu trestnému činu. Nižší závažnost má však i procesní důsledky, neboť řízení před magistrálním soudem je o poznání rychlejší, ale hlavně obviněný v jeho rámci nemá nárok na posouzení jeho viny porotou, a tedy závěr o vině pachatele činí sám soudce, potažmo senát, tak jak je tomu i v našem právním řádě. Toto dělení však neznamená, že v rámci britského trestního práva existují pouze čistě souhrnné a čistě žalobní trestné činy. Naopak je typické, že trestné činy, jež je možné soudit na základě žaloby, je zároveň možné soudit i souhrnně. Dílčím kritériem pro posouzení, zda daný trestný čin je či není

¹⁴⁷ A. Wasek, Komentarz, KK – Cześć szczeola, t. I, wyd. 3, Warszawa 2006 s. 1001

¹⁴⁸ N. PADFOELD, Criminal Law, 9. vydání, Oxford university press: Oxford, 2014 s. 302

žalobní, je pak jeho závažnost, která vyplývá z konkrétního skutkového děje, tedy zejména způsobu jeho spáchání, pohnutky pachatele, škody či nemajetkové újmy, kterou pachatel trestným činem v konkrétním případě způsobil apod.

Standard scale je pojem, který je v současnosti zakotven § 122 Sentencing Act 2020. Jedná se o škálu výše maximálních sazeb peněžitých trestů, které lze uložit jako trest za spáchaný souhrnný trestný čin. Tato škála je zavedena § 122 odst. 1 Sentencing Act 2020 a je rozdělena na pět úrovní. Lze-li uložit za spáchaný souhrnný trestný čin peněžitý trest, pak ustanovení o trestu za takový čin obsahuje odkaz na některou z úrovní škály. Částka, která odpovídá dané úrovni na škále pak představuje maximální výši ukládaného peněžitého trestu za spáchání takového trestného činu.

Důvod existence Standard scale je prostý. Vzhledem k roztříštěnosti britské trestněprávní úpravy by uvádění maximální výše peněžitého trestu u každého trestného činu jednotlivě znamenalo, že by parlament musel novelizovat mnoho ustanovení ve mnoha zákonech, když by chtěl snížit anebo zvýšit tyto sazby, např. vzhledem k inflaci. Standard scale je tak velmi elegantním řešením této situace, neboť parlament musí novelizovat pouze jedno ustanovení (dokonce jen jeden odstavec) jednoho zákona.

4.2.1. Obecná úprava trestných činů souvisejících s prostitucí na území Velké Británie:

Od poloviny padesátých let dvacátého století se problematice prostituce systematicky věnovaly celkem 4 zákony, které kromě trestné činnosti související s prostitucí taktéž komplexně upravovaly trestné činy, které bychom dle české právní úpravy a nauky nazvali trestnými činy proti důstojnosti v sexuální oblasti. Jedná se konkrétně o zákony, které společně nesou jméno „Zákon o sexuálních trestných činech“ - „Sexual Offences Act.“¹⁴⁹

Sexual Offences Act 1956 zavedl sérii trestných činů, které se zabývají zejména potíráním provozování nevěstinců. Zároveň však obsahoval také ustanovení zavádějící trestné činy, které soustavně potíraly sociopatologické jevy související s prostitucí v širším kontextu. Jednalo se např. o trestný čin způsobování prostituce žen dle § 22 Sexual Offences Act 1956, nebo trestný čin žití muže z výdělků prostituce ženy dle § 30 Sexual Offences Act 1956. Tyto trestné činy byly později pojaty do Sexual Offences Act 2003, který převzal, sjednotil a zmodernizoval tuto kategorii trestných činů. V současnosti platná ustanovení Sexual Offences Act 1956 se tak

¹⁴⁹ N. PADFOELD, Criminal Law, 9. vydání, Oxford university press: Oxford, 2014 s. 302

zabývají trestnou činností, která se váže k problematice nevěstinců. Dále byl přijat Street Offences Act 1959, který se mimo jiné zabývá postihem pouliční prostituce.

Sexual Offences Act 1967 zavedl ve svém § 5 trestný čin žití z výtědku prostituta (tedy prostituující osoby, která je mužem), přičemž tento trestný čin, na rozdíl od trestného činu dle § 30 Sexual Offences Act 1956, mohl spáchat jak muž, tak žena.¹⁵⁰ Tento trestný čin však byl, spolu s většinou obsahu tohoto zákona také derogován novou úpravou v Sexual Offences Act 2003. V platnosti zůstal zachován pouze § 6 Sexual Offences Act 1967, který rozšířil definici nevěstince tak, že pod tento pojem spadají i prostory, kam se lidé uchylují k „praktikování homosexuálních zvrhlostí.“¹⁵¹

Posledním, z v současnosti platných zákonů, které se této problematiky dotýkají, je Sexual Offences Act 2003. Tento zákon opět zavedl sérii nových trestných činů, z nichž některé nahradily dosavadní úpravu, zatímco jiné pouze doplnily trestné činy stávající.¹⁵² Sexual Offences Act 2003 taktéž definitivně ukončil vázání trestní odpovědnosti pachatele za některé trestné činy na skutečnost, že je určitého pohlaví předpokládaného skutkovou podstatou daného trestného činu.¹⁵³ Jedná se však o zákon, který postihuje širší oblast jednání neboť, slovy jeho preambule, se týká sexuálních trestných činů. Tento pojem však objímá širší kategorii mravnostní kriminality než sexuální kriminalita v kriminologickém pojetí, neboť zahrnuje i úpravu trestných činů souvisejících s prostitucí a jejich postih.

V následujících částech této práce budou rozebrány jednotlivé skutkové podstaty trestných činů obsažených ve výše uvedených zákonech. Nejprve jsou pospány trestné činy obsažené v Sexual Offences Act 2003, neboť tento zákon obsahuje průřezovou úpravu trestního postihu protiprávních jednání souvisejících s prostitucí. Dále jsou pospány skutkové podstaty trestných činů dle Sexual Offences Act 1956, neboť se v současnosti jedná o úpravu problematiky specifické trestné činnosti s prostitucí související, a sice provozování nevěstinců a obdobných míst. Nakonec je popsán trestný čin dle § 1 Street Offences Act 1959, který představuje kriminalizaci specifického jednání prostituujících osob.

Vzhledem k tomu, že Sexual Offences Act 2003 představuje základní pilíř trestněprávní úpravy prostituce ve Velké Británii, je před rozborem jednotlivých trestných činů týkajících se

¹⁵⁰ N. PADFOELD, Criminal Law, 9. vydání, Oxford university press: Oxford, 2014 s. 302

¹⁵¹ N. PADFOELD, Criminal Law, 9. vydání, Oxford university press: Oxford, 2014 s. 302

¹⁵² N. PADFOELD, Criminal Law, 9. vydání, Oxford university press: Oxford, 2014 s. 302

¹⁵³ N. PADFOELD, Criminal Law, 9. vydání, Oxford university press: Oxford, 2014 s. 302

prostitutce potřeba zmínit § 54 Sexual Offences Act 2003, který obsahuje výklad tří pojmů užívaných ve výše uvedených skutkových podstatách.

Prvním z těchto pojmů je „prospěch“ („gain“), který zahrnuje zisk a dobrou vůli. Dle § 54 odst. 1 písm. a) Sexual Offences Act 2003 je ziskem jakákoliv finanční výhoda, včetně zproštění povinnosti platit, či poskytnutí zboží anebo služeb, včetně služeb sexuálních, ať už bezplatně nebo za sníženou cenu. Tato definice se uplatní pro účely trestných činů dle § 52, 53 a 53A Sexual Offences Act 2003 a je shodná s definicí pojmu „úplaty“ („payment“) dle § 54 odst. 3 Sexual Offences Act 2003 pro účely trestného činu dle § 53A Sexual Offences Act 2003. Dle § 54 odst. 1 písm. b) Sexual Offences Act 2003 pak prospěch představuje také jakákoliv dobrá vůle („goodwill“) jiné osoby, která je způsobilá po určitém čas přinést finanční výhodu (tedy prospěch ve smyslu § 54 odst. 1 písm. a) Sexual Offences Act 2003), nebo se jako takto způsobilá jeví.

Pojem prospěch je tedy v rámci Sexual Offences Act 2003 vykládán obdobně široce, jako je tomu u pojmu prospěch v rámci skutkové podstaty trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 2 TZ. Lze ale také uvažovat o tom, že pojetí prospěchu v Sexual Offences Act 2003 jde ještě dál, neboť zahrnuje do pojmu prospěch i dobrou vůli jiného, která má teprve faktický prospěch, o který pachatel usiluje, přivodit. Dobrá vůle vlastně představuje pouhý, byť i jen mlčky učiněný, příslib odměny pachatele. Dokonce dobrá vůle ani nemusí být způsobilá vést k odměnění pachatele. Jinými slovy, pachatel nemusí dosáhnout prospěchu tam, kde je znakem skutkové podstaty níže popsanych trestných činů (§ 52, 53 a 53A Sexual Offences Act 2003), aby byl trestný čin dokonán. Stačí že o prospěch pachatel usiluje.

§ 54 odst. 2 Sexual Offences Act 2003 pak vykládá další, a to velice klíčový, pojem, kterým je prostituující osoba („prostitute“). Jedná se o osobu, která alespoň jednou nabídne nebo poskytne sexuální služby druhé osobě za úplatu nebo její příslib, přičemž není rozhodné, zda úplatu nebo její příslib obdrží takto činící osoba nebo třetí osoba, a stejně tak není rozhodné, zda osoba, která tyto služby nabízí nebo poskytuje, je k takové činnosti nucena. Pojem prostituce („prostitution“) má být poté vykládán v souladu s touto definicí. Tato definice se přímo týká trestných činů v § 51A, 52, 53 a 53A Sexual Offences Act 2003.

Jak britské, tak české pojetí prostituce a prostituující osoby je tedy v zásadě shodné. Zákonné vymezení prostituující osoby je však mnohem podrobnější než vymezení prostituce v české judikatuře. Je také vhodné se pozastavit u jednoho znaku, a tím je skutečnost, že není rozhodné, zda byla prostituující osoba nucena („compelled“) k prostituci nebo ne. Pojmu

nucení k prostituci dle Sexual Offences Act 2003 by odpovídal pojem přiměření jiného k prostituci dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, neboť nucení představuje nátlak nižší intenzity, který právně relevantně nevylučuje vůli osoby, která je předmětem takového nátlaku. Vyvíjení nátlaku, který by dosahoval takové intenzity, že je možné říct, že osoba, která byla předmětem nátlaku neprojevuje svobodně svou vůli, představuje donucení („coercion“), které je podrobněji vysvětleno níže v rámci rozboru trestného činu dle § 53A Sexual Offences Act 2003.

4.2.1.1. Trestný čin žádání dle § 51A Sexual Offences Act 2003:

Trestný čin žádání spáchá dle § 51A odst. 1 Sexual Offences Act 2003 osoba, která je na ulici nebo veřejném prostranství a žádá jiného, aby poskytl sexuální služby jakožto prostituující osoba.

Dle § 51A odst. 2 Sexual Offences Act 2003 je osobou, která je na ulici nebo veřejném prostranství taktéž osoba, která je ve vozidle, které je na ulici nebo veřejném prostranství. Obviněný se tedy nemůže úspěšně bránit tvrzením, že § 51A Sexual Offences Act 2003 postihuje pouze jednání pachatele-chodce, resp. tvrzením, že v momentě, kdy je ve vozidle, není přímo na ulici nebo veřejném prostranství. § 51A odst. 4 Sexual Offences Act 2003 pak stanoví, že definice pojmu ulice je shodná s pojetím obsaženém v § 1 odst. 4 Street Offences Act 1959. Konkrétně se tedy jedná o § 1 odst. 4 písm. c) tohoto zákona, který pod pojem ulice zahrnuje taktéž mosty, silnice, dráhy, pěší stezky, podzemní dráhy, náměstí, nádvoří, uličky a pasáže, nehledě na to, zda se jedná o dopravní tepny či nikoliv, přičemž se však musí jednat o místa přístupná veřejnosti v daný čas (ve smyslu doby, kdy je trestný čin páchan). Toto ustanovení taktéž stanoví, že pro účely tohoto zákona, a potažmo i pro účely § 51A Sexual Offences Act 2003, představují součást ulice také jakékoliv vchody do prostor, které směřují do ulice ve výše uvedeném smyslu, jakož i pozemky, které jsou z ulice přístupné.

Trestný čin žádání tak představuje kriminalizaci poptávání úplatných sexuálních služeb v rámci pouliční prostituce. Jde tedy o jeden z nástrojů boje s obecně nejproblematičtější formou prostituce, a to prostitucí pouliční. Pachatelem tohoto trestného činu není ani sama prostituující osoba a taktéž ani další osoba, která se na činnosti prostituující osoby podílí, nýbrž klient, který takovéto služby vyhledává. Trestný čin žádání je dokonán již v momentě, kdy pachatel učiní prostituující nebo jiné osobě na veřejnosti nabídku úplatného pohlavního styku.

Byť trestný čin žádání představuje formu přímé kriminalizace poptávání prostituce, a to nehledě na to, že prostituující osoba poskytuje sexuální služby dobrovolně, či nikoliv, nejedná se v konečném důsledku o moc přísnější úpravu, než je tomu v tuzemsku. Poptávání sexuálních

služeb na veřejnosti nebo na veřejném prostranství by na území ČR mohlo představovat za určitých okolností trestný čin výtržnictví dle § 358 TZ, především tedy v případě, že pachatel se takovou činností dopustil hrubé neslušnosti. Je však pravdou, že britská právní úprava jde z hlediska přísnosti trestní represe dál, neboť není rozhodné „jak slušně“ klient poptává tyto služby. Lze tedy s trochou nadsázky říct, že na území České republiky by dle současné právní úpravy decentní žádost o poskytnutí sexuální služby od prostituující osoby neměla nezbytně představovat trestný čin, zatímco na území Velké Británie by se o trestný čin jednalo, nehledě na diskrétnost pachatele.

Dle § 51A odst. 3 Sexual Offences Act 2003 hrozí pachateli tohoto trestného činu pokuta nepřevyšující úroveň 3 (200£) v případě souhrnného odsouzení.

4.2.1.2. Trestný čin způsobení nebo podněcování prostituce dle § 52 Sexual Offences Act 2003:

Objektivní stránku tohoto trestného činu popisuje § 52 odst. 1 Sexual Offences Act 2003. Trestný čin způsobení nebo podněcování prostituce spáchá ten, kdo úmyslně způsobí, že jiná osoba začne provozovat prostituci kdekoli ve světě, nebo k takové činnosti jinou osobu podněcuje, přičemž pachatel takto činí s cílem získat prospěch pro sebe nebo pro jinou osobu. Dle § 52 odst. 1 písm. b) Sexual Offences Act 2003 není rozhodné, zda pachatel takto činí pro bezprostřední poskytnutí prospěchu, nebo tento trestný čin páchá pouze v očekávání prospěchu.

Tento trestný čin svým způsobem odpovídá koncepci trestného činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ, neboť jeho podstatou je potrestání pachatele za činnost způsobující provozování prostituce jinou osobou. Opět není rozhodné, zda prostituující osoba takto činí dobrovolně nebo proti své vůli. Rozdíl oproti trestnému činu kuplířství dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ lze však spatřovat v tom, že § 52 odst. 1 Sexual Offences Act definuje činnost pachatele velice široce. Pod pojem „způsobení prostituce“ („causing prostitution“) lze vměstnat jakoukoliv činnost, která vede k tomu, že jiná osoba poskytne nebo nabídne další osobě sexuální služby za úplatu. Oproti tomu česká trestněprávní úprava kriminalizuje jednání pachatele, které nabírá podobu alespoň jedné z pěti v § 189 odst. 1 al. 1 TZ vyjmenovaných forem, byť se taktéž jedná o relativně široké pojmy. Taktéž, díky § 54 odst. 2 Sexual Offences Act 2003, je trestněprávní postih pachatelů, na jejichž trestnou činnost lze britskou právní úpravu aplikovat, znatelně přísnější, neboť stačí, aby pachatel způsobil pouze jeden případ prostituce. Oproti tomu, dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ je požadována určitá trvalost takového jednání prostituující osoby, neboť pachatel je trestán za způsobení provozování prostituce.

Podněcování k prostituci pak ve své podstatě představuje předčasně dokonanou variantu trestného činu dle § 52 Sexual Offences Act 2003 ve formě způsobení prostituce, neboť pachatel tento trestný čin dokoná již tím, že jinou osobu k prostituci kdekoliv ve světě podněcuje. Není proto rozhodné, zda jiná osoba protiprávnímu útoku pachatele podlehne a prostituci provozovat začne, nebo zda útoku odolá.

Je však také dobré zmínit, že na rozdíl od § 189 odst. 1 al. 1 TZ, je trestní odpovědnost pachatele trestného činu dle § 52 Sexual Offences Act 2003 podmíněna jeho úmyslem získat prospěch. Není tedy možné dle tohoto ustanovení postihnout pachatele, který by prostituci způsoboval nebo k ní podněcoval nezištně, na rozdíl od naší právní úpravy.

Je-li pachatel souhrnně odsouzen, pak mu dle § 52 odst. 2 písm. a) Sexual Offences Act 2003 hrozí trest odnětí svobody až na 6 měsíců anebo peněžitý trest nepřevyšující statutární maximum (úroveň 5, tedy 5000£). Je-li pachatel odsouzen na základě žaloby, pak mu hrozí trest odnětí svobody až na 7 let.

4.2.1.3. Trestný čin řízení prostituce pro prospěch dle § 53 Sexual Offences Act 2003:

Trestný čin dle § 53 Sexual Offences Act 2003 spáchá pachatel, který úmyslně řídí jakoukoli činnost jiné osoby, která se vztahuje k prostituci této osoby, a to nehledě na to, kde jiná osoba prostituci provozuje, a činí tak v úmyslu získat prospěch.

Jedná se opět o velmi široké vymezení jednání pachatele, neboť jeho trestná činnost spočívá de facto i de iure v jakékoliv činnosti, kterou prostituci jiné osoby organizuje. Určité zúžení lze však pozorovat ve dvou ohledech. Zaprvé je pachatel trestně odpovědný pouze za činnost, kterou prostituci jiné osoby řídí, tedy kterou prosazuje svou vůlí v otázce podoby výkonu prostituce jinou osobou. Nelze tedy uvažovat o postihu osob, které poskytují pouze zajišťovací činnosti (např. ochranka, obsluha baru, řidič, osoba provádějící úklid prostor atd.), a to ani v případě, kdy jsou si tyto osoby vědomy, že úplata za jejich služby pochází z prostituce provozované jinou osobou. Zadruhé, stejně jako v případě trestného činu dle § 52 Sexual Offences Act 2003, není možné postihnout osobu takto jednající nezištně.

Výše popsané jednání pachatelů lze pozorovat i v případě pachatelů trestného činu kuplířství dle § 189 TZ, neboť je typické, že pachatel např. pouze nekořistí z prostituce provozované jinou osobou, ale taktéž její činnost do jisté míry organizuje (vymezení směn a jejich délky, nastavení pravidel dělby zisku apod.). Česká právní úprava však nepodmiňuje trestněprávní postih pachatele trestného činu kuplířství jeho aktivní organizační činností ve vztahu k prostituci oběti.

Dle § 53 odst. 2 písm. a) Sexual Offences Act 2003 hrozí pachateli v případě souhrnného odsouzení trest odnětí svobody až na 6 měsíců anebo peněžité trest nepřevyšující statutární maximum. Pachateli odsouzenému na základě žaloby pak opět hrozí trest odnětí svobody v délce až 7 let.

4.2.1.4. Trestný čin placení za sexuální služby prostituuující osoby podrobené násilí atd. dle § 53A Sexual Offences Act 2003:

Dle § 53A odst. 1 Sexual Offences Act 2003 je trestným činem přislíbení úplaty za sexuální služby prostituuující osoby, vůči níž se jiná osoba dopustila vykořisťovatelského jednání způsobitelného přimět nebo pohnout prostituuující osobu k poskytnutí sexuálních služeb, za něž pachatel přislíbil úplatu, přičemž třetí osoba se dopustila tohoto vykořisťovatelského jednání v očekávání prospěchu pro sebe nebo pro jinou osobu.

Vykořisťovatelské jednání třetí osoby definuje § 53A odst. 3 Sexual Offences Act 2003, a to jako užití násilí, pohrůžky, bez ohledu na to, zda se jedná o pohrůžku jakékoliv újmy, či jakoukoliv další formu donucování anebo vyvolání či zneužití omylu prostituuující osoby.

Tento trestný čin tedy představuje kriminalizaci jednání na straně klienta, přičemž souběh s trestným činem dle § 51A Sexual Offences Act 2003 není vyloučen. Podstatným rozdílem oproti trestnému činu žádání je skutečnost, že prostituuující osoba je obětí praktik nucené prostituce ze strany další osoby, což má za následek mimo jiné také kriminalizaci uvedeného jednání nehledě na to, zda se samotné poptávání, resp. přislíb úplaty, odehrává na veřejnosti, či nikoliv. § 53A odst. 2 Sexual Offences Act 2003 v ohledu na tuto skutečnost dále stanoví dvě okolnosti, které nejsou rozhodné pro trestní odpovědnost pachatele tohoto trestného činu. Zaprvé není rozhodné dle § 53A odst. 2 písm. a) Sexual Offences Act 2003 jak místo, kde mají být takové sexuální služby poskytnuty, tak skutečnost, zda vůbec sexuální služby opravdu poskytnuty byly. Toto mimo jiné znamená, že trestný čin dle § 53A Sexual Offences Act 2003 je dokonán i tehdy, pokud sexuální služby mají být poskytnuty v soukromí, ale je také dokonán již v momentě, kdy dojde k příslibu úplaty pachatele.

Taktéž však není dle § 53A odst. 2 písm. b) Sexual Offences Act 2003 rozhodné, zda si vůbec pachatel mohl a měl být vědom skutečnosti, že třetí osoba se dopustila vykořisťovatelského jednání. Toto je velmi podstatným prvkem tohoto trestného činu, neboť dochází k vyjmutí této skutečnosti z okruhu skutečností, které musí být pokryty zaviněním pachatele. Jinými slovy, pachatel, který přislíbí úplatu za sexuální služby prostituuující osoby, o níž je si plně vědom, že byla vystavena vykořisťovatelskému jednání třetí osoby, bude stejně trestně odpovědný

dle § 53A Sexual Offences Act 2003 jako pachatel, který si této skutečnosti nejen vůbec nebyl vědom, ale také objektivně neměl žádný důvod se domnívat, že prostituující osoba je k prostituci nucena, a ani neměl možnost se této informace věrohodně dobrat. Dokonce lze hovořit o tom, že stran této okolnosti dochází k objektivizaci trestní odpovědnosti pachatele. Toto pak představuje zásadní problém hned v několika rovinách. Zaprvé pachatel, který si této skutečnosti není vědom, v momentě, kdy přislíbí úplatu za sexuální služby prostituující osoby a popří tom žádným jiným způsobem se nedostane do rozporu s právním řádem, de facto hraje trestněprávní ekvivalent ruské rulety, neboť si nemůže nikdy být stoprocentně jistý, zda tento znak skutkové podstaty není naplněn. Dále objektivizace trestní odpovědnosti ve vztahu k této skutkové okolnosti, která představuje hlavní důvod, proč byl tento trestný čin zaveden, klade rovnítko mezi pachatele, kteří vědomě vyhledávají anebo čerpají sexuální služby z nucené prostituce, a pachatele, kteří nemají důvod rozumně tuto skutečnost předpokládat. Vlastně tímto zákonodárce říká, že stran společenské nebezpečnosti jsou obě skupiny pachatelů stejné.

Je sice pravda, že postih pachatelů tohoto trestného činu je relativně mírný, neboť pachatel v případě jeho souhrnného odsouzení hrozí dle § 53A odst. 4 Sexual Offences Act 2003 pouze peněžité trest do výše úrovně 3 (1000£). Taktéž je pravda, že vzhledem k strukturám skutkových podstat trestných činů znásilnění dle § 1 Sexual Offences Act 2003, napadení penetrací dle § 2 Sexual Offences Act 2003, sexuálního napadení dle § 3 Sexual Offences Act 2003 a způsobení nedobrovolné účasti na sexuální aktivitě dle § 4 Sexual Offences Act je možný jednočinný souběh těchto trestných činů s trestným činem dle § 53A Sexual Offences Act 2003. Beztak objektivní odpovědnost je něčím, co má v trestním právu místo.

4.2.1.5. Trestný čin vlastnění nevěstince dle § 33 Sexual Offences Act 1956:

Skutková podstata tohoto trestného činu je velice jednoduchá. Osoba, která vlastní, spravuje nebo pomáhá správě nevěstince se dopouští trestného činu. Stojí však za zmínku, že pro odsouzení pro spáchání tohoto trestného činu je postačující, aby bylo před soudem prokázáno, že daný prostor, který pachatel vlastní, spravuje nebo pomáhá spravovat, má sloužit k výkonu prostituce, a tedy je nevěstinec. Není potřeba, aby bylo prokázáno, že k prostituci na jeho premisách alespoň jednou došlo. Svým způsobem tak tento trestný čin je předčasně dokonáný, na rozdíl od trestného činu dle § 33A Sexual Offences Act 1956, který je popsán níže.

Trest za spáchání tohoto trestného činu není vymezen v samotném § 33 Sexual Offences Act 1956, ale je uveden, stejně jako u všech ostatních trestných činů dle Sexual Offences Act 1956, v Seznamu č. 2, který je přílohou tohoto zákona. Za spáchání trestného činu dle § 33 Sexual Offences Act tedy na základě Seznamu č. 2 hrozí pouze souhrnné odsouzení.

Prvotrestanému pachateli hrozí buďto trest odnětí svobody v délce nepřevyšující 3 měsíce anebo peněžitý trest do výše 100£. Pachateli, který je pro spáchání tohoto trestného činu souzen již po druhé od jeho prvního odsouzení pro takový trestný čin, hrozí trest odnětí svobody, jehož maximální délka nesmí převyšovat 6 měsíců, či peněžitý trest do výše 250£, anebo obojí.

4.2.1.6. Trestný čin vlastnění nevěstince užívaného pro prostituci dle § 33A Sexual Offences Act 1956:

§ 33A odst. 1 Sexual Offences Act 1956 stanoví, že trestný čin spáchá ten, kdo vlastní, spravuje nebo pomáhá spravovat nevěstinec, do něž se lidé uchylují za účelem praktik zahrnujících prostituci, a to nehledě na to, zda předmětný nevěstinec slouží i k jiným účelům.

Vzhledem k užití pojmu „praktiky zahrnující prostituci“ („practices involving prostitution“) lze konstatovat, že nevěstincem užívaným k prostituci nemusí být nezbytně pouze prostor, v němž se odehrává úplatný pohlavní styk. Za takovýto nevěstinec lze považovat také např. prostory, kde dochází pouze ke sjednání poskytnutí úplatného pohlavního styku, či jiným aktivitám, které s prostitucí souvisí. Prostituci pro účel § 33A Sexual Offences Act 1956 definuje odst. 2 tohoto ustanovení, přičemž tak činí pouhým odkazem § 51 odst. 2 Sexual Offences Act 2003, který, jak již bylo uvedeno, poskytuje definici prostitute.

Prvotrestanému pachateli hrozí buďto trest odnětí svobody v délce nepřevyšující 3 měsíce anebo peněžitý trest do výše 100£. Pachateli, který je pro spáchání tohoto trestného činu souzen již po druhé od jeho prvního odsouzení pro takový trestný čin, hrozí trest odnětí svobody, jehož maximální délka nesmí převyšovat 6 měsíců, či peněžitý trest do výše 250£, anebo obojí.

4.2.1.7. Trestný čin dovolení užití prostor k prostituci pronajímatelem dle § 34 Sexual Offences Act 1956:

Tento trestný čin je tvořen dvěma základními skutkovými podstatami, přičemž obě jsou obsaženy v § 34 Sexual Offences Act 1956. Dle první skutkové podstaty je trestným činem, když pronajímatel nebo jeho zástupce pronajme, byť i jen část prostor, s vědomím, že byť i jen část prostor bude použita jako nevěstinec. Druhá skutková podstata tohoto trestného činu pak spočívá v tom, že pronajímatel nebo jeho zástupce, tolerují užívání pronajímaných prostor nájemcem jako nevěstinec. Tedy první skutková podstata tohoto trestného činu postihuje jednání pachatele, který vstoupí do nájemní smlouvy ohledně dotčených prostor s tím, že si je vědom, že v pronajímaných prostorech bude probíhat činnost související s prostitucí. Druhá skutková podstata pak kriminalizuje jednání pachatele, který se dozví, že pronajímané prostory jsou

k takovému účelu užívány, ale nepodnikne nezbytné kroky k tomu, aby v takovém užívání zabránil, jakožto např. vypovězení nájemní smlouvy, oznámení případné trestné činnosti policii apod.

Prvotrestanému pachateli hrozí buďto trest odnětí svobody v délce nepřevyšující 3 měsíce anebo peněžitý trest do výše 100£. Pachateli, který je pro spáchání tohoto trestného činu souzen již po druhé od jeho prvního odsouzení pro takový trestný čin, hrozí trest odnětí svobody, jehož maximální délka nesmí převyšovat 6 měsíců, či peněžitý trest do výše 250£, anebo obojí.

4.2.1.8. Trestný čin dovolení užívání prostor jako nevěstince nájemcem dle § 35 Sexual Offences Act 1956:

Tento trestný čin taktéž sestává ze dvou základních skutkových podstat. První základní skutkovou podstatu tohoto trestného činu dle § 35 odst. 1 Sexual Offences Act 1956 naplní nájemce, osoba, která v pronajímaném prostoru s nájemcem žije anebo osoba zodpovídající za pronajímaný prostor, pokud vědomě umožní užívání tohoto prostoru jakožto nevěstince.

Druhá skutková podstata tohoto trestného činu je obsáhle popsána v § 35 odst. 3 Sexual Offences Act 1956, přičemž jejím pachatelem je pronajímatel a jejím výchozím předpokladem je rozšíření oprávnění pronajímatele převést či ukončit nájem na jinou osobu, než je nájemce dle § 35 odst. 2 Sexual Offences Act 1956, pokud soud shledá nájemce nebo osobu s nájemcem v prostorách žijící vinného trestným činem dle § 35 odst. 1 Sexual Offences Act 1956. § 35 odst. 3 písm. a) Sexual Offences Act 1956 za takové situace de facto ukládá povinnost pod hrozbou trestní sankce pronajímateli realizovat zákonná oprávnění dle § 35 odst. 2 Sexual Offences Act 1956 v momentě, kdy je pronajímatel seznámen se skutečností, že pachatelé uvedení v § 35 odst. 2 Sexual Offences Act 1956 byli odsouzeni pro trestný čin dle § 35 odst. 1 Sexual Offences Act 1956. Po uplatnění práva ukončit nájem z důvodů dle § 35 odst. 2 Sexual Offences Act 1956 je pronajímatel dále dle § 35 odst. 3 písm. b) Sexual Offences Act 1956 povinen v případě, že by opět uzavřel nájemní smlouvu s nebo ve prospěch pachatelů zajistit, aby v takto nově pronajatých prostorách nedocházelo k dalšímu páchaní trestného činu dle § 35 odst. 1 Sexual Offences Act 1956. Pokud pronajímatel nedostojí povinností ad § 35 odst. 3 písm. a) a b) Sexual Offences Act 1956, pak je dle § 35 odst. 3 Sexual Offences Act 1956 spolupachatelem trestného činu dle § 35 odst. 1 Sexual Offences Act 1956, ledaže prokáže, že podnikl veškeré nezbytné kroky, aby nedošlo k dalšímu páchaní tohoto trestného činu v pronajatých prostorách.

Druhá základní skutková podstata trestného činu dle § 35 Sexual Offences Act 1956 je ve vztahu speciality vůči druhé základní skutkové podstatě trestného činu dovolení užití prostor k prostituci pronajímatelem dle § 34 Sexual Offences Act 1956, přičemž se jedná o skutkovou podstatu privilegovanou. Důvodem pro tento přístup k pachateli-pronajímátele trestného činu dle § 35 odst. 3 Sexual Offences Act 1956 je skutečnost, že na rozdíl od pachatele trestného činu dle § 34 Sexual Offences Act 1956, si je tento pachatel vědom trestněprávně relevantního užívání pronajatých prostor teprve od momentu, kdy je obeznámen s odsouzením nájemce anebo osoby s nájemcem v pronajímaných prostorách žijící, což činí pachatele trestného činu dle § 35 odst. 3 Sexual Offences Act 1956 pro společnost o poznání méně nebezpečným.

Prvotrestanému pachateli hrozí buďto trest odnětí svobody v délce nepřevyšující 3 měsíce anebo peněžitý trest do výše 100£. Pachateli, který je pro spáchání tohoto trestného činu souzen již po druhé od jeho prvního odsouzení pro takový trestný čin, hrozí trest odnětí svobody, jehož maximální délka nesmí převyšovat 6 měsíců, či peněžitý trest do výše 250£, anebo obojí.

4.2.1.9. Trestný čin umožnění užití prostor k prostituci nájemcem dle § 36 Sexual Offences Act 1956:

Tento trestný čin spáchá nájemce anebo osoba s nájemcem v pronajímaných prostorách žijící, pokud vědomě umožní užití pronajímaných prostor jako celku anebo jejich části pro účely příležitostné prostituce. K této skutkové podstatě je třeba zmínit pár věcí. Zaprvé, původní anglické znění § 36 Sexual Offences Act 1956 používá výraz „habitual prostitution,“ který by se doslovně přeložil jako „obvyklá prostituce.“ Z hlediska kontextu tohoto ustanovení v rámci Sexual Offences Act 1956, zejména tedy pojetí nevěstince jakožto místa, kam se lidé uchylují pro praktiky související s prostitucí, však vyplývá, že do českého jazyka je třeba tento výraz přeložit jakožto „příležitostná prostituce,“ neboť podstatou tohoto ustanovení je kriminalizace jednání pachatele, který poskytuje prostory k provozování prostituce ad hoc, sporadicky, nikoliv soustavně, jak je tomu v případě nevěstince. Taktéž je zde kriminalizováno pouze jednání pachatele, které ve svém důsledku vede k užití dotčených prostor pro účel prostituce ve smyslu úplatného pohlavního styku, a tedy nikoliv nezbytně ke všem tzv. „praktikám souvisejícím s prostitucí.“

Prvotrestanému pachateli hrozí buďto trest odnětí svobody v délce nepřevyšující 3 měsíce anebo peněžitý trest do výše 100£. Pachateli, který je pro spáchání tohoto trestného činu souzen již po druhé od jeho prvního odsouzení pro takový trestný čin, hrozí trest odnětí

svobody, jehož maximální délka nesmí převyšovat 6 měsíců, či peněžité trest do výše 250£, anebo obojí.

4.2.1.10. Street Offences Act 1959:

Tento zákon obsahuje pouze jeden trestný čin, a to trestný čin postávání a vnučování se za účelem prostituce dle § 1 Street Offences Act 1959. Tento trestný čin spáchá osoba starší 18 let, která soustavně postává na ulici nebo na veřejném prostranství za účelem prostituce anebo se na takových místech vnučuje pro takový účel.

§ 1 odst. 4 Street Offences Act 1959 obsahuje ve svých písm. a) až c) vysvětlení některých pojmů, které odhalují podstatu tohoto trestného činu. Soustavnost představuje dle § 1 odst. 4 písm. a) Street Offences Act 1959 opakování výše uvedeného jednání alespoň dvakrát v rámci doby 3 měsíců. Dle § 1 odst. 4 písm. b) Street Offences Act 1959 pak osoba postává nebo se vnučuje pro účely prostituce tehdy, pokud takovýmto jednáním sleduje nabízení sexuálních služeb. § 1 odst. 4 písm. c) Street Offences Act 1959 pak uvádí výčet míst, která jsou pro účely tohoto ustanovení považována za ulici nebo veřejné prostranství. Je tedy zřejmé, že pachatelem tohoto trestného činu je prostituující osoba, která praktikuje pouliční prostituci.

Dle § 1 odst. 2 Street Offences Act 1959 hrozí za tento trestný čin pachateli peněžité trest do výše úrovně 2 (500£). Maximální výše peněžitého trestu zvyšuje na 3. úroveň (1000£), pokud pachatel byl již v minulosti pro tento trestný čin odsouzen. Krom trestní sankce také přichází v úvahu dle § 1 odst. 2A Street Offences Act 1959 vydání nařízení soudu, na jehož základě se musí pachatel v rámci doby uvedené v takovém nařízení podrobit třem schůzkám s tzv. „dohlížející osobou.“ § 1A odst. 3 Street Offences Act 1959 požaduje, aby dohlížející osoba měla odbornost nebo zkušenosti, které zaručí, že schůzky pachatele s touto osobou dosáhnou jejich účelu. Účel schůzek specifikuje § 1 odst. 2B Street Offences Act 1959 jako identifikaci a vypořádání se s příčinami trestné činnosti pachatele, a dále nápravu pachatele pro futuro, spočívající v nalezení způsobu, jak zaručit, že pachatel nebude dále tento trestný čin páchat. Pokud je vydáno toto nařízení, pak dle § 1 odst. 2D Street Offences Act 1959 nesmí být vůči pachateli trestného činu pro spáchání tohoto trestného činu uplatněn žádný další postih.

4.2.2. Úprava na území Severního Irska:

Na území Severního Irska platí Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008, který upravuje celkem 5 trestných činů souvisejících s prostitucí. Jedná se o velmi podobnou úpravu, jako je tomu v Anglii a Walesu, byť s jistými odlišnostmi, které stojí za zmínění.

Kromě skutkových podstat trestných činů obsahuje Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 v čl. 58 vysvětlení některých pojmů, které jsou v rámci tohoto zákona užívány. Definice prostituující osoby dle čl. 58 odst. 2 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 je shodná s definicí dle § 54 odst. 2 Sexual Offences Act 2003, s tím rozdílem, že neřeší otázku obdržení úplaty třetí osobou. Výklad pojmu „prostitute“ se odvíjí od tohoto vymezení prostituující osoby. Definice „úplaty“ dle čl. 58 odst. 3 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 a definice „prospěchu“ dle čl. 58 odst. 4 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 je shodná s definicemi těchto pojmů v § 54 Sexual Offences Act 2003.

Dle čl. 58 odst. 5 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 je jednání soustavné, pokud je opakováno alespoň jednou v rozmezí tří měsíců. Čl. 58 odst. 7 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 nakonec podává výčet míst, která jsou považována za ulici pro účely čl. 60 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008. Význam těchto pojmů je shodný s jejich anglo-waleskými protějšky.

Nakonec je také dobré zmínit, že trestný čin žádání dle čl. 60 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008, trestný čin způsobení prostituce nebo podněcování k ní pro prospěch dle čl. 62 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 a trestný čin řízení prostituce pro prospěch dle čl. 63 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 jsou naprosto identické s jejich stejnojmennými protějšky v § 51A, 52 a 53 Sexual Offences Act 2003, z nichž ostatně byly převzaty. Totéž platí o trestném činu vlastnění nevěstince užívaného pro prostituci dle čl. 64 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008, který je shodný se stejnojmenným trestným činem dle § 33A Sexual Offences Act 1956. Tím pádem, co bylo uvedeno výše stran těchto činů nebude dále opakováno a níže je tedy podrobněji popsán pouze trestný čin placení za sexuální služby osoby dle čl. 64A Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008.

4.2.2.1. Trestný čin placení za sexuální služby osoby dle čl. 64A Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008:

Dle čl. 64A odst. 1 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 spáchá trestný čin ten, kdo získá od jiné osoby sexuální služby za úplatu, pokud (čl. 64A odst. 1 písm. a) Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008) tuto úplatu poskytne nebo přislíbím sám, a taktéž i pokud (čl. 64A odst. 1 písm. b) Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008) úplatu za sexuální služby pro pachatele poskytne nebo přislíbí další osoba za předpokladu, že pachatel o poskytnutí nebo přislíbení úplaty třetí osobou věděl anebo takovou skutečnost předpokládal. Úplatou se v kontextu tohoto trestného činu rozumí dle § 64A odst. 3 Sexual Offences Act (Northern Ireland)

2008 jakákoliv finanční výhoda (definována výše), kterou za sexuální služby prostituující osoba nebo další osoba obdrží, anebo je takovým osobám přislíbena.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že cílem trestného činu dle § 64A Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 je postih klientů úplatných sexuálních služeb, pokud dojde k jejich realizaci. Toto představuje zásadní odlišnost oproti obecné trestněprávní úpravě, neboť ta postihuje pouze klienty prostituujících osob, pokud vyhledávají sexuální služby na veřejnosti anebo pokud čerpají sexuální služby poskytované osobami, které byli oběťmi vykořisťovatelského jednání někoho jiného. Zákonodárce Severního Irska tedy volí v tomto ohledu podstatně tvrdší přístup z hlediska trestněprávní represe ve vztahu k prostituci.

V rámci zabránění příliš širokého výkladu pojmu „sexuální služby“ pro účely tohoto trestného činu stanoví čl. 64A odst. 4 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 jejich bližší vymezení. Jednotlivé podmínky jsou uvedeny v písm. a) až d) tohoto ustanovení, přičemž aby se jednalo o sexuální službu, za jejíž úplatu a realizaci je pachatel dle čl. 64A Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 postihován, musí být kumulativně splněny podmínky ad a), b) a c) anebo podmínka ad d). Sexuální služba dle čl. 64A odst. 4 písm. a), b) a c) Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 je sexuální službou, při níž je pachatel ve fyzické přítomnosti prostituující osoby a v rámci níž se pachatel prostituující osoby dotýká anebo prostituující osoba se dotýká pachatel, přičemž předmětné doteky jsou sexuální povahy. Takováto sexuální služba představuje akt, který bychom v rámci tuzemské trestněprávní terminologie nazvali pohlavním stykem. Sexuální služba dle čl. 64A odst. 4 písm. d) Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 pak spočívá v dotýkání prostituující osoby sebe sama, přičemž toto dotýkání je sexuální povahy a sleduje sexuální uspokojení pachatele, který je ve fyzické přítomnosti takto konající prostituující osoby. Alespoň po teleologické stránce tohoto ustanovení lze říct, že severoirský zákonodárce cílí na úplatné sexuální služby, které by dle české terminologie spadaly pod pojem sebeukájení. Je však otázkou, zda není tato forma sexuálních služeb definována příliš široce. Např. pod takovéto pojetí sexuálních služeb může spadat striptýz s prvky sebedotýkání tančící osoby. Naopak by pod toto pojetí neměla spadat úplatná sexuální služba, která spočívá v tom, že klient sleduje prostituující osoby, které se vzájemně sexuálně dotýkají, nebo dokonce provozují pohlavní styk, to vše v klientově fyzické přítomnosti. Druhý z příkladů pak může být nedodělkem této úpravy, který vyplývá z přílišné kazuističnosti definice úplatných sexuálních služeb, byť tento případný nedodělek může být celkem úspěšně zhojen prostřednictvím judikatury, zejména v rámci aplikace zásady a minore ad maius. Co naopak v žádném případě nebude představovat sexuální služby ve smyslu čl. 64A Sexual Offences Act (Northern Ireland)

2008, jsou úplatné sexuální služby poskytované klientovi nikoliv v jeho fyzické přítomnosti. Příklady takových služeb jsou třeba živá vysílání sex-show prostřednictvím internetu, nebo úplatné zpřístupnění webových stránek s pornografickým obsahem, ať už se jedná o přístup k nim jako celku, anebo pouze k zvláštní výseči jejich obsahu či některým jejich funkcím.

Čl. 64A odst. 5 Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 stanoví ve vztahu k tomuto trestnému činu beztrestnost prostituuující osoby z hlediska jejího účastenství v širším slova smyslu na tomto trestném činu. Jedná se o řešení této otázky prizmatem abolicionistického přístupu, neboť díky konstrukci skutkové podstaty trestného činu dle čl. 64A Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 by bylo bez tohoto ustanovení možné považovat prostituuující osobu za návodce v případě propagace jí poskytovaných sexuálních služeb, pomocníka v případě, že v rámci svého businessmodelu zprostředkovává kontakty s dalšími prostituuujícími osobami, nebo by také bylo třeba možné považovat takovou osobu za osobu tento trestný čin schvalující za určitých okolností.

Dle čl. 64A odst. 2 písm. a) Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 hrozí pachateli trestného činu dle čl. 64A Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 trest odnětí svobody nepřevyšující 6 měsíců anebo peněžitý trest nepřevyšující statutární maximum (5000£) v případě souhrnného odsouzení. V případě odsouzení na základě žaloby pak pachateli dle čl. 64A odst. 2 písm. b) Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008 hrozí trest odnětí svobody nepřevyšující jeden rok anebo pokuta nepřevyšující statutární maximum.

4.2.3. Úprava na území Skotska:

Platná trestněprávní úprava problematiky prostituce se na území Skotska rozpadá do tří zákonů, jimiž jsou Civic Government (Scotland) Act 1982, Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007 a Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995.

Civic Government (Scotland) Act 1982 kriminalizuje jednání prostituuujících osob, které představuje pouliční prostituci. Na toto téma obsahuje pouze jedno ustanovení, a to sice § 46, který upravuje trestný čin žádání a naléhání prostituuující osobou. Kromě toho však obsahuje tento zákon celou řadu dalších ustanovení, která se zabývají zejména mravnostní trestnou činností, jako je např. § 47, upravující trestný čin močení (na veřejnosti) atd., § 50 upravující trestný čin opilství a další. Tento zákon také upravuje pravomoci místní samosprávy ve vztahu k povolování určitých činností, přičemž díl třetí Civic Government (Scotland) Act 1982 se zabývá povoleními pro sex shopy a místa poskytující sexuální zábavu (nikoliv dikcí tohoto zákona striptklubů apod).

Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 je zákon upravující průřezově trestné činy dotýkající se hned několika oblastí kriminality. Mimo trestné činy sexuální v části 1, do níž jsou zařazeny i trestné činy související s prostitucí, jsou v tomto zákoně obsaženy i trestné činy týkající se např. pašování drog, řízení v podnapilosti nebo výtržnictví na sportovních utkáních. Stran trestných činů souvisejících s prostitucí, obsahuje tento zákon celkem 6 trestných činů, jimiž jsou trestný čin obstarávání (§ 7), trestný čin únosu a protiprávního zadržování (§ 8), trestný čin dovolení dívce užít prostor k vykonání pohlavního styku (§ 9), trestný čin svedení, prostitute atd. dívky mladší 16-ti let (§ 10), trestný čin podnikání v prostituci a vlastnění nevěstinců (§ 11) a trestný čin dovolení dítěti být v nevěstinci (§ 12). Je dobré zmínit jistou kuriozitu ohledně tohoto zákona, kterou je skutečnost, že každá skutková podstata níže popsána v tom, či onom ohledu požaduje jakožto znak skutkové podstaty, aby některá osoba v rámci skutkového děje figurující byla toho či onoho pohlaví. Jinými slovy, každý z níže uvedených trestných činů je v jistém ohledu vázán buďto na pohlaví pachatele (typicky muž) anebo pohlaví oběti (typicky žena).

4.2.3.1. Trestný čin žádání a naléhání prostituující osobou dle § 46 Civic Government (Scotland) Act 1982:

Základní skutková podstata tohoto trestného činu spočívá dle § 46 odst. 1 Civic Government (Scotland) Act 1982 v jednání prostituující osoby, která za účelem nabízení sexuálních služeb postává na veřejném místě, takovéto služby na veřejném místě nabízí nebo je nabízí na místě jiném takovým způsobem, že je z veřejného místa nabízení vidět, anebo naléhá na osobu v souvislosti s nabídkou sexuálních služeb na veřejném místě.

Veřejné místo definuje § 46 odst. 2 Civic Government (Scotland) Act 1982 jako jakékoliv místo, kam může v rozhodné době veřejnost, ať už za úplatu nebo ne, a dále jako veřejnou dopravu s výjimkou vozů taxislužby a pronajatých vozidel ve smyslu § 23 Civic Government (Scotland) Act 1982.

Dle § 46 odst. 1 Civic Government (Scotland) Act 1982 lze postihnout pachatele tohoto trestného činu v případě souhrnného odsouzení peněžitým trestem dosahující maximálně úrovně 2 (500£).

4.2.3.2. Trestné činy dle Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007:

Trestné činy vztahující se k prostituci jsou obsaženy v rámci § 1 Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007. Dle § 1 odst. 1 Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007 spáchá trestný čin ten, kdo na „relevantním“ místě požaduje na jiném poskytnutí služeb, které

poskytují prostituující osoby. Pojem „relevantní místo“ je vysvětlen v § 1 odst. 6 tohoto zákona tak, že relevantním místem je místo ve smyslu § 133 Civic Government (Scotland) Act 1982 a dále též jakékoliv místo, na něž má přístup veřejnost, ať už za úplaty nebo jinak. Pro účely § 1 odst. 1 Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007 je dle § 1 odst. 2 tohoto zákona nerozhodné, zda pachatel takto činí ve veřejné dopravě, ve vozidle, které není vozidlem veřejné dopravy (ale nachází se na relevantním místě) a dále ani skutečnost, že osoba, po níž pachatel předmětné služby požaduje, není prostituující osobou.

Dle § 1 odst. 3 Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007 je dále trestným činem postávání pachatele na relevantním místě, pokud lze důvodně na základě veškerých okolností učinit závěr, že pachatel takto činí za účelem získání poskytnutí služeb poskytovaných prostituující osobou. Dle § 1 odst. 4 Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007 není rozhodné, zda pachatel takto činí ve veřejné dopravě, nebo ve vozidle, které není vozidlem veřejné dopravy.

Trest za spáchání výše uvedených trestných činů stanoví § 1 odst. 5 Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007, přičemž se jedná o trest peněžitý, který nesmí přesáhnout úroveň 3 (1000£).

4.2.3.3. Trestný čin obstarávání dle § 7 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995:

Dle § 7 odst. 1 písm. a) Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 spáchá trestný čin ten, kdo obstará nebo se pokusí obstarat jakoukoliv ženu mladší 21 let nebo dívku, aby měla protiprávní pohlavní styk s jakoukoliv další osobou nebo osobami, a to v kterékoliv části světa. Dále je trestným činem dle § 7 odst. 1 písm. b) tohoto zákona obstarání nebo pokus obstarání ženy či dívky k tomu, aby byla kdekoliv ve světě běžnou prostitutkou. Dle § 7 odst. 1 písm. c) tohoto zákona je trestným činem obstarání nebo pokus obstarání ženy nebo dívky k tomu, aby opustila území Spojeného Království, přičemž pachatel tak činí s úmyslem, aby se oběť stala chovankyní nevěstince mimo území Spojeného Království nebo aby v takovém nevěstinci pravidelně působila. Nakonec dle § 7 odst. 1 písm. d) tohoto zákona je trestným činem obstarání nebo pokus obstarání ženy či dívky k tomu, aby opustila své pravidelné bydliště na území Spojeného Království, přičemž žena či dívka takto činí s úmyslem pro účely prostituce být chovankou nevěstince, nehledě na to, kde ve světě se předmětný nevěstinec nachází, anebo v takto definovaném nevěstinci pravidelně působit.

Je-li pachatel tohoto trestného činu odsouzen na základě žaloby, pak mu dle § 7 odst. 1 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 hrozí trest odnětí svobody až dvou let. Je-li pachatel pro tento trestný čin odsouzen pouze souhrnně, pak mu hrozí trest odnětí svobody až tří měsíců.

4.2.3.6. Trestný čin únosu a protiprávního zadržování dle § 8 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995:

V důsledku novelizací tohoto ustanovení obsahuje základní skutkovou podstatu tohoto trestného činu až § 8 odst. 3 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995, který stanoví, že kdokoliv, kdo zadržuje jakoukoliv ženu nebo dívku proti její vůli v jakýchkoliv prostorách nebo na kterémkoliv pozemku, a to úmyslně a vědom si toho, že takto zadržovaná může mít protiprávní pohlavní styk s muži nebo určitým konkrétním mužem nebo zadržovanou zadržuje v nevěstinci, spáchá trestný čin.

§ 8 odst. 4 tohoto zákona stanoví domněnku zadržování ženy či dívky, a to tak, že pokud se žena či dívka v místě určeném pro provozování protiprávního pohlavního styku, pak ji pachatel zadržuje, pokud jí odebral jakékoliv oblečení či jakýkoliv její jiný majetek v úmyslu přimět ji zůstat v daných prostorách. Domněnka zadržování dále také platí, pokud oblečení, které žena či dívka má na sobě, jí bylo pronajato nebo jiným podobným způsobem poskytnuto pachatelem nebo na příkaz pachatele, a to za předpokladu, že pachatel ženě či dívce hrozí soudním řízením (a potažmo jinými právními důsledky), pro případ, že by si takto poskytnuté oblečení z prostor odnesla. Pokud by takto žena či dívka učinily, přičemž takto jednaly, neboť odnesené oblečení potřebovaly pro účel opuštění nevěstince, pak není možné dle § 8 odst. 5 tohoto zákona proti nim zahájit jakékoliv řízení v této věci.

V případě, že je pachatel pro tento trestný čin odsouzen na základě žaloby, hrozí mu trest odnětí svobody nepřevyšující dva roky. V případě jeho souhrnného odsouzení mu hrozí trest odnětí svobody nepřevyšující tři měsíce.

4.2.3.7. Trestný čin dovolení dívce užít prostor k vykonání pohlavního styku dle § 9 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995:

Okruh pachatelů tohoto trestného činu vymezuje § 9 odst. 1 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 jako osoby, které jsou vlastníky nebo okupanty prostor, nebo osoby, které nad danými prostory vykonávají správu či kontrolu, nebo takovou mocí disponují, či její realizaci pomáhají. Jednání, kterým pak tyto osoby spáchají tento trestný čin představuje dle § 9 odst. 1 tohoto zákona vyvolání nebo vědomé strpění uchýlení se dívky mladší 13-ti let

nebo starší 13-ti let, ale mladší 16-ti let do těchto prostor za účelem vykonání protiprávního pohlavního styku s mužem nebo s určitým mužem.

V případě, že dotyčná dívka je mladší 13-ti let, hrozí dle § 9 odst. 1 písm. a) tohoto zákona pro spáchání tohoto trestného činu pachateli v případě odsouzení na základě žaloby trest odnětí svobody na doživotí. V případě, že dotyčná dívka je starší 13-ti let, ale mladší 16-ti let, hrozí dle § 9 odst. 1 písm. b) Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 pachateli tohoto trestného činu trest odnětí svobody, jehož délka nepřevyšuje dva roky, je-li pachatel odsouzen na základě žaloby. Je-li pachatel odsouzen souhrnně, hrozí mu trest odnětí svobody, jehož délka nepřevyšuje tři měsíce.

§ 9 odst. 2 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 zavádí speciální okolnost vylučující protiprávnost pro tento trestný čin, přičemž její konstrukce má základ ve skutkovém omylu negativním na straně pachatel. Pokud měl pachatel pádný důvod domnívat se, že dívka, která je obětí tohoto trestného činu, byla starší 16-ti let, pak bude pachatel pro tento trestný čin beztrestný. § 9 odst. 2A tohoto zákona pak stanoví výjimky z této výjimky, a sice tak, že okolnost vylučující protiprávnost dle § 9 odst. 2 se neuplatní, pokud je naplněna některá z následujících okolností.

Zprvė bude pachatel i v případě naplnění podmínek § 9 odst. 2 tohoto zákona trestný pro spáchání trestného činu dle § 9 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995, pokud byl v minulosti policií obviněn pro některý „relevantní trestný čin“. Pojem relevantního trestného činu vysvětluje § 9 odst. 3 písm. a) Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 odkazem na § 39 odst. 5 Sexual Offences (Scotland) Act 2009, který stanoví, že relevantními trestnými činy jsou trestné činy uvedené v Seznamu 1 tohoto zákona. V kostce lze říct, že se jedná o sexuální trestné činy, jejichž oběťmi jsou děti.

Obdobná okolnost, která vylučuje aplikaci okolnosti vylučující protiprávnost dle § 9 odst. 2 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995, je stanovena v § 9 odst. 2A písm. aa). Na jejím základě bude pachatel trestný i přes naplnění podmínek § 9 odst. 2, pokud byl odsouzen pro „relevantní zahraniční trestný čin“ spáchaný proti osobě mladší 16-ti let a soud zároveň shledá jako vhodné, aby mělo toto odsouzení tento účinek. Relevantní zahraniční trestný čin definuje § 9 odst. 3 písm. aa), a to opět odkazem, tentokrát na § 39 odst. 5 písm. aa) Sexual Offences (Scotland) Act 2009. Toto ustanovení se však zabývá definicí pojmu „předchozí odsouzení pro relevantní zahraniční trestný čin,“ které definuje jako předchozí odsouzení soudem členského státu Evropské Unie pro trestný čin, který představuje ekvivalent některého

z trestných činů v Seznamu 1 Sexual Offences (Scotland) Act 2009, které jsou v § 39 odst. 5 písm. aa) Sexual Offences (Scotland) Act 2009 vyjmenovány. Je zřejmé, že „relevantním zahraničním trestným činem“ má § 9 odst. 3 písm. aa) Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 na mysli ekvivalent některého z trestných činů taxativně uvedených v § 39 odst. 5 písm. aa) Sexual Offences (Scotland) Act 2009. Co však už úplně zřejmé není, je to, zda § 9 odst. 3 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 zakládá možnost soudu vzít v potaz předchozí odsouzení pachatele pro takový trestný čin kdekoliv ve světě, anebo zda je třeba být v rámci výkladu tohoto ustanovení restriktivní, a brát v potaz pouze odsouzení soudem některého členského státu Evropské Unie.

§ 9 odst. 2A písm. b) Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 stanoví poslední výjimku z pravidla dle § 9 odst. 2 tohoto zákona, jíž je skutečnost, že proti pachateli byl vydán příkaz kvůli riziku sexuální újmy („risk of sexual harm order“), který je v právní moci. Dle § 9 odst. 3 písm. b) Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 je „příkazem kvůli sexuálnímu riziku“ příkaz dle § 39 odst. 5 písm. b) Sexual Offences (Scotland) Act 2009. Toto ustanovení odkazuje dál, a to sice na § 2 Protection of Children and Prevention of Sexual Offences (Scotland) Act 2005 a § 123 Sexual Offences (Scotland) Act 2009. Obě ustanovení definují tento příkaz jakožto opatření vydané policií, které je vydáno v případě, pokud osoba, vůči níž se vydává:

1. se dopustila sexuální aktivity, jíž se účastnilo dítě anebo jež byla vykonána v jeho přítomnosti,
2. způsobila, že se dítě dívalo na osobu vykonávající sexuální aktivitu nebo na nehybné či pohyblivé obrázky se sexuálním obsahem, anebo dítě k takové aktivitě pobízela,
3. dala dítěti cokoliv, co se vztahuje k sexuální aktivitě anebo zahrnuje odkaz k takové aktivitě,
4. komunikovala s dítětem, přičemž kterákoliv část komunikace byla sexuální povahy.

4.2.3.8. Trestný čin svedení, prostituce atd. dívky mladší 16-ti let dle § 10 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995:

Dle § 10 odst. 1 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 se kdokoliv, kdo má rodičovskou odpovědnost ve smyslu § 1 odst. 3 Children (Scotland) Act 1995 vůči dívce mladší 16-ti let, nebo je za takovou dívku zodpovědný, spáchá trestný čin, způsobí, že taková dívka je svedena k prostituci, že je s takovou dívkou vykonán protiprávní pohlavní styk, nebo že je proti této dívce spácháno neslušné napadení (pozn. zde se má na mysli sexuálně

motivovaný trestný čin, který nepředstavuje znásilnění). Stejně tak spáchá pachatel výše, pokud jednání ad § 10 odst. 1 písm. a) až c) tohoto zákona pachatel podporuje.

Dle § 10 odst. 2 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 bude osoba považována za pachatele, který jednání ad § 10 odst. 1 písm. a) až c) tohoto zákona způsobil nebo podporoval, pokud pachatel umožnil dotčené dívce stýkat se nebo stát se zaměstnankyní prostitující osoby nebo osoby, o níž je známo, že má nemravnou povahu, anebo takové dívce dovolil v zaměstnaneckém poměru s takovou osobou setrvat.

§ 10 odst. 3 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 stanoví, že pro účely tohoto trestného činu má stejný význam jako neslušné napadení i spáchání některého z trestných činů dle § 19 až 26 a § 29 až 36 Sexual Offences (Scotland) Act 2009. Konkrétně se jedná o některé sexuální trestné činy proti dětem.

§ 10 odst. 4 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 dává soudu pravomoc odebrat rodičovskou moc nad dotčenou dívkou jejímu otci, matce nebo opatrovníku, pokud v průběhu řízení vyjde ke spokojenosti soudu dostatečně najevo, že některá z těchto osob vyvolala, podporovala anebo schvalovala jednání popsána v § 10 odst. 1 písm. a) až c) tohoto zákona. Zároveň, pokud tak soud učiní a je k dispozici osoba, která by se dívky ujala, může dotčené dívce ustanovit za opatrovníka takovou osobu do doby jejího dovršení 21, či na dobu kratší, podle toho, jak soud uzná za vhodné. Nejvyšší soudní dvůr má dle § 10 odst. 5 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 pravomoc toto rozhodnutí zrušit, stejně jakož i pravomoc jmenovat další osobu dívčiným opatrovníkem v případě zrušení rozhodnutí.

Za spáchání tohoto trestného činu hrozí pachateli v případě odsouzení na základě žaloby trest odnětí svobody nepřevyšující dva roky. V případě souhrnného odsouzení je horní hranice trestu odnětí svobody 3 měsíce.

4.2.3.9. Trestný čin podnikání v prostituci a vlastnění nevěstince dle § 11 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995:

Tento trestný čin sestává ze dvou základních skutkových podstat. První z nich popisuje § 11 odst. 1 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995, když stanoví, že každý muž, který vědomě žije zcela nebo z části z výdělků z prostituce, nebo na veřejném místě nabízí sexuální služby, popř. na jiné v tomto ohledu naléhá, se dopustí trestného činu. § 11 odst. 4 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 dále rozšiřuje okruh osob, které mohou být pachateli trestného činu dle § 11 odst. 1 písm. a) tohoto zákona, neboť stanoví, že jsou-li naplněny předpoklady podmínky obrácení důkazního břemene dle § 11 odst. 3 tohoto zákona (viz.

níže) u ženy, pak je taková žena postižitelná sankcemi dle § 11 odst. 1A písm. a) tohoto zákona (viz. níže).

§ 11 odst. 2 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 zakládá pravomoc soudu příslušnému k souhrnnému řízení vydat příkaz k zadržení pachatele dle § 11 odst. 1 písm. a) tohoto zákona a vstupu do domu za tímto účelem, pokud se na základě svědectví pod přísahou dozví, že daný dům nebo jeho část je užívána ženou k prostituci a že pachatel trestného činu dle § 11 odst. 2 tohoto zákona v takovém domě bydlí nebo se v něm zdržuje.

§ 11 odst. 3 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 obrací důkazní břemeno v neprospěch podezřelého z trestného činu dle § 11 odst. 1 písm. a) tohoto zákona, pokud je prokázáno, že daný pachatel žije nebo se stýká s prostituující osobou, a zároveň vykonal nad ní svou moc či vliv takovým způsobem, že to naznačuje, že podezřelý prostituující osobě s prostitucí pomáhá, navádí ji k ní anebo ji k ní nutí. Jsou-li předpoklady, které by jinak u pachatele muže vedly k obrácení důkazního břemene, na straně ženy, pak je tato na základě § 11 odst. 4 tohoto zákona de facto pachatelkou trestného činu dle § 11 odst. 1 písm. a) tohoto zákona.

Sankce za spáchání trestného činu dle § 11 odst. 1 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 stanoví § 11 odst. 1A tohoto zákona. Dle § 11 odst. 1A písm. a) bude pachatel trestného činu dle § 11 odst. 1 písm. a) tohoto zákona potrestán trestem odnětí svobody nepřevyšujícím 7 let anebo pokutou v případě jeho odsouzení na základě žaloby. V případě souhrnného odsouzení pachatele trestného činu dle § 11 odst. 1 písm. a) tohoto zákona bude pachatel potrestán trestem odnětí svobody nepřevyšujícím 12 měsíců anebo pokutou nepřevyšující statutorní maximum. Pachatel trestného činu dle § 11 odst. 1 písm. b) tohoto zákona bude dle § 11 odst. 1A písm. b) tohoto zákona v případě odsouzení na základě žaloby potrestán trestem odnětí svobody nepřevyšujícím dva roky. V případě souhrnného odsouzení takového pachatele bude potrestán trestem odnětí svobody nepřevyšujícím 12 měsíců.

Druhou základní skutkovou podstatu tohoto trestného činu definuje § 11 odst. 5 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995, který stanoví, že každý, kdo, vlastní, spravuje, pomáhá spravovat nevěstinec anebo jiného při správě nevěstince zastupuje, spáchá trestný čin. Dále spáchá trestný čin pronajímatel, okupant anebo správce prostor, pokud vědomě umožní, aby byl jen část prostor, ke kterým má uvedený vztah, sloužila jako nevěstinec anebo byla užívána pro příležitostnou prostituci. Nakonec tento trestný čin spáchá i pronajímatel anebo jeho zástupce, pokud prostory pronajme vědom si toho, že byl i jen část prostor bude užívána

jakožto nevěstinec, nebo pokud se o takovém užívání dozví později, pokud úmyslně participuje na takovém užívání.

Ustanovení § 11 odst. 5 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 je zajímavé dále tím, že se s ním pojí ustanovení § 12A tohoto zákona. To ve svém odst. 1 rozšiřuje pojetí nevěstince, neboť ten je ve skotském trestním právu pojímán pouze jakožto prostory, v rámci nichž se soustavně poskytují heterosexuální sexuální služby za úplatu. § 12A odst. 1 tohoto zákona tedy rozšiřuje toto pojetí pro účely § 11 odst. 5 tohoto zákona tak, aby zahrnovalo i prostory, kde jsou poskytovány, buď výlučně anebo také, sexuální služby za úplatu, které spočívají v „homosexuálních aktivitách.“ Kladení tohoto pojmu do uvozovek je opodstatněno tím, že tento pojem je dále vysvětlen § 12A odst. 2 tohoto zákona, a to jakožto jakákoliv sexuální aktivita, která probíhá mezi dvěma muži. S trochou nadsázky lze tak hovořit o privilegovaném postavení „nikoliv nevěstinců“ orientovaných na klientelu z řad homosexuálních žen v rámci skotského trestního práva.

Sankce za spáchání trestného činu dle § 11 odst. 5 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 stanoví § 11 odst. 6 tohoto zákona. Je-li pachatel odsouzen na základě žaloby, pak mu dle § 11 odst. 6 písm. a) Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 hrozí trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby 7 let anebo pokuta. V případě jeho souhrnného odsouzení pachateli pak hrozí dle § 11 odst. 6 písm. b) tohoto zákona trest odnětí svobody až na 12 měsíců anebo pokuta, jejíž výše nepřevyšuje statutární maximum (5000£).

4.2.3.10. Trestný čin dovolení dítěti být v nevěstinci dle § 12 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995:

Tento trestný čin spáchá kdokoliv, kdo má rodičovskou odpovědnost vůči dítěti, které dovršilo 4 let věku ale nedovršilo 16-ti let věku, nebo má takové dítě na starosti či o takové dítě pečuje, a dovolí takovému dítěti přebývat v nevěstinci nebo nevěstinec navštěvovat. I na pojetí nevěstince pro účely trestného činu dle § 12 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 se vztahuje rozšíření tohoto pojmu dle § 12A tohoto zákona.

§ 12 odst. 2 tohoto zákona obsahuje speciální pravidlo, které řeší konkurenci trestného činu dle § 12 Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995 s trestným činem dle § 9 tohoto zákona. Dle § 12 odst. 2 tohoto zákona je v případě, že pachatel naplní jak znaky trestného činu dle § 9 tohoto zákona, tak dle § 12 tohoto zákona, možné jej postihnout pro oba trestné činy. Pokud však porota (což předpokládá, že je pachatel stíhán na základě žaloby) shledá, že pachatel je vinen spácháním trestného činu dle § 12 tohoto zákona a postih pouze pro tento

trestný čin se porotě jeví jako dostačující, může porota shledat pachatele vinným pouze pro tento trestný čin.

Dle § 12 odst. 1 tohoto zákona bude pachatel tohoto trestného činu jak v případě jeho odsouzení na základě žaloby, tak v případě jeho souhrnného odsouzení, potrestán pokutou nepřevyšující úroveň 2. Pouze v případě, že nebude tuto pokut schopen uhradit, nastupuje jako náhradní sankce pro takového pachatele trest odnětí svobody, jehož horní hranice je 6 měsíců.

4.3. Novozélandský přístup k prostituci:

Od 27. 6. 2003 je prostituce na území Nového Zélandu dekriminální a regulovaná Zákonem o reformaci prostituce z roku 2003 (Prostitution Reform Act 2003). Z hlediska prostituce se jedná o stěžejní bod v rámci novozélandského právního řádu, kterým byl zaveden reglementační přístup. Prostitution Reform Act 2003 je mezioborový právní předpis, který upravuje nejen trestněprávní problematiku na prostituci navazující, ale též problematiku civilněprávní, pracovněprávní a správněprávní, neboť jeho podstatou, právě v duchu reglementačního přístupu, je vymezení právního rámce, v němž je možné sexuální služby za úplatu poskytovat legálně, stejně jako tyto služby poptávat, a v neposlední řadě také se za účelem jejich poskytování organizovat a jejich poskytování řídit. Zároveň však tento zákon také vymezuje postih za vybočení z jím nastoleného rámce, přičemž takováto jednání jsou kriminalizována.

Samotný cíl Prostitution Reform Act 2003 vymezuje jeho § 3, který stanoví, že cílem tohoto zákona je dekriminální prostituci (bez toho, aby prostituci či užívání takových služeb jakkoliv podporoval, či morálně sankcionoval) a vytvořit rámec, který střeží lidská práva sexuálních pracovníků a chrání je před vykořisťováním. Dále má tento rámec propagovat sociální blahobyt a bezpečnost a ochranu zdraví při práci sexuálních pracovníků, být příznivý pro veřejné zdraví, bránit užití osob mladších 18 let k prostituci a implementovat další relevantní reformy.

4.3.1. Právní rámec poskytování sexuálních služeb na Novém Zélandě dle Prostitution Reform Act 2003:

Základním pojmem v rámci pojetí prostituce dle Prostitution Reform Act 2003 je pojem komerční sexuální služba, kterou definuje § 4 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 jako sexuální službu zahrnující fyzickou účast osoby na sexuálním aktu s jinou osobou, a to s cílem jejího uspokojení, která je poskytována za úplatu či jinou odměnu bez ohledu na to, zda má být tato odměna dána osobě, která sexuální službu poskytuje, nebo osobě od ní odlišné. Osoba, která

komerční sexuální služby poskytuje, se nazývá dle dikce toho samého ustanovení sexuální pracovník.

Komerční sexuální služby jsou poskytovány z povahy věci na základě smlouvy, přičemž § 7 Prostitution Reform Act 2003 stran problematiky takových smluv stanoví, že žádná smlouva ohledně poskytování nebo zprostředkování poskytnutí sexuálních služeb není protiprávní nebo neplatná na základě veřejné politiky (ve smyslu koncepčních plánů a z nich vznikajících konkrétních kroků vlády, nebo jiných entit nadaných možností veřejnou politiku právně-závazně prosazovat) či z podobných důvodů.

Pro poskytování komerčních sexuálních služeb stricto sensu platí dle Prostitution Reform Act 2003 dvě hlavní obecná omezení. Prvním omezením je zapovězení poskytování komerčních sexuálních služeb osobám mladším 18 let. Konstrukce tohoto zákazu spočívá v postihu osob, které by buďto jakýmkoliv způsobem napomáhaly nebo naváděly osoby mladší 18 let k takové činnosti (§ 20 Prostitution Reform Act 2003), osob, které by profitovaly z poskytnutí komerční sexuální služby osobou mladší 18 let, pokud alespoň mohly takový původ prospěchu rozumně předpokládat (§ 21 Prostitution Reform Act 2003) a nakonec také osob, které by vstoupily do smluvního vztahu s osobou mladší 18 let, jehož podstatou by bylo poskytnutí komerční sexuální služby jim samým (tedy postih klientů – § 22 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003), nebo další osobě (tedy postih zprostředkovatelů – § 22 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003). Dle § 23 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 představují výše uvedená jednání trestný čin, za který pachatelům hrozí trest odnětí svobody až na 7 let.

§ 23 Prostitution Reform Act 2003 v odst. 2 a 3 pak obsahuje dvě výjimky stran osob, které se těchto trestných činů nemohou dopustit i kdyby bylo jejich jednání možno subsumovat pod uvedené skutkové podstaty. První takovou skupinou jsou osoby dle § 23 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003, tedy takové, které pouze poskytují osobě mladší 18 let právní rady, poradenství, zdravotní rady, nebo jakékoliv zdravotní služby. Z logiky věci je však zřejmé, že se případný pachatel nemůže v každém případě odvolávat pouze na skutečnost, že je vůči osobě mladší 18 let v některém z výše uvedených vztahů. Např. v případě, kdyby nabádal osobu mladší 18 let k poskytování sexuálních služeb třeba proto, že jeho známý provozuje podnik takové služby nabízející a slíbil pachateli provizi, nebude k beztrestnosti pachatele postačující pouhá skutečnost, že takto činil v rámci poskytování právní nebo zdravotní rady. Beztestnost pachatele dle § 23 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003 musí být založena na skutečnosti, že jeho jednání vůči osobě mladší 18 let, které by jinak představovalo trestný čin dle § 20 až 22 Prostitution Reform Act 2003, přímo vyplývá z poskytování některé ze služeb dle § 23 odst. 2

Prostitution Reform Act 2003 osobě mladší 18 let potenciálním pachatelem. Nebude tak např. trestně odpovědný dle § 20 Prostitution Reform Act 2003 lékař, který radí osobě mladší 18 let ohledně způsobů bezpečného pohlavního styku, byť si je vědom, že osoba mladší 18 let využije tyto vědomosti k poskytování komerčních sexuálních služeb. Stejně tak by nebyl trestně odpovědný ani dle § 21 Prostitution Reform Act 2003 lékař v případě, že přijme úplatu za takovou službu, byť může důvodně předpokládat, že si prostředky k úhradě takové rady osoba mladší 18 let opatřila poskytováním komerčních sexuálních služeb.

§ 23 odst. 3 Prostitution Reform Act 2003 obsahuje druhý okruh beztrestných osob, jimiž jsou osoby mladší 18 let bez jakékoliv další podmínky. Jinými slovy, není možné stíhat pro trestné činy dle § 20 až 22 Prostitution Reform Act 2003 osobu mladší 18 let, nehledě na to, že by takový trestný čin spáchala vůči osobě mladší 18 let nebo spolu s takovou osobou.

Druhé omezení pro poskytování sexuálních služeb stanoví § 9 Prostitution Reform Act 2003, který se zabývá povinností osob poskytujících komerční sexuální služby, ale také jejich klientů, k bezpečnému pohlavnímu styku, resp. dle ustanovení k „přijetí praktik bezpečného sexu“ („adopt safer sex practices“). Samotné povinnosti stanoví § 9 Prostitution Reform Act 2003 ve svých odst. 1 až 3.

Dle § 9 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 nesmí žádná osoba přijmout nebo poskytnout komerční sexuální služby, aniž by před tím učinila veškeré rozumné kroky k tomu, aby při takové činnosti bylo užito profylaktické pochvy nebo jiné srovnatelné bariéry (tedy kondomu či jiné srovnatelné ochranné pomůcky), pokud má v rámci komerční sexuální služby dojít k vaginální, anální nebo orální penetraci, či k jakékoliv jiné aktivitě, jenž je s uvedenými srovnatelná z hlediska možnosti přenosu pohlavně přenosné choroby.

§ 9 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003 dále stanoví, že nikdo nesmí pro účel přijetí či poskytnutí komerční sexuální služby tvrdit a ani naznačovat, že zdravotní prohlídka osoby znamená, že není nakažena pohlavně přenosnou chorobou, či že pravděpodobně není takovou chorobou nakažena.

Nakonec § 9 odst. 3 Prostitution Reform Act 2003 stanoví obecnou povinnost těm, kdo poskytují nebo přijímají komerční sexuální služby podniknout veškeré další nezbytné kroky, aby se nenakazili anebo nepřenášeli dál pohlavně přenosnou chorobu.

Porušení některé z výše uvedených povinností představuje dle § 9 odst. 4 Prostitution Reform Act 2003 trestný čin, přičemž za něj hrozí pachateli pokuta až do výše 2 000 dolarů.

Výše uvedená omezení představují absolutní minimum nezbytné regulace poskytování komerčních sexuálních služeb, neboť nelze uvažovat o reglementačním přístupu k prostituci v rámci demokratického právního státu, pokud by jeho důsledkem bylo právní vakuum, které by připouštělo poskytování takových služeb dětmi anebo způsobem, který by ohrožoval zdraví osob na takovém procesu participujících, stejně jako veřejné zdraví, přenosem pohlavních chorob. Další obecnou restrikcí, která sice není pro účelnost reglementačního přístupu nezbytná, ale přeci jen se jeví z mravnostního hlediska jako vhodná, je regulace reklamy ve vztahu ke komerčním sexuálním službám. Reklamu na komerční sexuální služby vymezuje § 11 odst. 3 Prostitution Reform Act 2003, a to jako jakákoliv slova, ilustrace či jiná znázornění užívaná ke sdělení dostupnosti komerčních sexuálních služeb nebo k propagaci jejich prodeje.

Dle § 11 odst. 1 písm. a) Prostitution Reform Act 2003 je zakázána reklama pro takové služby v rámci televizního nebo rádiového vysílání. § 11 odst. 1 písm. b) Prostitution Reform Act 2003 pak zakazuje vydávání takové reklamy v novinách a časopisech, ledaže je v takových médiích tato reklama publikována v rámci jejich části pro inzeráty. Nakonec § 11 odst. 1 písm. c) Prostitution Reform Act 2003 zakazuje promítání takové reklamy ve veřejných kinech. § 11 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003 pak stanoví, že porušení uvedených zákazů představuje trestný čin, za nějž dle písm. a) tohoto ustanovení hrozí pachateli pokuta 50 000 dolarů, je-li právnickou osobou, a dle písm. b) 10 000 dolarů, pokud právnickou osobou není (tedy je-li osobou fyzickou anebo jinou osobou práva, která není ani osobou fyzickou a ani osobou právnickou).

4.3.2. Problematika provozovatelů podnikání v prostituci:

Prostitution Reform Act 2003 reaguje také na skutečnost, že existují kromě osob, které poskytují sexuální služby za úplatu, a osob, které tyto služby čerpají, i osoby, které se na poskytování sexuálních služeb podílí i jinou formou činnosti než jejich poskytováním v přímém slova smyslu. Ustanovení Prostitution Reform Act 2003 upravují určitou výšeč takových osob, které se na základě § 5 PRA 2003 nazývají provozovatelé podnikání v prostituci („operator of business of prostitution“). Takovými osobami jsou dle § 5 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 ti, kdo sami nebo s jinými vlastní, provozují, řídí nebo spravují podnik spočívající v prostituci. Takovýmto podnikem je dle § 4 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 jakákoliv forma podnikání, která spočívá v poskytování nebo sjednávání poskytování komerčních sexuálních služeb. Mezi tyto osoby dále dle § 5 odst. 1 písm. a) Prostitution Reform Act 2003 vždy patří ředitelé právnických osob, které jsou provozovateli, a dle písm. b) osoby, které rozhodují o tom, kdy a kde bude sexuální pracovník pracovat, o podmínkách, v jakých bude pracovat anebo o množství či poměru peněz, které sexuální pracovník obdrží jako úplatu za prostituci. Taktéž osoby, které

zaměstnávají, řídí anebo dohlíží na osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. b) Prostitution Reform Act 2003 jsou provozovateli, a to na základě § 5 odst. 1 písm. c) Prostitution Reform Act 2003. Je dobré zmínit, že v rámci anglického znění Prostitution Reform Act 2003 je užito slovo „business,“ které vzhledem k jeho mnohoznačnosti může znamenat dle kontextu jak podnikání, tak podnik. Je proto třeba při překladu ustanovení Prostitution Reform Act 2003 mít na paměti kontext tohoto slova jak v rámci jednotlivých ustanovení, tak v rámci této právní úpravy jako celku.

§ 5 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003 pak stanoví výjimku pro sexuální pracovník pracující v nevěstincích provozovaných malými vlastníky. Nevěstince jako takové definuje § 4 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 jako prostory vlastněné nebo příležitostně užívané pro účel prostituce s výjimkou komerčně poskytovaného ubytování (hotely apod.) pokud v nich k prostituci dochází na základě dohody sjednané mimo ně. Nevěstinec provozovaný malým vlastníkem je pak na základě toho samého ustanovení nevěstinec, v němž nepracují víc jak čtyři sexuální pracovníci a po přitom si každý z nich zachovává kontrolu nad svým příjmem z prostituce provozované v takovém nevěstinci. Sexuální pracovník pracující v takovém nevěstinci pak nemůže být na základě § 5 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003 provozovatelem ve výše uvedeném smyslu, a to ani pokud by naplňoval kterýkoliv znak uvedený v § 5 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003.

Každý provozovatel podléhá dle § 34 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 povinnosti mít povolení k činnosti vydané podle § 35 Prostitution Reform Act 2003. Nemá-li provozovatel toto povolení, spáchá tím dle § 34 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003 trestný čin, za nějž mu hrozí pokuta až 10 000 dolarů. V případě tvrzení osoby podezřelé ze spáchání tohoto trestného činu, že se na ni vztahuje výjimka dle § 5 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003, je důkazní břemeno obráceno na základě § 34 odst. 3 Prostitution Reform Act 2003.

Pro udělení povolení musí být dle § 35 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 podána žádost registrátorovi, jímž je dle § 35 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003 registrátor obvodního soudu v Aucklandu, nebo registrátor kteréhokoliv jiného obvodního soudu, je-li jako takový určen na základě předpisů vydaných k provedení Prostitution Reform Act 2003, či může-li na takový registrátor žádost k vydání tohoto povolení přijmout na základě jiného právního předpisu.

S podáním žádosti je spojen poplatek (§ 35 odst. 3 Prostitution Reform Act 2003), jehož uhrazení je dle § 35 odst. 5 písm. a) jednou z podmínek vydání povolení. Těmi jsou:

- žádost je řádně vyplněna a obsahuje veškeré náležitosti uvedené v § 35 odst. 4 Prostitution Reform Act 2003
- žadatel je osoba starší 18 let
- žadatel není diskvalifikován dle § 36 Prostitution Reform Act 2003 anebo bylo vydáno prominutí diskvalifikace dle § 37 Prostitution Reform Act 2003. Pokud toto prominutí bylo vydáno, musí jej žadatel přiložit k žádosti dle § 35 odst. 4 písm. f) Prostitution Reform Act 2003.

Důvodem diskvalifikace žadatele dle § 36 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 je skutečnost, že žadatel byl odsouzen pro spáchání tzv. diskvalifikujícího trestného činu, pro jeho pokus, spiknutí se k jeho spáchání anebo pro to, že byl účastníkem na takovém činu. Přitom není rozhodné, jak dávno je tomu, kdy byl pachatel takto odsouzen. Diskvalifikující trestné činy vypočítává § 36 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003, přičemž jimi jsou:

- Trestný čin spáchaný dle Prostitution Reform Act 2003, s výjimkou trestných činů dle § 39 odst. 2, § 40 odst. 2 a § 41 odst. 3 Prostitution Reform Act 2003.
- Některý z trestných činů dle § a dílů Zákona o zločinech 1961 (Crimes Act 1961), které jsou vyjmenovány v § 36 odst. 2 písm. b) Prostitution Reform Act 2003 a pokud za jejich spáchání lze odsoudit pachatele k trestu odnětí svobody v délce trvání alespoň dvou let.
- Kterýkoliv trestný čin dle Zákona o zbraních 1983 (Arms Act 1983), pokud za jeho spáchání lze odsoudit pachatele k trestu odnětí svobody.
- Některý z trestných činů dle Zákona o zneužití drog 1975 (Misuse of Drugs Act 1975), které jsou vyjmenovány v § 36 odst. 2 písm. d) Prostitution Reform Act 2003.

Jak bylo uvedeno výše, spáchání diskvalifikačního trestného činu je sice překážkou pro získání povolení provozovatele, ale nejedná se o překážku doživotní. § 37 Prostitution Reform Act 2003 upravuje podmínky a postup vydání tzv. prominutí diskvalifikace. Jedná se o rozhodnutí soudce okresního soudu, přičemž podmínkami jeho udělení jsou dle § 37 odst. 4 písm. a) a b) Prostitution Reform Act 2003, aby trestný čin, který pachatel spáchal byl takové povahy, anebo byl spáchán tak dávno, že soudce neshledává v něm důvod pro to, aby tato skutečnost byla nadále překážkou získání povolení, a zároveň se pachatel v poslední době nestýkal a nebyl ani jinak zavzat s osobami, které jsou taktéž diskvalifikovány podle § 36 Prostitution Reform Act 2003 a bylo by možné důvodně předpokládat, že tyto osoby by mohly realizovat svůj vliv nad pachatelem.

Prominutí diskvalifikace dle § 37 odst. 6 Prostitution Reform Act 2003 trvá do doby, než jsou naplněny některé ze dvou předpokladů pro jeho zrušení. Prvním tímto předpokladem je dle § 37 odst. 7 Prostitution Reform Act 2003 skutečnost, že osoba, již byla diskvalifikace prominuta, spáchala opět některý z diskvalifikačních trestných činů. Toto zrušení prominutí je obligatorní. Druhý předpoklad pro zrušení prominutí je fakultativní, přičemž dle § 37 odst. 8 Prostitution Reform Act 2003 soudce může zrušit povolení, pokud to uzná za vhodné tehdy, pokud:

- policie podá žádost registrátorovi o zrušení prominutí,
- kopie této žádosti je zaslána provozovateli na adresu jím poskytnutou pro účely vydání povolení,
- alespoň dva týdny po zaslání žádosti neobdržel registrátor žádné vyjádření od držitele povolení, nebo pokud soudce okresního soudu zvážil písemné vyjádření učiněné držitelem povolení a
- soudce okresního soudu na základě žádosti policie a jakýchkoliv písemných vyjádření učiněných držitelem má za to, že prominutí by mělo být zrušeno, protože se držitel stýká, nebo je jakkoliv jinak zavzat s osobami, které jsou diskvalifikovány dle § 36 Prostitution Reform Act 2003 a lze důvodně předpokládat, že tyto osoby mohou realizovat svůj vliv nad držitelem.

Zrušení prominutí je samozřejmě taktéž důvodem pro zrušení povolení dle § 39 Prostitution Reform Act 2003. Dle § 39 odst. 3 Prostitution Reform Act 2003 je pak trestným činem pod hrozbou pokuty do výše 2 000 dolarů nevrácení povolení jejím držitelem okresnímu soudu do jednoho měsíce od jeho zrušení.

Samotné povolení je vydáno dle § 38 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 vždy na dobu jednoho roku, s tím, že je možné o jeho obnovení žádat nejdříve dva měsíce před uplynutím této doby (§ 38 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003).

4.3.3. Prostituce a její vztah k podzákoným právním předpisům dle Prostitution Reform Act 2003:

Prostitution Reform Act 2003 upravuje také vztah podzákoných právních předpisů k prostituci, a to tak, že zmocňuje místní samosprávu („territorial authorities“) ke stanovení podmínek pro některé aspekty s prostitucí související. Prvním z těchto aspektů, které může místní samospráva regulovat, je reklama.

§ 12 odst. 1 Prostitution Reform Act 2003 zmocňuje místní samosprávu k vydávání podzákoných právních předpisů, které buďto zakazují anebo regulují podmínky umístění

značení, jež představují reklamu na komerční sexuální služby, na veřejných prostranstvích anebo z takových prostranstvích viditelných. § 12 odst. 2 Prostitution Reform Act 2003 podmiňuje vydání takového podzákoného předpisu tím, že je jeho vydání dle místní samosprávy nezbytné, a to buď proto, že by se umístění takového značení přičilo místním mravům („likely to cause a nuisance – *nepříjemnost* – or serious offence – *vážné pohoršení* – to ordinary members of the public using the area“), anebo proto, že takové značení je neslučitelné s dosavadní povahou lokality, kde má být umístěno.

Dle § 14 Prostitution Reform Act 2003 může místní samospráva vydávat podzákonné právní předpisy, které vymezují místa, kde mohou vznikat nevěstince, či naopak, kde nevěstince vznikat nemohou.

5. Zhodnocení současné úpravy:

Jak již bylo vícekrát v této práci uvedeno, prostituce představuje sociopatologický jev, se kterým se pojí závažné důsledky a rizika, na které musí právní řád každého státu nezbytně reagovat. Nad rámec toho, prostituce představuje též kriminogenní faktor, neboť prostředí, v němž je provozována, spolu se životní situací prostituujících osob, představuje živnou půdu pro trestnou činnost páchanou proti prostituujícím osobám (trestné činy proti životu a zdraví, trestné činy proti svobodě, trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti kromě trestného činu kuplířství podle § 189 TZ atd.), jejich zákazníkům (zejm. majetková trestná činnost hlavy V TZ, ale též např. trestné činy vydírání podle § 175 TZ apod.) a zájmům společnosti jako celku (např. trestný čin prostituce ohrožující mravní vývoj mládeže dle § 190 TZ nebo přiřizování organizovaného zločinu prostřednictvím prostituce).

Dále, u trestného činu kuplířství dle § 189 TZ, jakožto výšece kriminality, se předpokládá vysoká míra latence z hlediska zjištění případů jeho spáchání. Toto lze přisuzovat skutečnosti, že mravnostní kriminalita se vyznačuje vysokou mírou latence obecně, zejména, ale nejenom, v důsledku studu obětí těchto trestných činů a jejich obav z bagatelizace toho, čím si prošly, ať už ze strany orgánů činných v trestním řízení, jejich bližních nebo ostatních spoluobčanů. Je však potřeba v tomto ohledu vzít v potaz další dva faktory, které mohou v praxi zásadním způsobem přispět k vysoké míře latence v případě trestného činu kuplířství jakožto výšece mravnostní kriminality.

Prvním je nezbytná míra konspirace v rámci počinu, který představuje páchání trestného činu kuplířství. Zajištění dlouhodobé životaschopnosti a rentability této činnosti závisí na skutečnosti, že pachatelé tohoto trestného činu nejsou odhaleni orgány činnými v trestním řízení. Konspirace pak může být dosahována jednak prostřednictvím nátlaku (psychického i fyzického) na oběti trestného činu kuplířství, dále však i působením na svědky-potenciální oznamovatele této trestné činnosti, a dokonce i na samotné osoby vystupující v roli orgánů činných v trestním řízení, ať už jde o nátlak ve smyslu vynucení si jejich spolupráce prostředky zmíněnými výše, nebo naopak o způsoby „pozitivní stimulace“ v rámci trestného činu podplácení dle § 332 TZ, jakožto prostředky nátlaku v širším slova smyslu. Uvedené metody zajištění utajení páchání trestného činu kuplířství lze očekávat především v případech, kdy tato trestná činnost představuje součást repertoáru trestných činů páchaných v rámci organizovaného zločinu, ať už jde o takovýto zločin v širším slova smyslu nebo (resp. spíše) jde-li o organizovanou zločineckou skupinu ve smyslu § 129 TZ.

Druhý faktor přispívající k latenci se naopak pojí pouze s případy dobrovolné prostituce, kdy neochota obětí trestného činu kuplířství nevyplývá (nezbytně) z nátlaku pachatelů na ně, potažmo z hrozby takového nátlaku, ale naopak ze skutečnosti, že dané oběti samy sebe jako oběti nevnímají, neboť prostituci, byť provozovanou způsobem, se kterým se pojí spáchání trestného činu kuplířství vůči nim, považují za svou legitimní volbu. I když svou situaci nemusí nezbytně vnímat jako ideální (např. oběť by se raději živila jiným způsobem, než provozováním prostituce), nepředstavuje pro tyto oběti skutečnost, že jsou z pohledu trestního práva oběťmi trestného činu kuplířství, dostatečný důvod pro oznámení trestné činnosti jejich kuplířů. Zejména v případě, kdy by udání kuplíře mohlo pro oběť představovat zásadní až existenční výpadek příjmů, lze předpokládat, že bude obětí, která prostituci provozuje dobrovolně, vnímáno oznámení tohoto trestného činu jako něco, čím by šla sama proti sobě.

Samozřejmě, výše uvedené faktory se v praxi mohou, a zpravidla v dlouhodobém časovém horizontu budou, vzájemně prolínat, mísit a některé budou v dané chvíli podle situace převažovat nad ostatními. Např. osoba dobrovolně provozující prostituci si jednak nebude chtít oznámením trestného činu kuplířství způsobit zmíněný výpadek příjmů, také si ale bude vědoma rizika odvety kuplíře v případě oznámení. Opět, zejména v případě angažmá kuplíře v rámci organizovaného zločinu (a naopak), lze důvodně předpokládat vyšší míru rizika, mimo jiné už jen proto, že existuje více pachatelů, kteří mají zájem na tom, aby nebyli odhaleni. Dalším příkladem by byla situace, kdy kuplíř vůči osobě dobrovolně provozující prostituci začne po určité době uplatňovat nátlak, neboť se obává, že oznámí jeho trestnou činnost (např. oběť vyjádřila nespokojenost s podmínkami provozování prostituce, chce změnit způsob života a zanechat provozování prostituce, v důsledku událostí při provozování prostituce u oběti došlo ke změně jejího názoru na kuplířství anebo prostituci v rámci hnutí jejího svědomí apod).

5.1. Statistiky trestného činu kuplířství:

Co se zjištěných případů trestného činu kuplířství týče, z dostupných policejních statistik¹⁵⁴ vyplývá následující obraz ohledně období mezi lety 2000 až 2021. Za toto období bylo Policií České republiky zjištěno celkem 1421 případů trestného činu kuplířství, přičemž začátkem tisíciletí až po rok 2006 včetně bylo pravidelně evidováno více než 100 případů tohoto trestného činu za rok. Výjimkou v tomto trendu byly pouze roky 2004 a 2006, v nichž bylo evidováno 83 a 85 případů trestného činu kuplířství respektive. I tyto hodnoty jsou však

¹⁵⁴ Statistické přehledy kriminality Policie České republiky za období 2000 až 2021; dostupné na <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx> a <https://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>

srovnatelně vysoké oproti období od začátku roku 2007 do konce 2021, kdy došlo ke snížení počtu evidovaných případů řádově o polovinu oproti předchozímu trendu. V tomto období se počet zjištěných trestných činů pohybuje mezi 30 až 50 trestnými činy, s tím, že horní hranice 50 trestných činů byla překročena pouze ve čtyřech letech (rok 2008 – 52 trestných činů, rok 2013 – 52 trestných činů, rok 2014 – 57 trestných činů a rok 2017 – rovných 60 trestných činů).

Z tohoto trendu podstatnějším způsobem vybočuje pouze jeden rok, a to rok 2020, ve kterém bylo evidováno pouhých 19 případů. Tuto výraznou odchylku z dosavadního trendu je možné přičítat dopadům tehdejší pandemické situace epidemie viru COVID-19, která se v tomto ohledu logicky podepsala na možnosti páčání tohoto trestného činu v dosavadních měřítku, ať už se jedná o měřítko evidované, nebo předpokládané s ohledem na latenci této kriminality. Snaha o omezení rizika nákazy obecně spolu s opatřeními příslušných orgánů v souvislosti s epidemií se logicky promítly též do nabídky sexuálních služeb a poptávky po nich, jak v podobě snahy vyvarovat se rizikovým kontaktům osob v rámci prostituci figurujících (zejm. kontakt prostituující osoby s klientem, který je samotnou podstatou prostituce, se v kontextu epidemie jeví jako vysoce rizikový), tak v podobě faktického, podstatného omezení možnosti realizovat prostituci (dopady protiepidemických opatření, zejména v obdobích omezení pohybu osob). Výše uvedené tak mělo za následek podstatné omezení rozsahu prostituce, a potažmo páčání trestného činu kuplířství, pro rok 2020, ne-li až přerušeni těchto aktivit v konkrétních případech. Je však velmi pravděpodobné, že v souvislosti s opadnutím pandemické situace dojde k návratu počtů evidovaných trestných činů minimálně do hodnot odpovídajících trendu po roce 2007 (ostatně tak se zatím stalo již v roce 2021, kdy bylo evidováno celkem 34 případů trestného činu kuplířství).

Lze tvrdit, že trestný čin kuplířství se těší vysoké míře objasněnosti v rámci policejních statistik, neboť z výše uvedených 1421 případů trestného činu kuplířství od roku 2000 bylo do roku 2021 včetně objasněno celkem 1404 případů, tedy celkem 98,8 %. Do této míry objasněnosti jsou samozřejmě počítány i dodatečně objasněné případy v rámci jednotlivých let. Průměrná míra objasněnosti na rok za uvedené období představuje 84,29 %. Opět, z hlediska trendů, představují roky 2006 a 2007 jistý bod zlomu. Mezi lety 2000 až 2006 dosahovala pravidelně míra objasněnosti případů trestného činu kuplířství skoro až 100 % (v roce 2004 dokonce míra objasněnosti případů evidovaných v daném roce taková byla). Výjimkou v tomto ohledu byl pouze rok 2002, kdy beztak byla míra objasněnosti tohoto trestného činu poměrně vysoká (87,07 %) ve srovnání s obdobím od roku 2007 dále, neboť právě od tohoto roku při nejlepším dosahuje horních 80 % a při nejhorším dolních 70 %.

Razantní snížení počtu evidovaných případů trestného činu kuplířství lze klást do souvislosti s výše uvedenou změnou prostituční scény, která spočívala v přechodu z modelu pouliční prostituce ke skrytějším a sofistikovanějším modelům prostituce klubové a eskortní. Kromě silného policejního tlaku na pouliční prostituci začátkem tisíciletí, v tomto ohledu nepochybně sehrálo svou roli i rozšíření užívání internetu v následujících letech, neboť díky přenosu nabídky sexuálních služeb a poptávky po nich z prostoru ulice do prostoru internetových stránek bylo usnadněno skrytí takových aktivit.

Obdobné lze tvrdit i ohledně míry objasnění zjištěných případů trestného činu kuplířství, ale pouze do jisté míry. Důvodem je samotná podstata míry objasnění trestných činů jako statistické veličiny, tedy že se jedná o procento objasněných případů v daném období počítané oproti celkovému počtu registrovaných trestných činů ve stejném období. U takového výpočtu nezbytně platí, že čím je menším celkový počet evidovaných trestných činů, tím větší dopad má každý jednotlivý objasněný trestný čin na celkovou míru objasněnosti. Co víc, dojde-li ve sledovaném období k náhlému výkyvu celkových počtů trestných činů zjištěných v jednotlivých úsecích daného období tím či oním směrem, jako tomu bylo mezi lety 2006 a 2007 v případě trestného činu kuplířství, je nezbytné při takto malém vzorku registrovaných trestných činů počítat s daleko výraznějšími rozdíly mezi jednotlivými hodnotami míry objasněnosti v rámci sledovaných dílčích období oproti hodnotám týkajících se srovnatelně hojně ve statistikách zastoupených trestných činů, jako je např. trestný čin krádeže, loupeže, porušování domovní svobody, maření výkonu úředního rozhodnutí apod. Rozdíly mezi počty objasněných trestných činů kuplířství v letech 2000 až 2006 dosahují řádově jednotek případů, přičemž tento trend se drží dál v období po roce 2006. Beztak v některých letech počet v daném roce zjištěných, ale neobjasněných trestných činů kuplířství dosahuje hodnoty 10 a více. K tomu všemu s rokem 2006 začíná nový trend oproti předchozímu stavu, a tím je pozvolné zvyšování počtu dodatečně objasněných případů trestného činu kuplířství. K tomuto datu se jedná opět řádově pouze o jednotky, ale lze hovořit o skutečnosti, že od roku 2006 včetně se prodlužuje doba mezi zjištěním a objasněním některých konkrétních případů trestného činu kuplířství, což svědčí o zvyšující se sofistikovanosti této trestné činnosti oproti předchozímu stavu, a tedy i vyšší obtížnosti posouzení takových případů. Na základě výše uvedeného tedy lze říct, i pokud je vzata možnost matematické odchylky v potaz, že změna formy provozování prostituce se negativně projevila na míře objasněnosti tohoto trestného činu.

5.2. Možné legislativní změny v budoucnu:

Byť z dostupných statistických údajů se může zdát, že trestný čin kuplířství je páchan v relativně malé míře, a že se soustavně daří objasnit relativně vysoký počet případů jeho spáchání, je zapotřebí se beztak zabývat otázkou, zda současná právní úprava dle § 189 TZ dostatečně plní svůj účel, jímž má být poskytování adekvátní a efektivní ochrany určitých zájmů prostředky trestního práva. Stran efektivity již bylo uvedeno, že znalci problematiky a odborná veřejnost nadále předpokládají, že existuje vysoká míra latentní kriminality ve vztahu k tomuto trestnému činu. Ostatně, indicie nasvědčující tomuto závěru jsou hojné, např. snadná dostupnost úplatných sexuálních služeb, zejm. prostřednictvím internetu, okatá existence nočních klubů takovéto služby poskytující (z nichž některé jsou i dobře mediálně známé, a přesto nadále existují), či skutečnosti, že ve většině případů v praxi dochází k trestněprávnímu postihu kuplířů teprve tehdy, když je zjištěno, že se vedle trestného činu kuplířství dopustili i jiné závažnější trestné činnosti.

Po teleologické stránce je pak nezbytné se zabývat zejména negativními jevy, které prostituci a potažmo kuplířství doprovázejí a na které musí právní úprava reagovat. Ty lze shrnout následovně:¹⁵⁵

1. vykořisťování žen (resp. jakýchkoliv prostituujících osob) kuplíři,
2. nucení žen (resp. jakýchkoliv prostituujících osob), zejm. mladšího věku, k provozování prostituce,
3. neexistence povinných lékařských prohlídek v souvislosti s prostitucí a
4. daňové úniky a šedou ekonomiku vytvářenou prostitucí.

Optimální právní úprava by měla být schopna výše uvedené problémy řešit v co největší možné míře. Ke současné podobě skutkové podstaty trestného činu kuplířství lze bohužel mít určité výhrady, je-li na ni pohlíženo touto optikou.

Z hlediska ochrany prostituujících osob před vykořisťováním se trestný čin kuplířství dle § 189 TZ jeví jako celkem efektivní, neboť kuplíř nemůže beztrestně prostituující osobu vykořisťovat, pokud v první řadě nemůže být vůči ní beztrestně kuplířem. V kombinaci s širokou definicí kuplíře, jak jej pojímá česká trestněprávní úprava, je pak v tomto ohledu skutková podstata trestného činu kuplířství teoreticky neprůstředná. Problém však nastává v praxi, protože současně uplatňovaný aboliční přístup sdílí jeden podstatný neduh s přístupem represivním, a tím je neschopnost úplné eliminace prostituce jakožto sociopatologického jevu, což se poté

¹⁵⁵ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie. 1. vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2001, s. 300

projevuje ve skutečnosti, že kuplířství je prostředky práva sice do určité míry potlačováno. Určité množství případů spáchání trestného činu kuplířství tak, vzhledem k prioritám orgánů činných v trestním řízení (soustředění úsilí na závažnější trestné činy) a veřejnému mínění ohledně prostituce jako takové, zůstává nezachyceno a potažmo po zásluze nepotrestáno. Tento stav je pak vysoce problematický právě v případech, kdy dochází k působení skutečné újmy ze strany kuplíře prostituujícím osobám, zejména potom, pokud dochází k páčání další, závažnější trestné činnosti, v rámci vysoce závadných formách prostituce (prostituce dětská, nucená apod).

Na druhou stranu se nabízí otázka z hlediska ochrany prostituujících osob před vykořisťováním, zda plošné potírání kuplířství, už jenom kvůli existenci takého jednání samotné, není příliš přísné z hlediska subsidiarity trestněprávní represe. Mohou existovat v praxi i případy, kdy plnoletá prostituující osoba poskytuje úplatné sexuální služby dobrovolně a zároveň tak činní dobrovolně s participací kuplíře na tomto poskytování, přičemž dochází ze strany kuplíře toliko k poskytnutí pomoci v rámci činnosti prostituující osoby (např. poskytuje prostory k poskytování sexuálních služeb, pomocný personál – obsluha baru, vrátný, ochranka apod.) a po přitóm všem v rámci tohoto vztahu dochází ke spravedlivému rozdělení zisku. Byť zásada subsidiarity trestněprávní represe může vyloučit protiprávnost jednání pachatele v méně závažných až okrajových případech spáchání trestného činu kuplířství dle § 189 TZ po formální stránce (viz. příklad s řidičem taxislužby uvedený výše), nebude možné tuto zásadu aplikovat v případech, kdy kuplíř soustavně aktivně participuje na činnosti prostituující osoby tím, že jí vytváří podmínky k poskytování úplatných sexuálních služeb a po přitóm z této činnosti finančně či jinak profituje, neboť se jedná o jasný případ kořistění podle § 189 odst. 1 al. 2 TZ. Tedy ani aplikace zásady subsidiarity trestněprávní represe nemůže takovýto de facto pracovní poměr mezi kuplířem a prostituující osobou z hlediska trestního práva zhojit. Toto se může jevit jako logické, neboť důstojnost v sexuální oblasti je primárním objektem trestného činu kuplířství dle § 189 TZ. V širším kontextu z pohledu sex-businessu jako celku se ale nabízí otázka, zda je opravdu vhodné každý případ kuplířství postihovat prostředky trestního práva, i když se v konkrétním případě jedná o stav, ke kterému všechny zúčastněné osoby dobrovolně svolily a zároveň nedochází k vykořisťování prostituující osoby oproti jiným srovnatelným činnostem, které jsou dle současné právní úpravy legální, jako je např. produkce pornografie, kterou představuje zvukově-obrazový záznam dvou osob provozujících pohlavní styk, nebo poskytování úplatné sexuální služby v širším slova smyslu, jako je např. zmiňovaný striptýz. Je-li vzato v potaz množství druhů úplatných sexuálních aktivit, které jsou dle současné právní úpravy legální, může hranice mezi prostitucí a těmito legálními aktivitami, stejně jako mezi kuplířstvím a legální

participací na těchto aktivitách, působit poněkud uměle, zejm. pokud legální úplatná sexuální aktivita zahrnuje pohlavní styk (např. uvedené porno herectví).

Druhý cíl kvalitní úpravy prostituce, tedy ochrana prostituujících osob, zejm. mladšího věku, před nucenou prostitucí, byl částečně zmíněn výše, neboť nucená prostituce a vykořisťování prostituujících osob se do velké míry v praxi prolíná. Zde je dobré zmínit, že skutková podstata na problém nucené prostituce do jisté míry přímo reaguje tím, že dle § 189 odst. 1 al. 1 TZ představuje trestný čin kuplířství i přiměnění jiného k provozování prostituce. Jak již bylo uvedeno, pojem „přiměje“ v rámci skutkové podstaty trestného činu kuplířství je vykládán jako jednání pachatele, kterým nedochází k vyloučení svobodné vůle prostituující osoby k provozování prostituce, ale přesto dochází k určitému negativnímu působení na vůli prostituující osoby, jehož výsledkem je dosažení provozování prostituce vynucené nátlakem ze strany pachatele. Prakticky tedy skutková podstata trestného činu kuplířství dle § 189 TZ rozšiřuje ochranu obětí před nucenou prostitucí tím, že doplňuje ochranu jinak poskytovanou kvalifikovanými skutkovými podstatami trestného činu obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 a 3 písm. d) TZ a § 168 odst. 2 a 3 písm. d) TZ.

Zatímco první dva cíle optimální regulace prostituce trestný čin kuplířství naplňuje, i když ne úplně a s jistými výhradami, tak zbylé dva cíle, tedy ochrana zdraví prostřednictvím lékařských prohlídek a zabránění daňovým únikům a šedé ekonomice, zůstávají nenaplněny, což bývá častým předmětem kritiky současné úpravy.¹⁵⁶ Problém zde spočívá v tom, že jak aboliční, tak represivní přístup nejsou jenom nezpůsobilé dosáhnout těchto cílů samy o sobě, ale dokonce mohou nechtěně jejich naplnění bránit, protože jakákoliv rozsáhlejší forma prostituce pod takovými přístupy musí být z důvodů hrozby trestněprávního postihu zúčastněných osob provozována skrytě, a to zejména před zraky jak orgánů činných v trestním řízení, tak i dalších orgánů veřejné moci, které by jinak mohly svou činností dosáhnout naplnění těchto cílů.

Jak z hlediska ochrany zdraví jednotlivců, tak z hlediska ochrany veřejného zdraví, se jeví jako potřebné, aby prostituce podléhala systému kontroly v podobě lékařských prohlídek, které mají za cíl zjistit případný výskyt pohlavních a jiných nakažlivých nemocí a na jejichž základě může být zajištěna léčba takto nakažených osob, ať už se jedná o samotné prostituující osoby, jejich zákazníky, nebo osoby jiným způsobem zúčastněné na prostituci, které se v rámci své činnosti nakazili. Takovýto systém si však lze obtížně představit v současné právní úpravě, neboť díky kriminalizaci veškeré činnosti, která může spadat pod současný pojem kuplířství dle

¹⁵⁶ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie. 1. vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2001, s. 297 - 298

TZ, je prakticky vyloučena jakákoliv legální a otevřeně provozovaná forma centralizovanějšího poskytování úplatných sexuálních služeb nad rámec pár prostituujících osob, které společně takto podnikají. Otevřená existence míst, kde dochází k poskytování úplatných sexuálních služeb, by do velké míry usnadnila práci orgánů veřejné moci a poskytovatelů zdravotních služeb v oblasti monitoringu takových aktivit za účelem zabránění přenosu nakažlivých a pohlavních chorob osobami na takových aktivitách participujících, jakož i zajištění adekvátní lékařské péče v případě jejich nákazy. Hodno v této souvislosti zmínit i skutečnost, že v rámci českého právního řádu není prostituce nikterak přímo regulovaná, a tedy neexistuje ani žádná evidence prostituujících osob, která by byla pro možnost zavedení systému lékařských prohlídek nezbytným předpokladem. Dále je také potřeba vzít v potaz, že současná úprava prostituce v českém právním řádě, resp. absence jakékoliv přímé úpravy, znamená, že není dost dobře možné zavést a vynucovat pravidla bezpečného pohlavního styku v rámci prostituce. Tato pravidla by mohla do velké míry omezit riziko přenosu pohlavních nemocí.

Poslední cíl, zabránění daňovým únikům a šedé ekonomice spojených s prostitucí, je prakticky vedle existence trestného činu kuplířství dle § 189 TZ nenaplnitelný. Samo o sobě je evidentní, že příjmy představující čistý zisk z trestné činnosti, tedy odpovídající škodě nebo bezdůvodnému obohacení získanému pachatelem trestné činnosti, nemohou podléhat zdanění. To neznamená, že by kuplíř s výlučným zdrojem příjmů ze své trestné činnosti za celou dobu své trestné činnosti nikdy nezdanil své příjmy, pokud jeho činnost trvá alespoň po dobu jednoho zdaňovacího období. Toliko v praxi podá daňové přiznání fiktivní, aby své přiznané příjmy alespoň nějak zdanil a vyhnul se tak daňové kontrole, která by mohla vést až k odhalení jím páchané trestné činnosti. Beztak, optikou současného právního řádu, příjmy z trestného činu kuplířství dle § 189 TZ nemohou být zdanitelným příjmem, a tedy zdanění kuplířů (ať už jde o osoby fyzické, nebo osoby právnické, které ostatně jinak než ve formě trestného činu kuplířství, na prostituci participovat nemohou) je vyloučeno. Zapeklitější situace však nastává v případě příjmů samotných prostituujících osob, neboť příjem z prostituce, kterou osoba provozuje, není sám o sobě příjem nabytý v rozporu s právním řádem. Přitom prostituce může představovat formu podnikání ve smyslu § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, je-li jakožto pojmově výdělečná činnost, vykonávána samostatně na vlastní účet a odpovědnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, přičemž by takováto prostituce spadala konkrétně do kategorie neregulovaného podnikání.¹⁵⁷

¹⁵⁷ ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 125 s.

Takovýto příjem by měl podléhat zdanění jakožto příjem ze samostatné činnosti ve smyslu § 7 odst. 2 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Pokud by prostituující osoba provozovala prostituci pouze příležitostně jako formu získání ad hoc příjmů, a to nikoliv soustavným způsobem, mohl by tento příjem podléhat zdanění jako ostatní příjem ve smyslu § 10 odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů, pokud by takto prostituující osoba získala v úhrnu 30 000 Kč a víc v příslušném zdaňovacím období (§ 10 odst. 3 písm. a) zákona o daních z příjmů) a pokud by tento příjem nepodléhal osvobození od daně z příjmů dle § 4 zákona o daních z příjmů. Je však potřeba mít na paměti, že výše uvedené by se mělo správně vztahovat pouze na prostituující osoby, které svou činnost provozují nikoliv ve vztahu k pachateli trestného činu kuplířství. Pokud by prostituující osoba nabývala jinak zdanitelné příjmy s participací kuplíře, pak by tyto příjmy správně neměly podléhat zdanění, neboť se jedná o příjmy, které získala prostituující osoba v přímém důsledku spáchání trestného činu vůči ní, a tedy jakožto oběť (byť případně pouze ve formálním slova smyslu). Také nad celou problematikou zdanění prostituujících osob se vznáší ještě jeden otazník, a to sice v podobě negativního morálního náboje spojeného se zdaňováním těchto příjmů. Myšlenka zdanění prostituce ostatně byla jedním z velkých témat prvního pokusu o dekriminizaci kuplířství, kdy na jedné straně bylo argumentováno ve prospěch reglementačního přístupu právě možností zdanění prostituce jako takové, zatímco na straně odpůrců tohoto návrhu rezonoval argument v podobě absolutní nemorálnosti zdanění takovýchto příjmů, neboť by se stát de facto stavěl do předchozí role pachatele trestného činu kuplířství (míněno ve smyslu kořistění).

Závěr:

Trestný čin kuplířství dle § 189 TZ k datu psaní této práce spočívá v postihu účasti osob na převážně dobrovolně provozované prostituci. Jedná se o trestný čin, jehož skutková podstata je typickým příkladem abolicionistického přístupu, ke kterému je Česká republika v současnosti povinna vzhledem k jejím mezinárodněprávním závazkům. Tento trestný čin tak má své místo vedle dalších trestných činů v rámci TZ, které slouží mimo jiné k postihu nucené prostituce, a tyto trestné činy takto doplňuje. Jeho skutková podstata je dostatečně životaschopná, zejména vzhledem k důslednému doplnění jednotlivých pojmů v ní užívaných, a to jak judikaturou, tak trestněprávní naukou. Zároveň se však trestný čin kuplířství pohybuje na hranici přípustnosti v českém právním řádě vzhledem k zásadě subsidiarity trestní represe, jakožto legislativního pravidla. Široký záběr jeho skutkové podstaty nezbytně znamená četný výskyt hraničních případů spáchání tohoto trestného činu a vyžadoval by v praxi četné užívání zásady subsidiarity trestní represe, jakožto pravidla aplikačního, pokud by se těmto případům dostávalo náležité pozornosti ze strany orgánů činných v trestním řízení, která jim po formální stránce náleží. Zároveň, kriminalizace účasti na dobrovolné prostituci se jeví v kontextu poskytování sexuálních služeb v širším slova smyslu, zejména pornografie, které jsou obecně legální, jako uměle vytvořená hranice. Nakonec, trestný čin kuplířství ve své současné podobě není ani způsobilý samotný fenomén prostituce vymýtit, ani se náležitě vypořádat se všemi negativními důsledky tohoto sociopatologického jevu. V konečném důsledku je tak docíleno pouze to, že prostituce je praktikována skrytě mimo dohled orgánů, které by prostituujícím osobám mohly poskytnout potřebnou pomoc, a zároveň je fakticky znemožněno přijetí právní úpravy prostituce, která by se s negativními dopady prostituce mohla efektivně vypořádat, zejména v oblasti ochrany zdraví, zabránění daňovým únikům a redukce šedé ekonomiky. Z výše uvedeného tak plyne, že je vhodné uvažovat o přechodu k modernímu reglementačnímu přístupu k prostituci, který by poskytl poskytování úplatných sexuálních služeb právní rámec a nadále prostředky trestního práva potíral nejzávažnější případy vybočení z tohoto rámce, jako je prostituce nucená nebo dětská, závažná vykořisťovatelská jednání v rámci prostituce nebo výskyt drog v rámci prostituce.

Seznam použitých zkratk:

TZ – zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník

ZTOPO – zákon č. 418/2011 Sb. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. X s.

GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. X

HADFIELD, P.: Nightlife and crime, Social order and governance in international perspective, New York: Oxford University Press, 2009, X s.

HOLCR, K. a kol. Kriminológia. 1. vydanie. Bratislava: Iura Eidition, 2008, s. X

JELÍNEK, J. a kol.: Kriminologie. 1. vydání. Praha: Leges, 2021, X s.

JELÍNEK, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019, X s.

Kodeks karny cześć szczeolna, Tom I, Komentarz do artyklów 117-221, Pod redakcja prof. Adrezeja Waska, 3. wydanie, Wydawnictwo C.H.Beck

NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: Kriminologie. 1. vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2001, s. X

PADFIELD. N.: Criminal Law. 9. vydání. New York: Oxford University Press, 2014, X s.

Podreczniki Prawnicze, Prawo karne, Lech Gradocki, 11. wydanie, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2005

ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 s. X

ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. X

Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) - Komentář, Antonín Drašík, Robert Fremr, Tomáš Durdík, Miroslav Růžička, Alexander Sotolář a kol. Wolters Kluwer, 2015

2. Seznam použitých internetových zdrojů

Cejp, M., Organizovaný zločin v České republice v letech 1993-2003. In MAREŠOVÁ, A., BALOUN, V., CEJP, M., KADEŘÁBKOVÁ, D., MARTINKOVÁ, M., Kriminalita v roce 2003. Praha: IKSP 2005, <http://www.ok.cz/iksp/docs/314.pdf>

Cejp, M., Organizovaný zločin v České republice v roce 2018. In DIBLÍKOVÁ, S. a kol., Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2018. Praha: IKSP 2019, <http://www.ok.cz/iksp/docs/454.pdf>

Cejp, M., Základní charakteristiky organizovaného zločinu v České republice v roce 2017. In DIBLÍKOVÁ, S. a kol., Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2017. Praha: IKSP 2018, <http://www.ok.cz/iksp/docs/447.pdf>

Scheinost, M., Barbořík, M., Frydrych, J. Organizovaný zločin v České republice v roce 2019. In SCHEINOST, M. a kol., Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2019. Praha: IKSP 2020, <http://www.ok.cz/iksp/docs/462.pdf>

Statistické přehledy kriminality Policie České republiky za období 2000 až 2021; dostupné na <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx> a <https://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>

3. Seznam použitých právních předpisů

České:

Císařský patent, jímž se vydává živnostenský řád, 227/1859 Ř. z.

Trestní zákone č. 86/1950 Sb.

Trestní zákon č. 117/1852 Ř. z.

Trestní zákon č. 140/1961 Sb.

Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník

Zákon č. 53/1963 Sb.

Zákon č. 56/1965 Sb.

Zákone č. 63/1956 Sb.

Zákon č. 150/1969 Sb. o přečinech

Zákon č. 175/1990 Sb.

Zákon č. 220/2021 Sb.

Zákon č. 241/1922 Sb. o potírání pohlavních nemocí

Zákon č. 290/1993 Sb.

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob

Polské:

Kodeks Karny

Kodeks wykroczeń

Britské:

Civic Government (Scotland) Act 1982

Courts Act 1971

Courts Act 2003

Criminal Law (Consolidation) (Scotland) Act 1995

Prostitution (Public Places) (Scotland) Act 2007

Sentencing Act 2020

Sexual Offences Act 1956

Sexual Offences Act 1967

Sexual Offences Act 2003

Sexual Offences Act (Northern Ireland) 2008

Sexual Offences (Scotland) Act 2009

Street Offences Act 1959

Novozélandské:

Arms Act 1983

Missuse of Drugs Act 1975

Prostitution Reform Act 2003

4. Seznam použité judikatury

Postawienie z 17. 6. 1998 r. IV KKN 157/98, Prok. I Pr. 1998, Nr 11-12, poz. 3; zob. Tez wyr. SN z 26. 1. 11971 r. V KRN 514/70, niepubl. – obje přečíst doma

Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 8. 1994, sp. zn. 4 To 518/94, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, vydání 4/1995

Rozhodnutím Nejvyššího soudu č. IV/1963 Sbírky rozhodnutí a stanovisek čs. Soudů

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 14. 4. 1977, sp. zn. 11 Tz 17/77, publikováno pod publikačním číslem R 11/1978 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. 3 Tdo 182/2012

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 5 Tdo 160/2012

Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 5. 2011, sp. zn. 6 To 26/2011, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod pořadovým číslem R 24/2012

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 1985, sp. zn. Tpjf 24/85, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, svazek 4-5 z roku 1986, pod pořadovým číslem R 16/1986

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1172/2005, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, svazek 8 z roku 2006, pod pořadovým číslem R 44/2006-I

§ 189 zákona č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník – trestný čin kuplířství

Abstrakt

Tato práce je věnována trestnému činu kuplířství dle § 189 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku. V první části práce je vymezen pojem prostituce, důvody, proč prostituce představuje sociopatologický fenomén a jednotlivé druhy způsobů, kterými právní řády na prostituci reagují. Následně je popsán historický vývoj právní úpravy prostituce na území České republiky od vzniku Československé republiky. Poté je podrobně analyzována skutková podstata trestného činu kuplířství dle současné právní úpravy, kdy jsou za pomoci judikatury a nauky vysvětleny jednotlivé pojmy použité jak v základní skutkové podstatě tohoto trestného činu, tak v jeho jednotlivých kvalifikovaných skutkových podstatách. Dále jsou rozebrány možnosti jednočinného souběhu s dalšími trestnými činy obsaženými v Trestním zákoníku, konkrétně s trestným činem obchodování s lidmi dle § 168 TZ, trestným činem znásilnění dle § 185 TZ, trestným činem sexuálního nátlaku dle § 186 TZ, trestným činem svádění k pohlavnímu styku dle § 202 TZ a trestným činem ohrožování výchovy dítěte dle § 201 TZ, jakožto s činy, které z hlediska otázky jednočinného souběhu s trestným činem kuplířství dle § 189 TZ připadají po praktické stránce nejvíce v úvahu. Také jsou rozebrány trestné činy, které mohou trestnou činnost spočívající v kuplířství pravidelně doprovázet, i když ne nezbytně v podobě jednočinného souběhu s trestným činem kuplířství. Následuje podrobné shrnutí právní úpravy prostituce na území Polska, Velké Británie a Nového Zélandu za účelem srovnání přístupů těchto zemí k prostituci s přístupem aplikovaným v českém právním řádě. Nakonec je provedeno hodnocení současné situace ohledně trestného činu kuplířství, jsou poskytnuty statistiky tohoto trestného činu a jsou učiněny závěry ohledně efektivity právní úpravy zakládající tento trestný čin z hlediska dosažení širších cílů ve vztahu k prostituci.

Klíčová slova: [kuplířství, prostituce, trestný čin]

§ 189 zákona č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník – pimping

Abstrakt

The diploma thesis is devoted to the crime of pimping under Section 189 of Act No. 40/2009 Coll. of the Criminal Code. The first part of the thesis defines the concept of prostitution, the reasons why prostitution is a sociopathological phenomenon and the different types of ways in which the legal systems react to prostitution. Subsequently, the historical development of the legal regulation of prostitution in the Czech Republic since the establishment of the Czechoslovak Republic is described. Then, the facts of the crime of pimping under the current legislation are analysed in detail, where the individual terms used in the basic facts of this crime and in its individual qualified facts are explained with the help of case law and doctrine. Furthermore, the possibilities of a single-act concurrence with other offences contained in the Criminal Code are discussed, namely with the offence of trafficking in human beings under Section 168 of the Criminal Code, the offence of rape under Section 185 of the Criminal Code, the offence of sexual coercion under Section 186 of the Criminal Code, the offence of enticement to sexual intercourse pursuant to Section 202 of the Criminal Code and the offence of endangering the upbringing of a child pursuant to Section 201 of the Criminal Code, as the offences that are most practically relevant in terms of the question of the concurrence with the offence of pimping pursuant to Section 189 of the Criminal Code. Also discussed are the offences that may regularly accompany the offence of pimping, although not necessarily in the form of a concurrence with the offence of pimping. This is followed by a detailed summary of the legal regulation of prostitution in Poland, Great Britain, and New Zealand in order to compare the approaches of these countries to prostitution with the approach applied in the Czech legal system. Finally, an assessment is made of the current situation with regard to the offence of pimping, statistics on this offence are provided and conclusions are drawn as to the effectiveness of the legislation making up this offence in terms of achieving the broader objectives in relation to prostitution.

Klíčová slova: pimping, prostitution, criminal offence